

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra společenských věd

Diplomová práce

Bc. Žaneta Běhalová

Vývoj a cíle německé politické strany Alternative für Deutschland

Olomouc 2018

Vedoucí práce: doc. dott. Giuseppe Maiello, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne 12. 4. 2018

.....

Bc. Žaneta Běhalová

Děkuji panu doc. dott. Giuseppe Maiellovi, Ph.D., za profesionální přístup při vedení mé diplomové práce, za jeho cenné rady, připomínky, ochotu, pedagogickou a odbornou pomoc.

Obsah

Úvod	6
1 Alternativa pro Německo.....	8
1.1 Vznik Alternativy pro Německo.....	8
1.2 Mladá alternativa	11
1.3 Struktura Alternativy pro Německo	11
1.4 Charakteristika Alternativy pro Německo	14
1.5 Volební program 2013.....	23
1.6 Volební program 2014.....	25
1.7 Volební program 2017.....	28
1.8 Srovnání volebních programů Alternativy pro Německo.....	33
1.9 Nejvýraznější členové.....	34
2 Populismus jako politický proud	37
2.1 Politický postoj Alternativy pro Německo a její sklony k populismu.....	41
3 Německý volební systém.....	46
3.1 Spolkový sněm a Spolková rada.....	47
3.2 Zemský sněm.....	49
3.3 Spolkový prezident a vláda	49
3.4 Spolkový ústavní soud.....	50
4 Volby do Spolkového sněmu 2013.....	51
4.1 Výsledky voleb AfD v jednotlivých spolkových zemích.....	51
5 Volby do Zemských sněmů	54
5.1 Volby do Zemských sněmů 2013	54
5.2 Volby do Zemských sněmů 2014	54
5.3 Volby do Zemských sněmů 2015	55
5.4 Volby do Zemských sněmů 2016	56

5.5 Volby do Zemských sněmů 2017	58
5.6 Srovnání výsledků AfD v jednotlivých Zemských sněmech.....	59
6 Volby do Spolkového sněmu 2017.....	62
6.1 Výsledky voleb AfD v jednotlivých spolkových zemích.....	63
7 Srovnání voleb do Spolkového sněmu v roce 2013 a 2017.....	66
8 Alternativa pro Německo a média	71
8.1 Internet.....	71
8.1.1 Domovská stránka	72
8.1.2 Facebook.....	73
8.2 Tisk.....	74
8.3 TV.....	75
Závěr.....	76
Prameny a literatura.....	79
Internetové zdroje	81
Seznam použitých zkratk	86
Přílohy	87

Úvod

Tato diplomová práce má nastínit vznik, vývoj a cíle německé politické strany Alternativy pro Německo (*Alternative für Deutschland*). Alternativa pro Německo je jednou z nejmladších politických stran v Německu, která vznikla na začátku roku 2013 a nikdo v tomto roce nepředpokládal tak rychlou a zvyšující se popularitu této nově vzniklé strany. Strana během několika měsíců dokázala získat mnoho příznivců a ve volbách do Spolkového sněmu, které se konaly na podzim roku 2013, skončila Alternativa pro Německo těsně pod 5% hranicí, která umožňuje vstup do parlamentu. Během následujících let se Alternativa pro Německo stávala stále populárnější a sklízela úspěchy ve všech spolkových zemích. O čtyři roky později se ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2017 stala třetí nejsilnější stranou v německém parlamentu.

Toto téma jsem si vybrala z toho důvodu, že se zajímám o politické dění v Německu. Politická strana Alternativa pro Německo ve mně vzbuzuje zájem, neboť jako nově vzniklá strana se během krátkého období stala velmi silnou stranou a vybudovala si na německé politické scéně poměrně stabilní pozici, čímž ohrožuje zavedené strany s dlouholetou tradicí, jako je například strana kancléřky Angely Merkel (Křesťanskodemokratická unie).

Prostřednictvím této práce chci přiblížit vývoj a cíle politické strany Alternativy pro Německo od jejího vzniku do konce roku 2017 a také poukázat na to, proč je u německých obyvatel tak velice populární a představuje hrozbu pro ostatní německé politické strany, což je i cílem této diplomové práce. Obsah práce také seznamuje čtenáře s výsledky voleb jak do Spolkového sněmu v roce 2013 a 2017, tak i s výsledky voleb do jednotlivých Zemských sněmů v rozmezí let 2013–2017.

Úvodní část práce se zabývá příčinami vzniku německé politické strany Alternativy pro Německo, její strukturou, charakteristikou, a také mládežnickou organizací Mladá Alternativa (*Junge Alternative*), která funguje pod záštitou Alternativy pro Německo. Dále se práce zaměřuje na volební programy z roku 2013, 2014 a 2017. V roce 2013 a 2017 byly vydány volební programy pro volby do Spolkového sněmu a v roce 2014 byl vydán volební program pro volby do Evropského parlamentu. Po rozebrání jednotlivých volebních programů následuje jejich srovnání a popis případných odlišností. Závěr této úvodní části je věnován nejvýraznějším členům Alternativy pro Německo, kterými jsou například: Bernd Lucke, Alexander Gauland, Frauke Petry a mnoho dalších.

Další část práce se věnuje populismu a hledá jednotnou definici a charakteristické znaky pro tento pojem. V této části budu analyzovat i pravicový populismus, který je od počátku jednadvacátého století nejrozšířenější formou populismu v Evropě a ke kterému se řadí čím dál více politických stran. Toto označení získala i Alternativa pro Německo. Strana se však nepovažuje za stranu pravicového populismu a sama sebe označuje za stranu nového typu, která je politicky nevyhraněna. Nejdůležitějším bodem v této části je analýza ideologie strany, která uvádí konkrétní příklady, zda Alternativu pro Německo řadit k pravicově populistickým stranám, nebo zda strana zastává politický střed. Dále práce popisuje německý volební systém a dělení státní moci na legislativu, exekutivu a justici.

Následující část se zabývá výsledky voleb do jednotlivých Zemských sněmů, a to konkrétně v rozmezí let 2013–2017. Následně dochází ke srovnání těchto výsledků, které poukazují na to, jak si Alternativa pro Německo vedla v jednotlivých Zemských sněmech a kde získala nejvíce příznivců. Dále se práce zaměřuje na volby do Spolkového sněmu, které se konaly v roce 2013 a 2017, a analyzuje výsledky voleb Alternativy pro Německo v jednotlivých spolkových zemích. Na konci této části je uvedeno srovnání, jenž poukazuje na to, jak si strana vedla ve volbách v roce 2013 a 2017, zda dostala více hlasů, nebo zda došlo k jejich poklesu. Závěr diplomové práce se zabývá médii, které Alternativa pro Německo využila ke své propagaci.

Z důvodu aktuálnosti tématu a nepříliš velkému množství odborné literatury jsem čerpala mnoho informací z internetových stránek, které podávají nejaktuálnější informace o politické straně Alternativě pro Německo.

1 Alternativa pro Německo

Alternative für Deutschland, respektive Alternativa pro Německo, je německá krajně pravicová politická strana, která vznikla v roce 2013 v Německu a která bývá velmi často označována jako nová síla v německém Spolkovém sněmu. Podle Alternativy pro Německo tato země potřebuje stranu, která změní politiku kancléřky Angely Merkel a její vlády. Alternativa pro Německo usiluje o zásadní politické změny, které jsou důležité pro budoucnost Německa, konkrétně se jedná o změny v oblasti Evropské unie a měny, ochrany a bezpečnosti občanů, zajištění budoucnosti pro německé děti a rodiny, ale také se strana zaměřuje na problematiku azylu, přistěhovalců, islámu a identity.¹

Veškeré překlady z německého jazyka do českého jazyka v diplomové práci jsou mé vlastní překlady.

1.1 Vznik Alternativy pro Německo

Od roku 2008 zaznamenáváme v evropských zemích zvyšující se podporu pro populistické strany. Tato podpora je zapříčiněna finanční a ekonomickou krizí, která zasáhla Evropu v roce 2008. O dva roky později se tato krize dotkla i Německa – konkrétně v roce 2010, kdy Němci začali postupně nesouhlasit s řešením hospodářské krize v podobě záchrany eura, zachování eurozóny a směřování integrace. Tento rok je proto považován za klíčový pro německou politiku a jednotlivé politické strany, neboť události v tomto roce daly podnět ke vzniku nové politické strany, a to konkrétně Alternativy pro Německo.²

Vše začalo na jaře roku 2010, kdy kancléřka Angela Merkel dne 25. března ve Spolkovém sněmu prohlásila, že neposkytne Řecku žádnou přímou finanční pomoc. Avšak o několik hodin později tento slib porušila a ve stejný den večer kancléřka Merkel souhlasila s poskytnutím finanční pomoci pro Řecko. Odpor proti této záchranné a integrační politice byl značný, nesouhlas neprojevovaly radikální skupiny, ale průmysloví a ekonomičtí experti. Jako první svůj nesouhlas vyslovil bývalý člen Křesťanskodemokratické unie, dále jen CDU, Gerd Robanus, který dva roky pozoroval krizovou politiku kancléřky Angely Merkel, se kterou nesouhlasil, a již nadále nechtěl podporovat německou kancléřku ani CDU. Z tohoto důvodu se Gerd Robanus rozhodl založit v září 2012 společně se šéfem Hesenské státní kanceláře

¹ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Die AfD im Deutschen Bundestag* [online]. [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://www.afd.de/>

² WELT. *Enttäuschte CDU-Politiker gründen Wahlalternative* [online]. 4. 10. 2012 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article109606449/Enttaeuschte-CDU-Politiker-gruenden-Wahlalternative.html>

Alexandrem Gaulandem, vysokoškolským učitelem a ekonomem Berndem Luckem a publicistou Konradem Adamem hnutí Volební alternativa 2013 (*WahlAlternative 2013*). V průběhu roku 2012 se k tomuto hnutí přidávalo stále více členů, například bývalý šéf Federace německého průmyslu Hans-Olaf Henkel, ústavní právník Karl-Albrecht Schachtschneider, dále také ekonomové Joachim Starbatty, Stefan Homburg, Charles Blankart a další.³

Volební alternativa 2013 se nepovažovala za politickou stranu, ale za nadstranické hnutí občanského středu, které mělo obavy o zachování svobody a demokracie. Při založení Volební alternativy 2013 byl vydán dokument, který popisoval okolnosti vzniku hnutí a jeho cíle. V úvodu tohoto dokumentu je psáno, že Spolková republika Německo se nachází v nejhorší krizi své historie, která je zapříčiněna finanční krizí. Dále jsou zde shrnuty ve třech bodech politické cíle Volební alternativy 2013. Jako první bod je zde uvedeno, že Německo již dále nebude podporovat dluhy cizích států v souladu s Maastrichtskou smlouvou. Za druhé chtějí opustit jednotnou eurozónu a usilují o to, aby všechny státy měly možnost odstoupit od společné měny a znovuzavést národní měnu. Jako poslední bod odmítají centralizaci moci do Bruselu a požadují, aby legislativní pravomoci byly navraceny zpět národním parlamentům.⁴

Po vzniku Volební alternativy 2013 začalo toto hnutí spolupracovat s podobně orientovaným hnutím Svobodní voliči (*Freie Wähler*). Ke spolupráci těchto dvou hnutí došlo na základě společných cílů a zájmů, kdy hnutí měla stejné názory na záchranou politiku, jednotnou eurozónu a demokracii. Avšak jejich největším zájmem bylo se v lednu 2013 zúčastnit voleb do Zemského sněmu. Brzy se však objevily neshody, které se stále více prohlubovaly, a spolupráce těchto dvou hnutí nevyšla dle jejich očekávání. Za jeden z problémů lze označit výběr peněz pro volební kampaň, kdy Volební alternativa 2013 byla schopna mezi svými podporovateli vybrat 100 000 euro, avšak Svobodní voliči nebyli schopni získat ani jednu třetinu této částky. Dále se objevovaly neshody ve volebním programu obou hnutí. Volební alternativa 2013 preferovala národní suverenitu, kdežto Svobodní voliči zdůrazňovali historickou potřebu evropského sjednocení. Tyto neshody se nejvíce projevíly v lednu 2013 při volbách do Zemského sněmu v Dolním Sasku, kdy Svobodní voliči společně s Volební

³ WELT. *Enttäuschte CDU-Politiker gründen Wahlalternative* [online]. 4. 10. 2012 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article109606449/Enttaeuschte-CDU-Politiker-gruenden-Wahlalternative.html>

⁴ MEDRUM, Christliches Informationsforum. *Gründungsaufruf, Wahlalternative 2013* [online]. 19. 9. 2012 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: http://www.medrum.de/files/Gr%C3%BCndungsaufruf_Wahlalternative_2013_1.pdf

alternativou 2013 obdrželi pouze 1,1 % hlasů. Tento výsledek byl pro Volební alternativu 2013 tím největším podnětem k ukončení spolupráce se Svobodnými voliči.⁵

Dne 6. února 2013 byla v Berlíně založena nová politická strana Alternativa pro Německo, dále jen AfD, která vznikla pouze z původní Volební alternativy 2013. Na prvním veřejném setkání, které se konalo 11. března 2013 v hesenském Oberurselu, se lidé seznámili s nově vzniklou stranou AfD, kde Bernd Lucke představil prvotní myšlenky a cíle této politické strany. Na tomto setkání Bernd Lucke ve svém projevu uvedl, že AfD je „stranou nového typu“ a má šanci uspět v nadcházejících volbách do Spolkového sněmu, které se konaly 22. září 2013, podle toho, jakou bude mít strana podporu v následujících týdnech a kolik finančních prostředků bude schopna vybrat mezi svými příznivci na jejich volební kampaň. Lucke ve svém projevu zdůraznil, že AfD nic nezmůže bez podpory svých příznivců, a momentálně závisí jen na nich, zda strana uspěje, nebo naopak. O měsíc později, tedy 14. dubna 2013 se v Berlíně konal první oficiální stranický sjezd strany AfD. Během dvou měsíců, které uběhly od založení AfD, zaznamenala strana obrovský nárůst sympatizantů a členů, neboť sjezdu se účastnilo více než 1 500 účastníků. Na tomto stranickém sjezdu byl přijat a představen první volební program. Nebyl zde zvolen pouze jeden předseda strany, jak se čekalo, ale byli zde zvoleni tři předsedové politické strany AfD.⁶ Jako první byl zvolen spoluzakladatel a hlavní tvář AfD Bernd Lucke, který v roce 2011 po třiatřiceti letech opustil německou politickou stranu CDU z důvodu odlišných názorů na ekonomický vývoj. Dalším zvoleným byl spoluzakladatel a mluvčí Konrad Adam, který mnoho let pracoval pro německé noviny *Frankfurter Allgemeinen Zeitung* a později i pro noviny *die Welt*. Poslední předsedkyní této strany se stala bývalá členka strany CDU Frauke Petry, která již od počátku podporovala Volební alternativu 2013.⁷

⁵ WELT. *Anti-Euro-Partei geißelt die Politik der Kanzlerin* [online]. 3. 03. 2013 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article114091447/Anti-Euro-Partei-geisselt-die-Politik-der-Kanzlerin.html>

⁶ WILDT, Michael. *Volk, Volksgemeinschaft, AfD*. Hamburger Edition HIS, 2017. 160 s. ISBN 978-3-86854-913-3.

⁷ ZEIT MAGAZIN. *Alternative für Deutschland – Die Stunde der Gründer* [online]. 20. 07. 2017 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <http://www.zeit.de/zeit-magazin/2017/30/alternative-fuer-deutschland-gruendung-bernd-lucke>

1.2 Mladá alternativa

S Alternativou pro Německo také souvisí i Mladá alternativa (*Junge Alternative*). Jedná se o mládežnickou organizaci, která funguje pod záštitou AfD. Do čela této organizace se dostal ve svých 32 letech Philipp Ritz. Mladá alternativa, dále jen JA, byla založena v červnu roku 2013 a je jednou z nejrychleji rostoucích politických mládežnických organizací v Německu. Tato organizace sdružuje lidi od 14 do 35 let a jejím cílem je probudit v mladých lidech zájem o politiku, zvláště pak o tu, kterou prezentuje AfD. Tato organizace vidí sebe samu jako nový hybný a inovující motor AfD. Jejím základním principem je upřednostnění „zdravého rozumu před ideologií“. JA klade důraz především na silnější pozici národních států v rámci EU a sociálně tržní ekonomiku, stejně jako AfD. Kromě těchto dvou klíčových témat se JA dále velmi zaměřuje na vzdělání, vnitřní bezpečnost a kriminalitu.⁸

V této organizaci dochází ke sdružování lidí různých národností, původu, pohlaví a náboženského vyznání, avšak členové musí zastávat svobodné demokratické principy a uznávat předpisy JA. V dnešní době má JA více než 1000 členů, shromažďují se zde jak někteří členové AfD, tak i mladí lidé, kteří se chtějí postupem času stát členy AfD, nebo lidé, kteří nejsou členy žádné politické strany, ale zajímají o politiku.⁹

1.3 Struktura Alternativy pro Německo

Ze stanov, které Alternativa pro Německo vydala při jejím založení, zcela zřejmě vyplývá, že strana má jasně danou strukturu.

AfD je organizována prostřednictvím spolkového svazu (*Bundesverband*), zemských svazů (*Landesverbände*) a pod svazů (*Unterverbände*), ke kterým patří krajské svazy (*Bezirksverbände*), okresní svazy (*Kreisverbände*), městské svazy (*Stadtverbände*) a místní svazy (*Ortsverbände*). Ke spolkovému svazu patří spolkové představenstvo (*Bundesvorstand*), pod které spadá nejdůležitější pozice a tu má v Německu předseda strany (*Vorsitzender*). Dále ke spolkovému představenstvu patří zástupce (*Stellvertreter*), pokladník (*Schatzmeister*), mluvčí (*Sprecher*) a přisedící (*Besitzer*). Ve všech 16 spolkových zemích má AfD své zemské svazy. Všechny tyto zemské svazy byly založeny v období od března do května roku 2013,

⁸ JUNGE ALTERNATIVE. *Junge Alternative – über uns* [online]. [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://www.jungealternative.com/info/ueber-uns/>

⁹ WIRTSCHAFTS WOCHE. *“Junge Alternative“ will die AfD bewegen* [online]. 7. 03. 2014 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <http://www.wiwo.de/politik/deutschland/afd-junge-alternative-will-die-afd-bewegen/9572498-all.html>

a stejně jako spolkové představenstvo mají zemské svazy v jednotlivých spolkových zemích své předsedy strany, zástupce, pokladníky, mluvčí a přísedící. Avšak v některých spolkových zemích mají navíc i tajemníka (*Schriftführer*), tuto pozici můžeme najít například ve spolkové zemi Sársko, Bavorsko, Hamburk nebo v Brandenburku. Od května 2017 má AfD největší zastoupení ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko, kde má celkem 4 355 členů. A naopak nejmenší zastoupení má ve spolkové zemi Brémy, kde má jen 134 členů. Ačkoliv má AfD ve všech spolkových zemích své zemské svazy, tak na konci roku 2017 měla strana zastoupení ve 14 spolkových zemích kromě spolkové země Bavorsko a Hesensko. V těchto dvou spolkových zemích se volby do Zemského sněmu konaly v roce 2013, kterých se AfD neúčastnila, další volby do Zemského sněmu v Hesensku a Bavorsku se budou konat na podzim roku 2018, kterých se již strana zúčastní.¹⁰

Strana má také zastoupení i v Evropském parlamentu, kdy v roce 2014 bylo zvoleno celkem 7 poslanců. Avšak v dnešní době má AfD v Evropském parlamentu pouze dva své poslance, neboť pět členů AfD v roce 2015 přešlo k nově vytvořené politické straně Alianci pro pokrok a obrodu (ALFA - *Allianz für Fortschritt und Aufbruch*).¹¹

Při vzniku AfD se předsedou strany nestala pouze jedna osoba, ale tři, a to konkrétně Bernd Lucke, Frauke Petry a Konrad Adam. Jako zástupci strany byli taktéž zvoleny tři osoby, a to Alexander Gauland, Roland Klaus a Patricia Casale. Norbert Stenzel byl zvolen jako pokladník strany a přísedícími strany byli zvoleni Irina Smirnova, Beatrix Diefenbach a Wolf-Joachim Schünemann.¹² Postupem času se počet předsedů strany ze tří snížil na dva, z původních předsedů strany na této pozici setrvala pouze Frauke Petry a dne 4. července 2015 ji doplnil nově zvolený Jörg Meuthen. V září roku 2017 Frauke Petry odstoupila z pozice předsedkyně strany a zároveň vystoupila z AfD. Jörg Meuthen se stal na krátkou chvíli jediným předsedou strany a dne 2. prosince 2017 v Hannoveru k němu byl zvolen nový předseda strany Alexander Gauland. Novými zástupci strany byli zvoleni Georg Pazderski, Kay Gottschalk a Albrecht Glaser. Nově zvolený byl i pokladník strany, kterým se stal Klaus Fohrmann.

¹⁰ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Dr. Hugh Bronson MDA, Alternative für Deutschland* [online]. 28. 06. 2013 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

https://hughbronson.files.wordpress.com/2013/11/alternative_fuer_deutschland1.pdf. s. 2-6.

¹¹ ZEIT MAGAZIN. *Alternative für Deutschland – Die Stunde der Gründer* [online]. 20. 07. 2017 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.zeit.de/zeit-magazin/2017/30/alternative-fuer-deutschland-gruendung-bernd-lucke>

¹² ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Dr. Hugh Bronson MDA, Alternative für Deutschland* [online]. 28. 06. 2013 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z:

https://hughbronson.files.wordpress.com/2013/11/alternative_fuer_deutschland1.pdf. s. 2-6.

Do pozice předsedících strany byli zvoleni Alice Weidel, Beatrix von Storch, Guido Reil, Andreas Kalbitz, Stephan Protschka a Steffen Königer.¹³

Alternativa pro Německo měla již od svého vzniku nejen velký počet členů, ale i podporovatelů a tento počet neustále vzrůstal. Ve svých počátcích měla strana 4 589 členů, na konci roku 2013 vzrostl počet na 15 344 členů a v prosinci následujícího roku, tedy v roce 2014, strana měla 21 203 členů. Zatímco AfD slavila úspěch a nárůst členů, strana kancléřky Angely Merkel o členy přicházela, v té době CDU přišlo o více než tisíc členů.¹⁴

*„Tento velký nárůst je podle předsedkyně strany Frauke Petry zapříčiněn tím, že členové strany jsou velmi nespokojeni s politikou ostatních stran, a tak hledají skutečnou alternativu. V důsledku toho většina členů strany pochází ze střední nebo dělnické vrstvy, jsou ve věku v rozmezí od 35 do 45 let, pochází z jihu nebo východu Německa a jsou to řemeslníci nebo podnikatelé“.*¹⁵

AfD zaznamenává v tomto období i velký nárůst členů, kteří několik let působili v jiných politických stranách, avšak v důsledku nespokojenosti s politickým programem a kvůli jiným názorům vyměňují své politické strany za AfD. Strana nezískala pouze bývalé členy jiných politických stran, ale získala i jejich voliče.¹⁶ V roce 2015 začal tento počet v důsledku odstoupení předsedy strany Bernda Luckeho klesat, v tomto roce strana zaznamenala ztrátu přibližně 2 500 členů – mezi nejvýraznější osoby patřili například Hans-Olaf Henkel, Joachim Starbatty, Ulrike Trebesius, Bernd Kölmel a mnoho dalších. Na konci téhož roku získala AfD zpět svoji sílu i bez Bernda Luckeho a dalších členů, a opět začal vzrůstat počet členů a podporovatelů. Na začátku roku 2016 strana zaznamenala přibližně 2 000 nových žádostí o členství a jejich počet neustále vzrůstal. Na konci roku 2017 se počet členů vyšplhal na 26 409 členů.¹⁷

¹³ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Partei – Bundesvorstand*. [online]. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <https://www.afd.de/partei/bundesvorstand/>

¹⁴ FRANKFURTER ALLGEMEINE. *Volksparteien schrumpfen, die AfD wächst* [online]. 24. 12. 2014 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.faz.net/aktuell/politik/inland/mitgliederschwund-volksparteien-schrumpfen-die-afd-waechst-13340441.html>

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

1.4 Charakteristika Alternativy pro Německo

V roce 2013, pouhých pět měsíců před nadcházejícími volbami do Spolkového sněmu, vznikla nová politická strana Alternativa pro Německo. Tato strana měla velmi nelehký úkol, jelikož se v září roku 2013 chtěla účastnit voleb do Spolkového sněmu, musela splnit během několika týdnů požadavky umožňující se těchto voleb účastnit. Některé požadavky již strana splnila v dubnu 2013 na stranickém sjezdu – měla vytvořené stanovy, byl přijat volební program a byli zvoleni předsedové strany. Dále však muselo dojít k vytvoření kompletní organizační struktury strany a zveřejnění seznamu kandidátů, kteří budou usilovat o hlasy voličů v nadcházejících volbách v jednotlivých spolkových zemích. Aby se strana AfD mohla účastnit voleb do Spolkového sněmu, potřebovala získat alespoň 2 000 podpisů v každé spolkové zemi. AfD všechny tyto podmínky splnila a nic tedy nebránilo účastnit se voleb do Spolkového sněmu, které se konaly dne 22. září 2013.¹⁸

Od doby, kdy AfD veřejně prohlásila, že se chce účastnit voleb do Spolkového sněmu v roce 2013, došlo k rychlému vzestupu strany, navýšil se nejen počet podporovatelů, ale i počet členů AfD na necelých 10 000. Velký vliv na to měla i média, jejich neustálá kritika AfD vzbuzovala pozornost, což v konečném důsledku bylo pro stranu i pro její následnou volební kampaň přínosné. Voličům se tak více do povědomí dostala propagace AfD, a tím i vzrostl nárůst sympatizantů. Voleb do Spolkového sněmu v roce 2013 se AfD účastnila ve všech šestnácti spolkových zemích, měla tak zastoupení ve 158 volebních obvodech z 299. I přes velkou podporu strana zůstala pod 5% hranicí, která jí umožňovala vstup do Spolkového sněmu. AfD v těchto volbách získala 4,7 % hlasů a i tento výsledek byl pro ni velkým úspěchem, přestože neznamenal vstup do Spolkového sněmu. Strana získala nejlepší výsledek, kterého mohla jako nově vzniklá strana dosáhnout, lepšího výsledku dosáhla nově vzniklá strana pouze v roce 1953. V tentýž rok se konaly i volby do Zemských sněmů, kterých se AfD neúčastnila.¹⁹

Inhed po volbách do Spolkového sněmu se Alternativa pro Německo zaměřila na volby do Evropského parlamentu, které se konaly v květnu 2014. Strana začala vytvářet další volební strategii, tentokrát už s cílem překonat 5% hranici. AfD vytvořila nový volební program, který byl vycházel z volebního programu pro volby do Spolkového sněmu z roku 2013. V lednu 2014 na sjezdu strany v bavorském Aschaffenburgu strana zvolila Bernda Luckeho jako svého

¹⁸ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

¹⁹ BENDER, Justus. *Was will die AfD? Eine Partei verändert Deutschland*. Pantheon, 2017. 148 s. ISBN 978-3-6412-0716-8.

hlavního kandidáta pro volby do Evropského parlamentu, které se konaly v témže roce. Jako další kandidáti byli vybráni Hans-Olaf Henkel, Bernd Kölmel, Beatrix von Storch, Joachim Starbatty, Ulrike Trebesius, Marcus Pretzell a další členové AfD, celkem bylo vybráno 28 členů. Před volbami do Evropského parlamentu v roce 2014 byla volební kampaň AfD značně narušena celostátním levicovým politickým sdružením Blockupy a antifašistickými skupinami. I přes toto narušení zažila AfD obrovský úspěch, neboť v těchto volbách obdržela 7,1 % hlasů a dostala se se sedmi poslanci do Evropského parlamentu. Tento počet poslanců se však v roce 2015 snížil na dva poslance, neboť pět z nich vystoupilo z AfD a přešlo k nově vytvořené politické straně ALFA. Po volbách do Evropského parlamentu byla AfD přijata do skupiny Evropských konzervativců a reformistů (ECR), která vyznává euroskepsi, anti-federalismus a konzervatismus. Tato skupina je třetí největší skupinou v Evropském parlamentu, tvoří ji celkem 75 poslanců. Přijetí AfD do ECR nebylo vůbec jednoduché, neboť britský premiér David Cameron vyzval evropské poslance této skupiny, aby odmítli členství AfD v této skupině. Dokonce i kancléřka Angela Merkel považovala přijetí této konkurenční strany za nepřátelské, neboť by toto přijetí mohlo negativně ovlivnit vztahy mezi Velkou Británií a Německem. Německá kancléřka se marně snažila zabránit tomuto přijetí a v červnu 2014 se AfD stala členem ECR.²⁰ Na počátku měla AfD v této skupině všechny své evropské poslance, to se však zanedlouho změnilo a pět z nich vystoupilo ze strany kvůli odlišným politickým názorům, konkrétně vystoupili tito členové: Bernd Kölmel, Joachim Starbatty, Ulrike Trebesius, Bernd Lucke a Hans-Olaf Henkel. V roce 2015 měla AfD v ECR pouze dva členy, a to Beatrix von Storch a Marcuse Pretzella, což se také v brzké době změnilo.²¹ Poté, co poslankyně Evropského parlamentu Beatrix von Storch v lednu 2016 schválila nasazení střelných zbraní proti uprchlíkům, byli tito dva členové AfD požádáni, aby ke dni 31. března 2016 opustili ECR. Ve stanovený den ani jeden člen AfD neopustil ECR a v důsledku toho jim byla zakázána činnost v této skupině. Nakonec dne 8. dubna 2016 Beatrix von Storch opustila ECR a připojila se k frakci Evropa svobody a přímé demokracie (EFDD), což je pravicová euroskeptická politická frakce v Evropském parlamentu. O tři dny později byl z ECR vyloučen i Marcus Pretzell, a dne 1. května 2016 se Pretzell připojil k nejmenší frakci v Evropském parlamentu, a to k frakci Evropa národů a svobody (ENF), která sdružuje strany

²⁰ INFONORDOST. *Entstehung und Entwicklung der rechtspopulistischen „Alternative für Deutschland“* [online]. 27. 08. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.infonordost.de/entstehung-und-entwicklung-der-rechtspopulistischen-alternative-fuer-deutschland>

²¹ EVROPSKÝ PARLAMENT. *Skupina Evropských konzervativců a reformistů* [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/elections-2014/cs/political-groups/european-conservatives-and-reformists-group>

euroskeptické až nacionalistické, většinou s protiimigrantským programem, nacházející se na pravici nebo krajní pravici. Od té doby nemá AfD v ECR žádného člena, má ovšem členy v jiných dvou frakcích.²²

Dne 25. května 2014, tedy v den voleb do Evropského parlamentu, se také konaly komunální volby v deseti německých spolkových zemích. I v těchto volbách AfD slavila velký úspěch, došlo zde ke zvolení celkem 485 zástupců, nejlepší výsledek obdržela strana ve spolkové zemi Sasko. Příčinu tohoto úspěchu můžeme spatřit v tom, že AfD měla volební program sestavený zvláště pro každou spolkovou zemi a zabývala se tématy, které jsou pro ně aktuální. Například v Sasku, kde získala strana nejvíce hlasů, tedy více než 10 %, se zaměřila na problematiku kriminality.²³

Alternativa pro Německo slavila úspěchy i při volbách do Zemských sněmů. V roce 2014 se konaly volby do Zemského sněmu ve třech spolkových zemích. Dne 31. srpna 2014 ve volbách do Zemského sněmu v Sasku AfD obdržela 9,7 % a stala se tak třetí nejsilnější stranou v této spolkové zemi. O dva týdny později se konaly volby v Brandenburgu a v Durynsku. V Brandenburgu získala AfD 12,2 % a v Durynsku 10,6 %, v obou těchto spolkových zemích se AfD stala čtvrtou nejsilnější stranou.²⁴

Alternativa pro Německo od svého vzniku zažívala jeden velký úspěch za druhým, ale i přesto zde na jaře roku 2014 vznikl první vnitřní spor, který se velmi rychle prohluboval. Fázi volebních úspěchů tak velmi rychle vystřídal fáze silných konfliktů, která vedla až k rozštěpení uvnitř strany. Největší konflikt vyvolala orientace strany. Při vzniku AfD Bernd Lucke ve svém projevu uvedl, že AfD je strana nového typu. Tím myslel, že tato strana by měla zastávat politický střed a neměla by se přiklánět ani k pravici a ani k levici. Avšak již od svého počátku AfD řadíme k euroskeptickým stranám, zejména kvůli jejímu negativnímu postoji vůči evropské integraci. Myšlenku politického středu mohla AfD jen velmi těžko udržet, neboť tuto stranu tvořili ekonomičtí liberálové a národní konzervativci. Tím pádem bylo pouze otázkou času, kdy dojde ke střetu názorů a objeví se tak první konflikty uvnitř strany, které vyústí ve změnu orientace strany.²⁵

²² INFONORDOST. *Entstehung und Entwicklung der rechtspopulistischen „Alternative für Deutschland“* [online]. 27. 08. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.infonordost.de/entstehung-und-entwicklung-der-rechtspopulistischen-alternative-fuer-deutschland>

²³ Tamtéž.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Tamtéž.

Další příčiny těchto konfliktů vidí AfD především v následujících dvou věcech. Jako první zdroj konfliktu vidí to, že strana měla již od svého počátku tři předsedy strany. Nejenomže tito tři předsedové strany měli odlišné politické názory, největší problém tkvěl v tom, že Bernd Lucke byl od založení strany považován za jednoznačnou tvář a hnací sílu AfD. Tím se i Bernd Lucke dostal do vedoucí pozice, s čímž nesouhlasili zbylí dva předsedové strany, a to Frauke Petry a Konrad Adam. Postupem času se stále více prohluboval spor mezi Berndem Luckem a Frauke Petry, kdy mezi nimi rostlo soupeření o vedení a orientaci strany, neboť především oni měli odlišné politické názory.²⁶

Druhou příčinu lze vidět v protestním hnutí Vlastenečtí Evropané proti islamizaci Západu (PEGIDA - *Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes*), které působí uvnitř AfD jako katalyzátor konfliktů. PEGIDA je německá občanská iniciativa vzniklá v říjnu 2014 v Drážďanech, jež organizuje demonstrace proti islamizaci Německa. Bernd Lucke a jeho příznivci ve straně považují toto hnutí za nepřátelské vůči cizincům, islámofobní a podněcující násilnosti. Z tohoto důvodu chce Bernd Lucke AfD co nejvíce distancovat od tohoto hnutí a za žádnou cenu by jej nepodpořil. Stejného názoru jsou i ostatní německé politické strany, které nesouhlasí s činností tohoto hnutí. Rozdílný názor si začíná budovat zástupce strany Alexander Gauland a jeho příznivci, kteří se v průběhu listopadu a prosince 2014 účastní demonstrací pořádané hnutím PEGIDA. Díky této účasti na demonstracích vyjádří Gauland tichou podporu některým požadavkům PEGIDY. Tím se strana začíná rozdělovat na dva tábory, neboť dochází ke změně původní orientace strany, kdy se tato strana posunuje z politického středu doprava, protože PEGIDA je xenofobní, násilnické hnutí a tvoří ji především pravíkoví radikálové. Kvůli tomu stojí AfD jako jediná politická strana nejbližší k tomuto hnutí.²⁷

Aby se zabránilo stále prohlubujícím konfliktům, bylo na sjezdu strany v Brémách na konci ledna 2015 rozhodnuto snížit počet předsedů stran z původních tří na dva. Pokud by ani toto řešení situaci ve straně nezlepšilo, navrhuje AfD mít v čele pouze jednoho předsedu strany a více jeho zástupců. Zpočátku se toto řešení jevilo jako efektivní, avšak následující měsíce ukázaly, že není možné najít rovnováhu mezi ekonomickým liberálním křídlem

²⁶ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

²⁷ BENDER, Justus. *Was will die AfD? Eine Partei verändert Deutschland*. Pantheon, 2017. 148 s. ISBN 978-3-6412-0716-8.

a národním konzervativním křídlem.²⁸ Dne 14. března 2015 na sjezdu strany v Durynsku vydal předseda durynského parlamentu Björn Höcke společně s předsedou Saska-Anhaltska Andrém Poggenburgem tzv. „*Erfurter Resolution*“ – jedná se o stanoviska krajního pravicového a národního křídla. V tomto usnesení dochází ke kritice aktuální politické situace uvnitř strany, a to konkrétně ke kritice ekonomického liberálního křídla, které je vedeno Berndem Luckem. „*Erfurter Resolution*“ popisuje, jak AfD dosáhla během uplynulého roku skvělých volebních úspěchů, avšak kvůli svým vnitřním konfliktům jsou tyto úspěchy ohroženy, neboť kvůli nim ztrácí své voliče. Uvádí zde, že němečtí občané AfD volí proto, že jsou na rozdíl od ostatních stran demokratičtější, vlastenečtější a odvážnější, čehož se chtějí držet a naopak se nechtějí přizpůsobovat zavedené politice. Popisuje, jak se AfD odklání od prvotní myšlenky a svého programu, kvůli kterému tato strana vznikla, a místo toho se stává stranou, která již pro občany není alternativou, ale jednou z mnoha. Toto usnesení má tedy AfD připomenout, proč vznikla a čeho chtěla dosáhnout. Do 25. března 2015 podepsalo „*Erfurter Resolution*“ více než 1 600 členů AfD. Nejvýraznějším signatářem byl Alexander Gauland.²⁹ Krátce poté na začátku dubna vydal Hans-Olaf Henkel společně s Berndem Kölmelem, Ulrikou Trebesius a Joachimem Starbattym tzv. „*Deutschland-Resolution*“ jako proti usnesení k „*Erfurter Resolution*“. V tomto usnesení dochází k obvinění iniciátorů „*Erfurter Resolution*“ z toho, že chtějí rozdělit stranu a přiklánějí se k pravicovému křídlu. Dále se zde píše, že ten, kdo podepisuje tzv. „*Erfurter Resolution*“, odporuje směru AfD. Autoři rovněž uvádí, že: „*nechtějí ideologii. Chtějí zůstat stranou zdravého rozumu. Proto podporují politickou linii Bernda Luckeho*“.³⁰

S prohlubujícími se konflikty a směřování strany Bernd Lucke nesouhlasil, a proto jako odezvu na veškeré události uplynulé od roku 2014 založil v květnu 2015 sdružení „*Weckruf 2015*“. K tomuto sdružení se přidali čtyři poslanci Evropského parlamentu (Hans-Olaf Henkel, Bernd Kölmel, Ulrike Trebesius a Joachim Starbatty), pět poslanců Zemského sněmu (tři z Durynska, jeden z Hamburku a jeden z Brém), a mnoho dalších členů AfD. Cílem tohoto sdružení bylo zachovat AfD jako stranu, která objektivně a konstruktivně zastupuje jak konzervativní, tak i liberální a společenské hodnoty. Důležité pro toto sdružení

²⁸ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

²⁹ DERFLUEGEL.DE. *Die „Erfurter Resolution“ – Wortlaut und Erstunterzeichner* [online]. 14. 03. 2015 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.derfluegel.de/2015/03/14/die-erfurter-resolution-wortlaut-und-erstunterzeichner/>

³⁰ DEUTSCHLAND-RESOLUTION. *Deutschland-Resolution* [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://deutschland-resolution.de/deutschland-resolution/>

je to, že odmítá xenofobní, rasistické, nacionalistické, antisemitské, islámofobní, homofobní, pravicově radikální nebo levicově radikální pozice. Členové sdružení „*Weckruf 2015*“ nechtěli založit novou politickou stranu, jak někteří členové AfD předpokládali, chtěli pouze zmírnit konzervativní křídlo a posílit liberální křídlo tak, aby se strana dostala zpět do rovnováhy. Jelikož měl Bernd Lucke v tomto sdružení více než 4 000 příznivců, budilo toto tvrzení nedůvěru, a to zejména u Alexandra Gaulanda, který viděl sdružení „*Weckruf 2015*“, jako nástroj k rozštěpení strany a věřil, že se Bernd Lucke pouze snaží získat co nejvíce příznivců, se kterými by po čase ze strany vystoupil. K Alexandru Gaulandovi se přidává i Frauke Petry, která toto sdružení velmi kritizuje toto sdružení a označuje jej za škodlivé. Frauke Petry si je vědoma toho, že Bernd Lucke má díky tomuto sdružení mnohem více odpůrců než podporovatelů, čehož chce využít a získat tak co nejvíce příznivců, aby porazila svého protivníka a stala se hlavní předsedkyní strany. Od června 2015 začal boj mezi Frauke Petry a Berndem Luckem o to, kdo se stane předsedou strany a urovná konflikty ve straně.³¹

V roce 2015 se v únoru a květnu konaly volby do Zemského sněmu, tentokrát ve spolkové zemi Hamburk a Brémy. Navzdory veškerým vnitřním stranickým konfliktům se Alternativě pro Německo podařilo v obou zemích překročit hranici 5%. Ve spolkové zemi Hamburk obdržela strana 6,1 % a v Brémách získala pouze 5,5 %, což byl jasný signál toho, že strana ztrácí své voliče a krizi ve straně musí neprodleně řešit.³²

Po měsíčním interním boji o místo předsedy strany se dne 4. července 2015 na sjezdu strany v Essenu rozhodlo o tom, kdo se této pozice ujme. Novým předsedou strany byla zvolena Frauke Petry, která zvítězila s velkým náskokem, získala přibližně 60 % hlasů a Bernd Lucke získal pouze okolo 38 % hlasů. Tento zdrcující výsledek byl již zřejmý před volbami, neboť Bernd Lucke ztratil ve straně mnoho podporovatelů. Plánovaná změna snížení počtu předsedů strany na jednoho nebyla provedena, téhož dne byl tedy k předsedkyni strany zvolen Jörg Meuthen jako druhý předseda strany. Podle nově zvolené předsedkyně Frauke Petry byl tento sjezd strany v Essenu osvobozením, díky kterému vymizí konflikty, a dojde tak ke spojení nyní rozštěpené strany. Pod vedením nových předsedů strany by se směr AfD neměl změnit, nejdůležitějším tématem stále zůstává kritika měnové politiky, neuprchlická a azylová politika,

³¹ INFONORDOST. *Entstehung und Entwicklung der rechtspopulistischen „Alternative für Deutschland“* [online]. 27. 08. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.infonordost.de/entstehung-und-entwicklung-der-rechtspopulistischen-alternative-fuer-deutschland>

³² BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

jak se může zdát. Důležitými tématy zůstala i přímá demokracie, podpora střední vrstvy a rodin nebo sociální a hospodářská politika.³³

S porážkou, kterou Bernd Lucke utrpěl na začátku července 2015, se vyrovnával velmi těžko a jeho politické názory se čím dál více oddalovaly od názorů Frauke Petry a celé AfD. Bernd Lucke již věděl, že ve straně nemá místo, proto dne 19. července 2015 ze strany vystoupil a založil novou politickou stranu ALFA, která se od listopadu 2016 nazývá Liberálně-konzervativní reforma (LKR - *Liberal-Konservative Reformer – Die Eurokritiker*). Společně s Berndem Luckem ze strany vystoupilo asi 20 % členů AfD, včetně čtyř poslanců Evropského parlamentu. AfD přišla o mnoho svých členů, avšak do konce roku 2015 získala nazpět svou sílu i nové členy. Odchodem Bernda Luckeho ze strany se AfD posunula k pravici, a zvítězilo národní konzervativní křídlo. Nově vzniklá strana Bernda Luckeho se ve volbách do Zemských sněmů v roce 2016 ukázala jako neúspěšná a nepředstavuje pro AfD žádnou konkurenci. Postupem času se ukázalo, že odchod bývalého předsedy strany Bernda Luckeho a jeho příznivců byl pro stranu ve všech směrech velmi prospěšný. Nejenže zmizely konflikty uvnitř strany, ale AfD rovněž získala nové členy a jejich počet neustále roste.³⁴

V roce 2016 se konaly volby do Zemského sněmu v pěti spolkových zemích. Tyto volby potvrdily, že krize uvnitř strany je zažehnána a Alternativa pro Německo je mnohem silnější a úspěšnější než v předchozích letech. AfD v těchto volbách dosáhla velkolepých výsledků, a to jak na východě, tak i na západě Německa. Dne 13. března 2016 se konaly volby do Zemského sněmu ve třech spolkových zemích. Největší úspěch strana slavila ve spolkové zemi Sasko-Anhaltsko, obdržela zde 24,3 % hlasů a stala se tak druhou nejsilnější stranou hned za stranou kancléřky Angely Merkel. Velký úspěch slavila strana i ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko, kde získala 15,1 % hlasů, což ukázalo, že AfD není pouze východoněmeckým fenoménem. Ve spolkové zemi Porýní-Falc obdržela strana 12,6 % hlasů. V obou těchto spolkových zemích se AfD stala třetí nejsilnější stranou. V následujících volbách v Meklenbursku-Předním Pomořansku, které se konaly 4. září 2016, AfD obdržela neuvěřitelných 20,8 % hlasů. Stala se tak druhou nejsilnější stranou hned za Sociálnědemokratickou stranou Německa (SPD - *Sozialdemokratische Partei Deutschlands*). Tímto AfD poprvé porazila stranu německé kancléřky CDU. O dva týdny

³³ INFONORDOST. *Entstehung und Entwicklung der rechtspopulistischen „Alternative für Deutschland“* [online]. 27. 08. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.infonordost.de/entstehung-und-entwicklung-der-rechtspopulistischen-alternative-fuer-deutschland>

³⁴ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

později se konaly volby do Zemského sněmu v hlavním městě Německa a zároveň i ve spolkové zemi Berlín. V těchto volbách AfD obdržela 14,2 % hlasů a stala se tak až pátou nejsilnější stranou.³⁵

Od října 2016 se Alternativa pro Německo začala zaměřovat na volby do Spolkového sněmu, které se konaly 24. září 2017. V průběhu listopadu 2016 spolkové představenstvo (*Bundesvorstand*) AfD navrhlo své kandidáty do Spolkového sněmu, začalo utvářet volební program a volební kampaň. Dne 22. dubna 2017 se v Kolíně nad Rýnem konal sjezd strany, kde byl představen volební program, který se nově věnoval především migraci a bezpečnosti. Byli zde také představeni kandidáti do Spolkového sněmu, za hlavního kandidáta byla označena předsedkyně strany Frauke Petry, která se však na sjezdu strany v Kolíně nad Rýnem, pět měsíců před volbami, své kandidatury vzdává. Jako důvod uvedla čím dál více prohlubující se vnitřní spory mezi členy strany a její směřování k pravici. Místo Frauke Petry jsou označeni za hlavní kandidáty Alexander Gauland, zastánce národního konzervativního křídla, a Alice Weidel, která se spíše přiklání k ekonomickému liberálně-pragmatickému směru. Toto odstoupení Frauke Petry od kandidatury bylo považováno za porážku počáteční orientace AfD a také za další posun strany doprava, s čímž mnoho členů nesouhlasilo.³⁶

Volby do Zemského sněmu se v roce 2017 konaly ve čtyřech spolkových zemích, a ačkoliv Alternativa pro Německo překonala 5% hranici, nedokázala získat ani v jedné zemi dvouciferného výsledku. Tyto výsledky mohou mít za příčinu to, že se strana více zaměřila na volby do Spolkového sněmu než na volby do Zemského sněmu. Velkou roli v tom také může hrát orientace strany, kdy strana při svém vzniku garantovala, že bude stranou nového typu zastávající politický střed, a na místo toho se čím dál více posouvá doprava. Poslední příčinou, která mohla tento výsledek ovlivnit, je obrovská zaměřenost strany na migrační a azylovou politiku, která již v tomto roce není tak aktuální jako v roce předešlém. Na konci března 2017 se konaly volby do Zemského sněmu ve spolkové zemi Sársko, kde AfD získala 6,2 % hlasů a stala se čtvrtou nejsilnější stranou. Dne 7. května 2017 se ve spolkové zemi Šlesvicko-Holštýnsko konaly volby do Zemského sněmu a AfD se stala až pátou nejsilnější stranou se ziskem 5,9 % hlasů. O týden později se konaly volby do Zemského sněmu ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko, ve kterých AfD obdržela 7,4 % hlasů. Poslední

³⁵ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z:

<http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

³⁶ Tamtéž.

konané volby do Zemského sněmu se konaly až po volbách do Spolkového sněmu, a to 15. října 2017, kdy AfD získala celkem 6,2 % hlasů a stala se pátou nejsilnější stranou.³⁷

Ve volbách do německého Spolkového sněmu, jež se konaly 24. září 2017, byla Alternativa pro Německo mnohem úspěšnější než ve volbách do Spolkového sněmu před čtyřmi lety. AfD v těchto volbách obdržela 12,6 % hlasů, tím získala celkem 94 mandátů ze 709, a slavila tak své vítězství jako třetí nejsilnější strana ve Spolkovém sněmu hned za stranou kancléřky Angely Merkel (CDU) a stranou Martina Schulze (SPD). AfD měla mezi nově zvolenými členy Spolkového sněmu velmi málo žen, jen o něco více než 10 %, což je nejmenší zastoupení žen v jedné straně od roku 1998.³⁸

Předsedkyně strany Frauke Petry se v dubnu 2017 vzdala své kandidatury do Spolkového sněmu, přesto však získala mandát ve Spolkovém sněmu jako přímá kandidátka ve spolkové zemi Sasko. Den po těchto volbách učinila Frauke Petry rozhodnutí, že nebude členkou stranické frakce Alternativy pro Německo, nýbrž pouze nezařazenou členkou Spolkového sněmu, a den poté oznámila, že již nadále nechce spolupracovat s touto stranou a ukončuje tak své členství v AfD. Její postavení jako spolupředsedkyně strany bylo velmi oslabené, a to již od Zemských voleb v Sasku v roce 2017, kde došlo k vnitrostranickému střetu, po kterém se Frauke Petry i rozběhla. V důsledku toho dne 29. září 2017 Frauke Petry vystoupila ze strany a zamýšlí založit novou politickou stranu s názvem „*Die Blaue*“, resp. Modří. Jediný, kdo ji zatím podpořil, je její manžel Marcus Pretzell, který dne 2. října 2017 také vystoupil ze strany AfD. Od doby, kdy Frauke Petry vystoupila ze strany, měla AfD na krátkou chvíli pouze jednoho předsedu strany, kterým byl Jörg Meuthen, což se velmi brzy změnilo a dne 2. prosince 2017 na sjezdu strany v Hannoveru k němu byl zvolen jako druhý předseda strany Alexander Gauland.³⁹

V průběhu času se ukázalo, že AfD se z politického středu posunula doprava, přiklonila se ke konzervativnímu křídlu a lze ji řadit až k pravicové populistické straně. Pokud se však na stranu zaměříme detailněji, zjistíme, že je strana rozdělena do tří skupin. První skupina má pravicově populistické sklony, ke které se hlásí předseda spolkové země Durynsko Björn

³⁷ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

³⁸ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Bundestagswahl 2017* [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/bundestagswahl-2017/>

³⁹ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

Höcke, který má značnou podporu ve východoněmeckých spolkových zemích. Alexander Gauland se hlásí k druhé skupině, a to k národně konzervativnímu křídlu. Poslední skupinu představuje mírný pragmatický směr, který zastávala Frauke Petry a její manžel Marcus Pretzell, nyní tento směr zastává Alice Weidel.⁴⁰

1.5 Volební program 2013

V roce 2013 se konaly volby do Spolkového sněmu a Alternativa pro Německo vytvořila volební program, jenž obsahoval celkem osm témat, kterých strana chtěla dosáhnout během daného volebního období. Jelikož strana měla na vytvoření tohoto volebního programu jen pár týdnů, vytvořila sice stručný program, který měl pouze čtyři strany, ale který obsahoval všechny důležité informace, jež by měly pomoci voličům rozhodnout se, zda tuto stranu ve volbách podpoří, nebo naopak.⁴¹

První téma, které AfD ve svém volebním programu pro rok 2013 popisuje, je měnová politika, na kterou klade největší důraz. Strana kritizuje eurozónu a hledá řešení její krize. AfD zde zdůrazňuje, že Německo již dále nepotřebuje euro a místo něj strana požaduje znovuzavedení národních měn nebo vytvoření menších stabilních měnových unií, neboť euro škodí nejen Německu, ale i ostatním zemím. Tím také narážejí na to, že by Německo mělo mít postupem času možnost navrátit se k německé marce. Dále strana chce, aby každý demokratický stát rozhodoval sám o své finanční politice, tedy především o své měně, požaduje tak změnu evropských smluv, díky kterým bude každému státu umožněn odklon od eura. S tím i souvisí jejich podpora práva veta, pokud se bude rozhodovat o dalším čerpání peněz z Evropského stabilizačního mechanismu, dále jen ESM, do kterého přispívají všechny členské státy měnové unie. Na závěr tohoto tématu AfD popisuje, že chce zamezit porušování základních pravidel měnové unie. Tím konkrétně ve svém programu naráží na vykupování dluhů některého členského státu jiným státem.⁴²

Evropská politika je druhým tématem volebního programu AfD, kdy strana požaduje reformaci Evropské unie, dále jen EU. Touto reformací strana myslí to, že již nechce další centralizaci moci do Bruselu, ale požaduje, aby EU tvořily suverénní státy se společným vnitřním trhem, podporovala se transparentnost a blízkost k lidem. Dále by měly být legislativní

⁴⁰ BENDER, Justus. *Was will die AfD? Eine Partei verändert Deutschland*. Pantheon, 2017. 148 s. ISBN 978-3-6412-0716-8.

⁴¹ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Wahlprogramm, Parteitagbeschluss vom 14.04.2013* [online]. [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <http://www.afd-hessen.org/wp-content/uploads/2013/07/Wahlprogramm-AFD.pdf>

⁴² Tamtéž. s. 1.

pravomoci přeneseny zpět do národních parlamentů, čímž získají větší zodpovědnost, především pak zodpovědnost rozpočtovou.⁴³

Alternativa pro Německo jako další téma uvádí právní stát a demokracii. Strana požaduje dodržování právního státu, posílení demokracie a občanských práv. AfD podporuje lidovou iniciativu a celostátní referendum podle švýcarského modelu, které se týká především důležitých pravomocí EU. Kromě toho chce AfD od členů parlamentu naprostou soustředěnost na jejich parlamentní práci. Toho docílí tím, že jim zakáže vykonávat další placené povolání, jelikož jejich mandát těmito vedlejšími povoláními trpí.⁴⁴

Následujícím bodem ve volebním programu jsou veřejné finance a daně, které úzce souvisí s prvním tématem programu. Strana zde uvádí, že Německo je stále více a více zadlužené než je přípustné, a to především v důsledku záchranné politiky, se kterou AfD nesouhlasí a neustále ji kritizuje. Podle AfD by neměly být použity peníze daňových poplatníků na zaplacení nákladů záchranné politiky. Strana chce docílit větší rozpočtové zodpovědnosti pomocí dluhové brzdy a tím i snížit dluh.⁴⁵

Dalším důležitým tématem ve volebním programu jsou důchody a rodina. V této části AfD popisuje krizi eura, která má dopad na všechny formy důchodů, kvůli nadměrné zadluženosti jsou důchody čím dál nižší. Podle AfD má Německo příliš málo dětí a jejich důchodové a zdravotní pojištění je až směšné. Strana proto chce, aby se rodina stala jádrem společnosti v Německu, zvýšil se počet dětí a došlo ke zvýšení důchodového a zdravotního pojištění.⁴⁶

Šestým bodem ve volebním programu je vzdělávání. V této oblasti je pro stranu nejdůležitější dosáhnout ve všech spolkových zemích jednotných vzdělávacích standardů a zlepšit školský systém od základního vzdělávání až po vysokoškolské vzdělávání, neboť podle AfD je pro budoucnost nejdůležitější vzdělávání dětí. Dále zde AfD popisuje, že hlavním úkolem rodiny je vzdělávání a výchova dětí, se kterou jim má pomoci stát prostřednictvím nabídky vzdělání od raného dětství bez ohledu na rodinné zázemí.⁴⁷

⁴³ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Wahlprogramm, Parteitagbeschluss vom 14.04.2013* [online]. [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <http://www.afd-hessen.org/wp-content/uploads/2013/07/Wahlprogramm-AFD.pdf>. s. 1-2.

⁴⁴ Tamtéž. s. 2.

⁴⁵ Tamtéž. s. 3.

⁴⁶ Tamtéž. s. 3.

⁴⁷ Tamtéž. s. 3-4.

Alternativa pro Německo se dále zaměřuje na energetiku. Chce vytvořit udržitelnou koncepci cenově dostupné energie a požaduje reformu zákona o obnovitelné energii. Strana požaduje subvencování obnovitelné energie z daňových příjmů a také zveřejnění toho, jaký typ a kolik energie bude dotováno. AfD velmi podporuje obnovitelnou energii, zvláště pak solární a větrnou.⁴⁸

Jako poslední téma uvádí strana integrační politiku. „AfD požaduje reorganizaci imigračního zákona, neboť s postupnou narůstající migrací se potýká i Německo, které je nuceno reagovat na změny etnického složení obyvatelstva. Hlavním cílem je úsilí o zabránění etnickým konfliktům a destabilizaci země“.⁴⁹ Podle AfD by Německo mělo přijímat pouze kvalifikované přistěhovalce, kteří jsou ochotni integrovat se. Zatím co žadatele o azyl hodlá strana regulovat, všichni tito žadatelé budou umístěni pouze v předem určených azylových střediscích.⁵⁰

1.6 Volební program 2014

Volební program Alternativy pro Německo pro volby do Evropského parlamentu, které se konaly v květnu 2014, byl zveřejněn dne 22. března 2014 na stranickém sjezdu v Durynském Erfurtu. Ve srovnání s krátkým a stručným volebním programem pro volby do Spolkového sněmu v roce 2013 je tento program rozsáhlejší, neboť obsahuje 25 stran a je rozdělen do čtyř hlavních bodů. V programu jsou podrobněji popsány priority strany a její stanoviska. Vše, co se týkalo evropské politiky ve volebním programu 2013, je v tomto programu znovu popsáno, avšak značně rozšířeno a podrobněji vysvětleno.⁵¹

První bod ve svém volebním programu Alternativa pro Německo pojmenovala následovně: Evropská unie je ohrožená jednotnou měnou, tedy eurem, a směřuje ke katastrofě. Podle AfD jednotná měna ničí evropské základy a vyvolává konflikty mezi zeměmi EU. Hned v úvodu AfD popisuje zavedení eura jako rozhodnutí, které je proti ekonomickému a politickému rozumu. Strana v tomto tématu opět velmi kritizuje EU, hledá řešení dluhové a bankovní krize a snaží se najít následná opatření. AfD ve svém volebním programu stejně

⁴⁸ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Wahlprogramm, Parteitagbeschluss vom 14.04.2013* [online]. [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <http://www.afd-hessen.org/wp-content/uploads/2013/07/Wahlprogramm-AFD.pdf>. s. 4.

⁴⁹ STÝSKALÍKOVÁ, Věra. *Modely integrace imigrantů a jejich projevy v české politice. Středoevropské politické studie*. [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cepsr/article/view/4041/5279>

⁵⁰ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Wahlprogramm, Parteitagbeschluss vom 14.04.2013* [online]. [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <http://www.afd-hessen.org/wp-content/uploads/2013/07/Wahlprogramm-AFD.pdf>. s. 4.

⁵¹ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Europawahlprogramm* [online]. 22. 03. 2014 [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: http://www.afd-cottbus.de/wp-content/uploads/2014/07/AfD-Europaprogramm_Langfassung.pdf

jako v předešlém roce opakuje, že Německo nepotřebuje euro a že ostatním zemím tato měna pouze škodí. Z tohoto důvodu chce usilovat o vystoupení z eurozóny nebo požaduje alespoň její reorganizaci. Strana je buď pro obnovení národních měn, nebo přichází s myšlenkou vytvoření menších stabilních měnových unií. Tímto by byla každá země odpovědná pouze za svou finanční politiku a nemusela by dále řešit finanční krize jiných zemí. Těmito požadavky se AfD výrazně liší od zavedených stran v německém Spolkovém sněmu.⁵²

Více demokracie, méně centralizace EU - tak se nazývá druhé téma volebního programu 2014. Alternativa pro Německo požaduje, aby EU tvořily suverénní státy se společným vnitřním trhem, a odmítá další centralizaci Bruselu. Strana podporuje transparentnost, blízkost k lidem, znovu zavedení principu subsidiarity a celostátního referenda podle švýcarského vzoru. Dále usiluje o co největší přímou demokracii a větší zapojení občanů do klíčových rozhodnutí. AfD velmi vyzdvihuje to, že EU by měla sloužit občanům, ne naopak. V této části programu se také objevuje kritika zaměřená na radikální změny v institucionální struktuře EU. První změnou, kterou AfD uvádí, je, že silně podporuje omezení pravomocí Evropské komise a tím naopak usiluje o posílení Evropského parlamentu jako jediné přímo volené instituce EU. Strana chce omezit na minimum i veškeré pravomoci ostatním orgánům EU, které jsou voleny nepřímou volbou, jako je například Rada Evropské unie. Další bod, který AfD uvádí jako důležitý, je ten, že Evropa má své geografické, kulturní a historické hranice, které EU přestává zohledňovat tím, že jedná s Tureckem o jeho vstupu do EU. Z těchto důvodů AfD radikálně odmítá vstup Turecka do EU.⁵³

Dalším tématem je podpora konkurenceschopné a sociální EU. Tato část volebního programu je nejobsáhlejší, neboť obsahuje témata jako sociální politika, hospodářská politika, měnová unie, politika zaměstnanosti, imigrační a azylová politika, vzdělávací politika, zdravotní politika, zemědělství a také energie a ochrana životního prostředí. U sociální politiky se Alternativa pro Německo zaměřuje na sociálně tržní ekonomiku, která má být založena na spravedlivé konkurenci mezi Německem a účastníky evropského vnitřního trhu, tím chce strana pro všechny německé občany zajistit spravedlivou sociální ekonomiku. Co se hospodářské politiky týče, podle AfD je úkolem jednotlivých členských států EU sloučit jejich hospodářskou politiku se zásadami evropského vnitřního trhu, tím se státy stanou ekonomicky efektivnější. Aby nedocházelo k hospodářské kriminalitě na úrovni EU, navrhuje

⁵² ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Europawahlprogramm* [online]. 22. 03. 2014 [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: http://www.afd-cottbus.de/wp-content/uploads/2014/07/AfD-Europaprogramm_Langfassung.pdf. s. 3-8.

⁵³ Tamtéž. s. 8-12.

AfD vhodná opatření, která odhalí a umožní stíhání této kriminality. Těmito opatřeními má strana namysli podepsání protikorupční charty Organizace spojených národů, dále jen OSN, všemi členskými státy EU. Politika zaměstnanosti je v tomto tématu nejvíce popsána, kdy AfD vidí jako největší problém nezaměstnanost. V dnešní době je více než 50 % mladých lidí v evropských zemích nezaměstnaných, a tím dochází ke zvětšování sociálního a ekonomického problému, který se musí co nejefektivněji vyřešit. Podle strany špatně funguje politika zaměstnanosti a jako řešení navrhuje reformu trhu práce a určení jednotné minimální mzdy pro všechny členské země EU. Velký důraz je kladen i na vzdělávací politiku, neboť podle AfD je pro budoucnost Německa nejdůležitější vzdělávání dětí. Proto strana chce v Německu zajistit co nejlepší školský systém, který by neměl být založen pouze na evropských normách, spíše usiluje o osvobození se od nich. AfD velmi uznává program Erasmus (*European Action Scheme for the Mobility of University Students*), jedná se o program podporující zahraniční mobilitu studentů a pedagogů. Program Erasmus je podle strany velmi přínosný jak pro studenty, tak i pro pedagogy, přináší jim nové zkušenosti, dochází k poznání nové kultury, jazyka, lidí, čímž dochází k osobnímu rozvoji jedince.⁵⁴

Posledním tématem ve volebním programu pro volby do Evropského parlamentu roku 2014 je *Mut zu Deutschland!*, resp. Odvaha pro Německo!. Tato věta (*Mut zu Deutschland!*) byla postupem času pozměněna a stala se motem Alternativy pro Německo. V této části AfD shrnuje předešlé body svého programu a popisuje to, jak na tom Německo podle této strany je. Konkrétně píše: „*Nikdy nebyla jižní Evropa tak moc sociálně zdeformovaná jako dnes. Nikdy nebyla nezaměstnanost v Evropě tak vysoká, jako je dnes, zvláště pak nezaměstnanost mladých lidí. Nikdy nebyl veřejný dluh tak alarmující jako dnes. A nikdy neměla vláda menší zábrany k tomu porušovat smlouvy a ignorovat kritéria stability jako dnes*“.⁵⁵ Podle AfD se vše odehrálo během čtyř let, kdy se situace rapidně zhoršila a je to čím dál horší. Strana upozorňuje na to, že tato situace musí být okamžitě řešena, nebo pak již bude pozdě. AfD chce toto vše zastavit a změnit. Jako jediné možné východisko spatřuje v tom, že Německo vystoupí z eurozóny, navrátí se k německé marce a posílí své postavení v rámci EU.⁵⁶

⁵⁴ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Europawahlprogramm* [online]. 22. 03. 2014 [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: http://www.afd-cottbus.de/wp-content/uploads/2014/07/AfD-Europaprogramm_Langfassung.pdf. s. 12-23.

⁵⁵ Tamtéž. s. 23.

⁵⁶ Tamtéž. s. 23-25.

1.7 Volební program 2017

Alternativa pro Německo vytvořila nový volební program pro volby do Spolkového sněmu, které se konaly dne 24. září 2017. Tento volební program byl zveřejněn pět měsíců před volbami, tedy 22. dubna 2017, na stranickém sjezdu v Kolíně nad Rýnem, který se nachází ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko. Volební program 2017 je ve srovnání s jinými programy AfD velmi obsáhlý, má celkem 74 stran a je rozdělen do 15 kapitol. V programu jsou témata, která již zazněla ve volebním programu 2013 nebo 2014, ale také sem byly přidány nové body, kdy nejvíce podstatným tématem je migrace a bezpečnost.⁵⁷

V úvodu první kapitoly, která se týká demokracie v Německu, AfD píše, že chce: „reformovat Německo a navázat na principy a kořeny, které již v minulosti vedly k dlouhodobému sociálnímu, ekonomickému a společenskému úspěchu. Tím by mělo Německo získat ztracenou suverenitu a dojít k zachování suverénního demokratického národního státu“.⁵⁸ Pokud by však tato reforma nefungovala, mělo by se Německo řídit příkladem Velké Británie a začít zvažovat odchod z EU. Kdyby k takové situaci došlo, navrhuje AfD hlasovat o tomto tématu v celostátním referendu. Strana velmi propaguje zavedení referenda dle švýcarského modelu. Dále ve svém programu AfD usiluje o to, aby německý spolkový prezident byl volen přímo lidem a aby funkční období německého spolkového kancléře bylo omezeno pouze na dvě volební období.⁵⁹

Euro ztroskotalo: měnová a finanční politika – takto nazvala Alternativa pro Německo svou druhou kapitolu svého volebního programu. V této části se strana věnuje důležitému tématu, které vedlo v roce 2013 k založení této strany. AfD opět popisuje v jednotlivých bodech to samé jako v předešlých volebních programech, usiluje o vystoupení z eurozóny a chce zavést národní měnu, tedy německou marku.⁶⁰

Dalším tématem ve volebním programu je zahraniční a bezpečnostní politika: prosazení německých zájmů. Tato část není rozsáhlá a jsou zde zahrnuty naprosto stejné body jako ve volebním programu pro volby do Evropského parlamentu v roce 2014.⁶¹

⁵⁷ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Bundestagswahl 2017, Wahlprogramm der AfD* [online]. 22. 04. 2017 [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf

⁵⁸ Tamtéž. s. 7.

⁵⁹ Tamtéž. s. 7-12.

⁶⁰ Tamtéž. s. 14-16.

⁶¹ Tamtéž. s. 18-21.

Vnitřní bezpečnost je čtvrtou kapitolou, ve které se AfD zabývá tím, že chce dosáhnout větší bezpečnosti pro německé občany. V dnešní době se Německo stále více potýká s násilím a kriminalitou, nejhorší situaci spatřuje strana zejména v německých metropolitních oblastech. Podle AfD na tom značný podíl mají cizinci a mladí lidé, na které se většinou trestní zákon ještě nevztahuje. Z tohoto důvodu AfD požaduje změnu trestního zákona, konkrétně chce snížit hranici trestní zodpovědnosti ze 14 let na 12 let. Dalším krokem pro zajištění větší bezpečnosti plánuje AfD zvýšit počet policistů, zavést znovu vojenskou službu, uzavřít hranice a znovu zavést hraniční kontroly. Strana v programu zmiňuje i cizince a migranty, pokud se stanou pachateli jakéhokoliv trestného činu, mluví strana o jejich okamžitém vyhoštění, deportaci a zbavení občanství.⁶²

I přesto, že ve volebním programu dominují témata přímé demokracie a finanční krize, ústředním tématem tohoto programu je migrační a azylová politika. Proto se pátá kapitola nazývá: Azyl potřebuje hranice: přistěhovalectví a azyl. Zde AfD navazuje na vnitřní bezpečnost a usiluje o uzavření hranic a zavedení hraniční kontroly, aby se zabránilo stále zvyšujícímu se počtu migrantů a žadatelů o azyl. Podle AfD by imigrace měla být mnohem obtížnější než nyní a striktně odmítá společný evropský azylový systém. Podle AfD by každá země měla o imigrantech a žadatelích o azyl rozhodovat sama. Strana nechce přijímat nezaměstnané žadatele o azyl a kriminální cizince, kteří se dopustili trestného činu. Naopak chce tyto kriminální cizince okamžitě vyhostit ze země a odebrat jim státní občanství. AfD neodmítá přijímání migrantů a žadatelů o azyl, ale chce, aby Německo přijímalo pouze kvalifikované přistěhovalce, kteří jsou ochotni integrovat se. Dále strana podporuje zpřísnění podmínek pro udělování státního občanství, ale více ve svém programu vyzdvihuje to, že státní občanství by měli získat pouze lidé, kteří se narodí na území Německa.⁶³

Na předchozí kapitolu navazuje šestá kapitola, kterou AfD nazvala: Islám v konfliktu se svobodnými demokratickými principy. V této kapitole strana uvádí, že islám nepatří do Německa, neboť nesouhlasí a neuznává svobodné demokratické principy. V šíření islámu AfD vidí velké nebezpečí pro německý stát, jeho společnost a jeho systém hodnot. Již nyní v Německu žije více než 5 milionů muslimů, které strana vnímá jako obrovskou hrozbu, neboť muslimové vytvářejí uzavřené komunity, kde funguje jejich vlastní právní řád šaría.

⁶² ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Bundestagswahl 2017, Wahlprogramm der AfD* [online]. 22. 04. 2017 [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf. s. 23-26.

⁶³ Tamtéž. s. 28-32.

AfD je proti islámu a chce zakázat nošení burek na veřejnosti, muezziny, stavbu minaretů a jakékoliv financování mešit nebo čehokoliv, co je s islámem spojené, je pro ně nepřipustné.⁶⁴

Dalším tématem ve volebním programu Alternativy pro Německo je podpora rodiny a rozvoj populace. Strana podporuje rodinu, a to konkrétně tradiční formu rodiny, kde je otec, matka a děti. Jinou formu rodiny neuznává a odmítá zavedení manželství stejného pohlaví nebo jejich právo na adopci dítěte. Popisuje zde, že hlavou rodiny má být otec, čímž chce AfD posílit postavení muže nejen v rodině, ale i ve společnosti, neboť strana je odpůrcem tak zvaného (tzv.) gender mainstreamingu, tedy je odpůrcem rovného postavení žen a mužů. Velký problém AfD vidí v tom, že v Německu dochází k velkému poklesu porodnosti německých žen a naopak se zvyšuje porodnost přistěhovaleckých žen, což chce strana změnit. Napomoci tomu má jejich finanční podpora pro německé rodiny. Slibuje, že čím více dětí se v rodině narodí, tím bude větší jejich finanční podpora. Tím chce strana zachovat co nejvíce vlastních státních občanů. Avšak rodina s jedním dítětem nebo bezdětná rodina nemá na tuto finanční podporu nárok. S tím i úzce souvisí jejich další bod v této oblasti, kdy AfD je striktně proti potratům. Pokud žena půjde na potrat, pak strana chce, aby tato žena byla potrestána. Zatím však AfD neuvádí, o jaký trest by se jednalo.⁶⁵

Osmá kapitola je věnována vzdělání a škole, kdy v této části programu jsou obsaženy stejné body jako ve volebním programu pro volby do Spolkového sněmu v roce 2013. Jediný rozdíl lze nalézt v tom, že AfD k těmto bodům přidává ještě jedno téma, a to vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. V tomto směru strana nepodporuje inkluzivní vzdělávání, ale požaduje, aby děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami byli vzděláváni v příslušných zvláštních školách nebo ve speciálních zařízeních.⁶⁶

Krátce se Alternativa pro Německo ve svém volebním programu věnuje i kultuře. AfD zde uvádí, že multikultura není kultura. Multikulturalismus ničí společnost a místo ní zavádí paralelní společnost, kdy tato společnost vede velmi často k vnitřním konfliktům a nakonec i k rozpadu státu. Proto strana usiluje o zachování německé kultury.⁶⁷

⁶⁴ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Bundestagswahl 2017, Wahlprogramm der AfD* [online]. 22. 04. 2017 [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf. s. 34-35.

⁶⁵ Tamtéž. s. 37-41.

⁶⁶ Tamtéž. s. 43-45.

⁶⁷ Tamtéž. s. 47-48.

Následující kapitola se týká financí a daní. Alternativa pro Německo od svého počátku velmi dbá na německé občany a snaží se jim co nejvíce pomoci. Například v této oblasti prosazuje komplexní reformu daňového práva s cílem zmírnit zátěž malým a středním podnikům. Největší důraz klade AfD v této části na snížení daně z přidané hodnoty (DPH) o 7 %. Dále je proti zavedení majetkové daně, a naopak usiluje o zrušení dědické a živnostenské daně.⁶⁸

Další kapitola se zabývá sociální politikou, kterou již strana podrobně popisovala v předchozích volebních programech z roku 2013 a 2014. V úvodu této kapitoly stojí, že Německo čelí velkým sociálním výzvám. První bod v tomto tématu se týká imigrace, AfD chce snížit a následně zabránit imigraci, neboť právě přistěhovalci zatěžují sociální politiku ze všeho nejvíce. Následně strana vyzdvihuje to, co již uvedla v kapitole o rodině a rozvoji populace. Německé obyvatelstvo postupně stárne a snižuje se porodnost, což má dopad i na sociální politiku. Řešením této situace jsou body, které uvedla AfD již ve svém volebním programu: zakáže potraty a rodiny s více dětmi obdrží od státu finanční pomoc a úlevy na daních, tím chce zvýšit porodnost a postupně docílit snížení počtu obyvatel v postproduktivním věku. Velkým tématem jsou i důchody, kdy se strana chce opírat o kombinaci státního, zaměstnaneckého a soukromého důchodu, tedy o tří pilířový důchodový systém.⁶⁹

Náš zdravotní systém je v ohrožení, takový název nese další kapitola volebního programu, který se zabývá cíli zdravotní politiky, jež prosazuje Alternativa pro Německo. Strana chce docílit celostátního pokrytí a výkonnější lékařské péče pro všechny občany Německa, tím strana usiluje i o lepší zdravotní péči ve venkovských oblastech s více lékaři než doposud. AfD odmítá vytvoření centrální databáze pro ukládání důvěrných informací o zdravotním stavu pacienta a jeho léčbě, podle strany jsou to velmi osobní informace, které by měli mít co nejvyšší možnou ochranu.⁷⁰

Alternativa pro Německo ve svém volebním programu zmiňuje i energii a klima. Za nejdůležitější body v této části strana považuje zrušení plánu o ochraně klimatu, zrušení zákona o obnovitelné energii a odstoupení od Pařížské dohody o klimatu – tato dohoda má omezit emise skleníkových plynů po roku 2020 a navázat na Kjótský protokol. Také

⁶⁸ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Bundestagswahl 2017, Wahlprogramm der AfD* [online]. 22. 04. 2017 [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf. s. 50-54.

⁶⁹ Tamtéž. s. 56-58.

⁷⁰ Tamtéž. s. 60-63.

se zde zmiňuje, že je proti zastavení provozu jaderných elektráren a jejich následnému zlikvidování. Podle AfD by tyto elektrárny měly zůstat v provozu až do konce jejich živostnosti.⁷¹

Předposlední kapitola nese název Zachování a budování dopravních cest, posílení bytové výstavby a rozvoj venkovských oblastí. V této části má dojít ke zlepšení silniční infrastruktury, zvláště pak ve venkovských oblastech, neboť tato infrastruktura země byla po několik desetiletí opomíjena a je v mnoha částech Německa velmi zničená. Proto chce AfD zavést celostátní program obnovy infrastruktury, kdy hlavním cílem tohoto programu je renovace a výstavba železnic, silnic, vodních cest, mostů a veřejných budov jako jsou školy, mateřské školy, veřejná sportovní zařízení, divadla, muzea a další.⁷²

V závěru svého volebního programu se Alternativa pro Německo věnuje ochraně životního, přírodního a zvířecího prostředí a také i ochraně spotřebitele. V této části strana v bodech popisuje, co podporuje a co naopak odmítá. Striktně odmítá větrnou energii, která je ekonomicky absurdní a ekologicky kontraproduktivní, tím i nesouhlasí s dalším rozšířením větrné energie, neboť přináší více škody než užítu. Podle AfD je hluk ve většině světa vnímán jako jeden z největších environmentálních problémů, hluk totiž způsobuje stres, nesoustředěnost, brání klidnému spaní a zhoršuje zdravotní stav. Proto strana přichází s programem ochrany proti hluku, který by měl tuto situaci alespoň trochu zlepšit. Další problém vidí AfD v otevřených hranicích vnitřního trhu, kvůli čemuž rychle došlo k vzrůstu neznámých a nebezpečných výrobků. Tím tedy podporuje znovuzavedení ochrany spotřebitele, aby docházelo ke kontrolám obchodů a testování výrobků, zejména se zaměřením na potraviny, dětské hračky a elektrické spotřebiče. Důležitým tématem pro stranu jsou i zvířata, kdy požaduje soucitné a důstojné zacházení se všemi zvířaty. Odmítá tedy obchod se zvířaty, jejich transport a následnou porážku, podle nich tím zvíře trpí, což nechtějí dopustit. AfD říká, že zvíře je živý tvor a nesmíme dopustit, aby trpělo. V tomto ohledu vidí strana vzorové příklady u zemí jako je Švédsko, Nizozemsko, Švýcarsko, Polsko, Norsko, Island, Dánsko a Lichtenštejnsko.⁷³

⁷¹ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Bundestagswahl 2017, Wahlprogramm der AfD* [online]. 22. 04. 2017 [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf. s. 65-67.

⁷² Tamtéž. s. 69-70.

⁷³ Tamtéž. s. 72-74.

1.8 Srovnání volebních programů Alternativy pro Německo

Při srovnání volebních programů z let 2013, 2014 a 2017 lze vypožorovat, že programy 2013 a 2014 jsou si velmi podobné. Volební program 2013 je krátký, stručný a založen na tématu, díky němuž AfD vznikla, tedy na měnové politice. Program obsahuje základní body a témata, která jsou podkladem pro volební program pro volby do Evropského parlamentu v roce 2014. V tomto volebním programu 2014 strana popisuje do hloubky priority strany a její stanoviska, která vychází z předešlého programu, tedy programu pro volby do Spolkového sněmu v roce 2013. Nejvíce pozornosti je zde věnováno EU a eurozóně, dále strana popisuje, jakým způsobem chce posílit demokratické prvky, zachovat tripartitní školství, zlepšit zdravotní péči a infrastrukturu ve venkovských oblastech, efektivnější správu a restriktivnější využívání státních dotací. V rodinné politice se AfD řídí modelem tradiční rodiny a je velkým odpůrcem homosexuálů a jejich možnosti adoptovat si děti. Co se týče integrační politiky, AfD jí nevěnuje tak velkou pozornost jako v programu z roku 2017. V rámci tohoto tématu nejdůležitější myšlenkou je, že azyl mají dostat pouze kvalifikovaní přistěhovalci, kteří jsou ochotni integrovat se, a co nejrychleji vyhostit ze země kriminální a extremistické přistěhovalce.

Volební program 2017 se od předchozích nejvíce liší v tom, že ústředním motivem se stala oblast přistěhovalectví, migrace a azylu, a to i přesto, že strana tvrdí, že není stranou jednoho tématu. V této oblasti nejvíce apeluje na to, aby byla jasně stanovena nová, přísná pravidla pro azylovou a migrační politiku. Poprvé se AfD v programu věnuje islámu, kterému se doposud velmi vyhýbala. V této části se strana vůči existenci muslimů na území Německa velmi vymezuje, její postoj je velice radikální, směřující až ke xenofobii. Kvůli tomuto tématu se do pozadí dostala ostatní témata, která jsou v programu zmíněna jen okrajově. Příkladem může být oblast věnující se EU a eurozóně, na které byly postaveny především volební programy 2013 a 2014 – tentokrát strana opakuje požadavky z těchto programů jen velmi krátce.

1.9 Nejvýraznější členové

Alternativa pro Německo má v dnešní době celkem 26 409 členů, mezi ty nejvýznamnější patří: Bernd Lucke, Beatrix von Storch, Frauke Petry, Konrad Adam a Alexander Gauland.

Významným členem Alternativy pro Německo byl její spoluzakladatel a bývalý předseda strany Bernd Lucke, který se narodil 19. srpna 1968 v Berlíně. Vystudoval ekonomii, filozofii a novodobé dějiny ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko ve městě Bonn. Po dokončení studií se stal profesorem makroekonomie na hamburské univerzitě. V brzkém věku se Lucke začal věnovat politice a ve svých 14 letech se připojil k mládežnické organizaci Mladí křesťanští dekomraté (JU – „*Junge Union Deutschlands*“), která podporuje německou pravicovou stranu CDU. O pár let později vyměnil mládežnickou organizaci JU za německou stranu CDU. V této straně byl členem po dobu 33 let. V roce 2012 z této strany vystoupil, neboť nesouhlasil se záchranou finanční politikou kancléřky Angely Merkel. Bernd Lucke společně s dalšími členy v roce 2012 založil nadstranické hnutí Volební alternativa 2013, ze kterého se v roce 2013 stala nová politická strana Alternativa pro Německo. Bernd Lucke byl od vzniku strany jmenován spolupředsedou strany s dalšími dvěma členy AfD a od května 2014 je i poslancem v Evropském parlamentu. O rok později Bernd Lucke vystoupil ze strany AfD a spolu s dalšími bývalými členy založil novou politickou stranu Aliance pro pokrok a obnovu (ALFA), kterou na konci roku 2016 přejmenoval na Liberálně-konzervativní reformu (LKR). Bernd Lucke vystoupil ze strany, ve které byl spoluzakladatelem, především proto, že byl nahrazen předsedkyní Frauke Petry. Rovněž se mu nelíbilo směřování strany, která se stále více přikláněla k nacionalistickým tendencím a byla více radikální. Po svém odchodu označil AfD za xenofobní a krajně pravicovou. V roce 2016 byl Bernd Lucke označen za hlavního kandidáta pro volby do Spolkového sněmu konané v roce 2017, avšak jeho strana LKR pár měsíců před volbami do Spolkového sněmu rozhodla, že se těchto voleb nezúčastní, neboť neměla velké šance na překonání 5% hranice.⁷⁴

Dalším významným členem Alternativy pro Německo je kontroverzní politik Alexander Gauland, který se narodil 20. února 1941 v saském městě Chemnitz. Alexander Gauland vystudoval na hesenském Marburgu historii, politologii a právo. Od roku 1973 byl členem CDU, kde pracoval pod ministerským předsedou Hesenska Walterem Wallmannem. Po 40 letech opustil stranu CDU ze stejného důvodu jako Bernd Lucke a stal se spoluzakladatelem a členem AfD. Ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2017 získal

⁷⁴ BERND LUCKE. *Bernd Lucke – über mich* [online]. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <http://bernd-lucke.de/ueber-mich/>

mandát jako poslanec Spolkového sněmu a byl zvolen jako předseda Zemského sněmu v Braniborsku. Na konci roku 2017 obsadil místo Frauke Petry a stal se spolupředsedou strany společně s Jörgem Meuthenem. Alexander Gauland ve straně podporuje národně konzervativní křídlo a jeho politika nejvíce prosazuje uzavření hranic a znemožnění vstupu uprchlíků do Evropy.⁷⁵

Výraznou osobností AfD je také německý novinář, publicista a politik Konrad Adam, který se narodil 1. března 1942 ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko ve městě Wuppertal. Od roku 1979 do roku 2000 byl redaktorem německých novin „*Frankfurter Allgemeine Zeitung*“ (FAZ) a poté až do roku 2007 hlavním korespondentem německého časopisu „*Die Welt*“ v Berlíně. Konrad Adam byl zpočátku členem CDU a patřil ke konzervativnímu křídlu. V roce 2013 však z CDU odešel a stal se zakládajícím členem eurokritické strany Alternativy pro Německo. Při jejím vzniku se stal spolupředsedou AfD a byl jím až do července roku 2015, kdy došlo ke snížení počtů spolupředsedů ze tří na dva a Konrad Adam již znovu nebyl zvolen.⁷⁶

Mezi nejvýznamnější ženy v Alternativě pro Německo patřila Frauke Petry, která se narodila 1. června 1975 v Drážďanech. Frauke Petry studovala chemii ve Velké Británii na univerzitě v Readingu a od roku 1998 pokračovala ve studiích na univerzitě v Dolním Sasku, kde získala doktorský titul a stala se farmakoložkou. Této práci se však nevěnovala a začala se zajímat o podnikání a politiku. Svou politickou kariéru odstartovala v dubnu 2013 v nově vzniklé straně AfD, kde se ihned stala spolupředsedkyní strany. Od roku 2014 zasedala Frauke Petry v saském Zemském sněmu a začala se přiklánět k národně konzervativnímu křídlu. Svou funkci spolupředsedkyně strany si obhájila i v červenci 2015 na sjezdu strany v Essenu, kde byla do této funkce znovu zvolena a porazila tak svého největšího rivala Bernda Luckeho. Tuto funkci vykonávala až do konce září roku 2017. Od doby, kdy Frauke Petry porazila Bernd Luckeho, začala ve straně velmi silně prosazovat pravicový populismus. Během svého působení v AfD pronesla mnoho kontroverzních a extremistických výroků – jako příklad lze uvést její výrok ze začátku roku 2016, kdy pronesla, že v krajní nouzi by policie měla mít právo střílet do uprchlíků, nebo její neustálou snahu se sblížit a začít spolupracovat s hnutím PEGIDA. Tímto tedy můžeme Frauke Petry označit jako xenofobní, extremistickou a krajně pravicovou političku vystupující proti islámu. V průběhu roku 2017 došlo k mnoha vnitrostranickým

⁷⁵ DEUTSCHER BUNDESTAG. *Abgeordnete – Alexander Gauland* [online]. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <https://www.bundestag.de/abgeordnete/biografien/G/-/519654>

⁷⁶ KONRAD ADAM. *Konrad Adam – über mich* [online]. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <https://konradadam.wordpress.com/about/>

střetům a postavení Frauke Petry bylo velmi oslabené. Z tohoto důvodu se v dubnu 2017 vzdala své kandidatury do Spolkového sněmu, a den po volbách v roce 2017 učinila rozhodnutí, že se nestane členkou stranické frakce AfD, ale nezařazenou členkou Spolkového sněmu. Tímto rozhodnutím ukončuje Frauke Petry svou kariéru v AfD a na konci září 2017 ze strany vystupuje a uvažuje nad založením své vlastní nové politické strany.⁷⁷

Posledním významným členem AfD, který stojí za zmínku, je opět žena, a to Beatrix von Storch narozená 27. května 1971 v šlesvicko-holštýnském městě Lübeck. Beatrix von Storch vystudovala právo na dvou univerzitách, jednou z nich byla německá univerzita v Heidelbergu a druhou pak švýcarská univerzita ve městě Lausanne. Po dokončení svého studia pracovala jako advokátka v oblasti insolvenčního práva. O politiku se Beatrix von Storch začala zajímat již při svém studiu a spolu s dalšími studenty založila studentskou skupinu „*Studenten für den Rechtsstaat*“. Politická kariéra Beatrix von Storch se pomalu rozvíjela a její první politická strana, ve které působila od června roku 2013, byla nově založená Alternativa pro Německo, v níž působí dodnes. V roce 2014 se stala poslankyní Evropského parlamentu a patřila ke skupině Evropských konzervativců a reformistů. Z této skupiny ji však společně s kolegou Marcusem Pretzellem v roce 2016 vyloučili kvůli výroku o možném použití střelných zbraní proti ilegálním imigrantům. Stala se tak místo toho členkou skupiny Evropa svobody a přímé demokracie. V roce 2014 byla Beatrix von Storch zvolena i jako mluvčí strany AfD ve spolkové zemi Berlín a od konce září roku 2017 je poslankyní německého Spolkového sněmu za stranu AfD.⁷⁸

⁷⁷ FRAUKE PETRY. *Frauke Petry* [online]. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <https://www.frauke-petry.de/>

⁷⁸ BEATRIX VON STORCH. *Beatrix von Storch* [online]. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <https://beatrixvonstorch.de/beatrix-von-storch/>

2 Populismus jako politický proud

Od devadesátých let dvacátého století se stále více používá nový termín populismus, který zahltl prostor médií a politických a odborných debat. Tento pojem je velmi často negativně vnímán, neboť média a veřejnost staví populismus na demagogických prohlášeních a planých slibech. Ve srovnání s jinými velkými ideologiemi, jako jsou například liberalismus, marxismus nebo socialismus, se populismus potýká se značnými problémy, zejména kvůli jeho nejednotné definici a přístupu. Když se proto začínaly objevovat první novodobé populistické strany, začalo vznikat mnoho odborných materiálů, článků a publikací, které se snažily najít jednotnou definici pro populismus. Většinou se v těchto materiálech autoři shodli na společném základu, kterým je lid, nepřátelskost a nedůvěra vůči elitám a demokracii. Podle některých politologů populismus parazituje na jiných plných ideologiích, neboť populismus nemá vlastní vizi o tom, jak má pospolitosť vypadat, takže se do něj mohou dostávat pravicové i levicové ideje. Tím je tedy populismus jevem přechodným, který přerůstá v něco většího a revolučnějšího.⁷⁹

Slovo populismus se v šedesátých letech dvacátého století spojovalo především s dekolonizací a v dnešní době, na počátku jednadvacátého století, zejména v Evropě, z pojmu populismus vycházejí nejrůznější druhy obav. Liberálové se populismu obávají, protože stále více občanů podléhá populismu, nacionalismu nebo i xenofobii, a demokraté pozorují s obavami vzestup zodpovědného vládnutí elit odborníků, kdy toto vládnutí neodpovídá přáním běžných občanů. Každá země se na pojetí populismu dívá jinak, například Nizozemsko uvádí, že populismus je vnímán jako hrozba, ale také jako potenciální korektiv politiky, který se vzdálil lidu. Ve Spojených státech se běžně mluví o liberálním populismu, kdežto v Evropě populismus nemůže být nikdy spojovaný s liberalismem, neboť liberalismus si zakládá na respektu k pluralismu a chápe demokracii jako systém brzd a protiváh, tím dochází k omezení vůle lidu, což populismus naprosto nepřipouští.⁸⁰ Další příklad zachycující vztah mezi populismem a demokracií popsal mexický politolog Benjamin Arditi, podle kterého populismus připomíná opilého hosta na večíрку, který nerespektuje slušné chování u stolu, je nezdvořilý, dokonce i flirtuje se ženami ostatních hostů.⁸¹

⁷⁹ MÜLLER, Jan-Werner. *Was ist Populismus?* Berlin: Suhrkamp, 2016. 128 s. ISBN 978-3-518-74085-9. s. 15-20.

⁸⁰ Tamtéž. s. 21-24.

⁸¹ ARDITI, Benjamin. *Politics on the Edges of Liberalism – Difference, Populism, Revolution, Agitation*. London: Verso, 2007. 166 s. ISBN 978-0-7486-2511-6. S. 54-87.

Definovat samotný pojem populismus je mnohem snadnější při vymezení politického aktéra jako populisty. Populista je člověk, který kritizuje existující elity, kdy nejčastěji kritizuje své politické protivníky jako součást nemorální, zkorumpované elity, a také kritizují i tradiční politické strany a jejich hodnoty. Za populistu se označuje člověk odmítající pluralismus, což znamená, že pouze on nebo jeho politická strana zastupuje lid. Tímto tedy populismus představuje nebezpečí a věčný stín pro demokracii, u které je pluralismus jednou z nejdůležitějších podmínek. Dalšími typickými charakteristickými rysy pro vládu populistů jsou pokusy o zmocnění se státního aparátu, korupci a snahu systematicky potlačit občanskou společnost. Samozřejmě obdobné věci dělají i jiní političtí aktéři, a přesto se neřadí mezi populisty, a to z jediného důvodu, populisté totiž veškeré své jednání na rozdíl od ostatních ospravedlňují tvrzením, že jen oni zastupují lid, což jim také umožňuje otevřeně přiznat své praktiky, neboť vše dělají pro lid. Zástupci populismu si také vyhrazují absolutní nárok na pravdu a výlučné právo na reprezentaci národa. Tím tedy přestává být politika soutěží, která testuje ideologie, protože populisté mají vždy pravdu, a říkají, že moc není dočasná, ale trvalá, a může být vykovávána jen a pouze populisty. Dalším hlavním rysem populismu je charismatický vůdce, jenž je zpravidla výborným řečníkem a má nadpřirozenou schopnost vyjádřit obecnou vůli lidu. Tento zástupitel populismu mluví přímo k lidu a za lid a vystupuje za jeho zájmy. Populisté chtějí zamezit rozdělování společnosti do tříd, neboť vnímají lid jako homogenní entitu s kolektivními zájmy. Proto je podle nich možné, aby lid byl jedním a měl jednoho oprávněného zástupitele. Tím říkají, že nemůže existovat populismus, aniž by někdo nehovořil ve jménu lidu jako celku. Populisté neustále uvádějí, že zastupují lid, ale co pro ně vlastně lid znamená?⁸² „Pro populisty jsou lidé pouze fiktivní entita mimo existující demokratické procesy, homogenní a morálně jednotné těleso, jehož údajná vůle může být postavena proti skutečným demokratickým volebním výsledkům“.⁸³ Smyslem existence populistů je kritika vládnoucích elit, a proto se můžeme domnívat, že pokud populisté dosáhnou moci a sesadí tak vládnoucí elity, byl jejich cíl naplněn. Pokud se však populisté dostanou k moci, mají další jasný program – tím je rozklad demokracie, neboť populistická vláda upravuje politický systém tak, aby oslaboval a nakonec zcela odstranil opozici. Vládu populistů lze charakterizovat jako permanentní volební kampaň, na jejímž konci stojí autoritářský řízený, etnický jednolitý stát.⁸⁴

⁸² MÜLLER, Jan-Werner. *Was ist Populismus?* Berlin: Suhrkamp, 2016. 128 s. ISBN 978-3-518-74085-9. s. 25-42.

⁸³ Tamtéž. s. 38.

⁸⁴ Tamtéž. s. 49-76.

S důležitou charakteristikou populismu přišel i politolog Paul Taggart, který ve své práci popisuje populismus v několika krátkých bodech. Jako první uvádí, že populismus je nepřátelství k zastupující demokracii. Další důležitý bod, jenž uvádí i mnoho jiných autorů, je ten, že populismus nemá základní hodnoty a ideologii. Populismus dále velmi často profituje z neúspěchu současných systémů a nikdy není spojován s obdobím stability, populisté tedy čerpají z období krizí. Jako poslední bod uvádí, že populistická hnutí vznikají častěji než strany, která mají krátkého trvání, proto je obtížné pro populismus najít jednotnou definici.⁸⁵

Populismus podle výše zmíněných prvků lze charakterizovat jako odraz autoritářských režimů, který je chápán jako specifická moralistická představa politiky neboli způsob vnímání politického světa, jenž staví morálně čistý a plně sjednocený lid proti elitám, které jsou zkorumpované. Mezi typické znaky populismu tedy patří například to, že populisté staví lid a elity jako stejnorodé entity, kladou důraz na konflikt mezi lidmi a elitou a lid chápou jako morálně čistého aktéra. Populismus není výsledkem dnešních společenských rozporů, kořeni v evropské xenofobní tradici, tím je tedy především politikou strachu, jež legitimizuje vylučování a perzekuci určitých skupin obyvatelstva. V konečné fázi se tedy člověk může ptát, proč lidé podporují populisty, když jsou schopni velmi vážně poškodit demokratický systém. A proč mají populističtí lídři tak mnoho příznivců. Podle průzkumů se ukázalo, že populisté v současné době často využívají, ale i zneužívají uprchlickou krizi, geopolitické výzvy, terorismus, ekonomické a sociální nerovnosti ve společnosti a jiná aktuální témata k tomu, aby získali voliče. Tím pádem nejčastěji populisty volí lidé, kteří mají pocity hněvu, frustrace, zášti nebo mají strach z modernizace či globalizace.⁸⁶

Od počátku jednadvacátého století lze za nejrozšířenější formu populismu v Evropě považovat tzv. pravicový populismus, který se politicky snaží vytvořit sílu v podobě nepřátelství vůči cizincům. Pravicový populismus označuje politickou strategii, která rozšiřuje a zintenzivňuje rasistické předsudky – jedná se tedy o velmi xenofobní politickou strategii. Pravicový populismus se zaměřuje proti sociálním menšinám a politické třídě, kterou považuje za zkorumpovanou, posedlou mocí a ne příliš blízkou lidem. Proto pravicovní populisté rádi viní zkorumpovanou elitu za problémy obyčejných lidí. Striktně vystupují proti vnějšímu prostředí,

⁸⁵ TAGGART PAUL. *The Populist Turn in the Politics of the New Europe* [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <http://aei.pitt.edu/2962/1/165.pdf>. s. 3-7.

⁸⁶ MÜLLER, Jan-Werner. *Was ist Populismus?* Berlin: Suhrkamp, 2016. 128 s. ISBN 978-3-518-74085-9. s. 77-97.

především proti Evropské unii anebo například vůči jiným etnickým či náboženským skupinám, které konkrétně v Německu představují Turci a muslimové.⁸⁷

Často se pojem pravicový populismus označuje jako přijatelná nebo modernizovaná forma pravicového extremismu, která reagovala na politické, sociální a ekonomické změny v moderních evropských státech. Ve skutečnosti existují velké podobnosti mezi těmito dvěma fenomény, ale pravicový populismus je spíše politická strategie než ideologie, která představuje myšlenky a koncepty autoritářské politiky. Ve svých volebních sloganech mají pravicoví populisté velmi tvrdé zákony pro žebráky, Romy, pachatele trestných činů a drogově závislé, dále často vyvolávají obavy z příliš velkého zahraničního vlivu migrantů a odmítají žadatele o azyl. Pro pravicový populismus je dále typické, že chce zachovat národní kulturu a identitu, s čímž je velmi často spojováno jejich naprosté odmítání islámu a čehokoliv s ním spojené, například budování mešit, modlení na veřejnosti a podobně, lze zde vidět prvky islámofobie. V oblasti témat, která se týkají potratů, podporování manželství a rodiny nebo vzdělávací politiky, jsou postoje pravicového populismu podobné postojům konzervativců. Jinými slovy zcela odmítají potraty, podporují manželství a tradiční rodiny s co největším počtem dětí, odmítají homosexualitu, chtějí posílit postavení muže ve společnosti a velmi podporují vzdělávání dětí, žáků a studentů, naprosto však odmítají inkluzivní vzdělávání.⁸⁸

Pravicový populismus se tedy může jevit tak, že zahrnuje prvky neofašistických a revizionistických pravicových stran z období po roce 1945, avšak pravicový populismus se od těchto zmíněných stran liší tím, že se především zřiká rasistického pohledu na svět. Navíc pravicový populismus neodmítá demokratický systém, má sklon se pouze obrátit proti jeho jednotlivým prvkům, jako je pluralismus, ochrana menšin nebo svoboda náboženství.⁸⁹

⁸⁷ GRABOW, Karsten a HARTLEB Florian. *Europa – nein danke?*, Berlin: Sankt Augustin, 2013. 52 s. ISBN 978-3-944015-99-6. s. 14-21.

⁸⁸ HILLEBRAND, Ernst. *Rechtspopulismus in Europa: Gefahr für die Demokratie?*. Bonn: Dietz, 2015. 190 s. ISBN 978-3-8012-0467-9. s. 121-137.

⁸⁹ Tamtéž.

2.1 Politický postoj Alternativy pro Německo a její sklony k populismu

Alternativa pro Německo byla založena jako euroskeptická strana, která především kritizuje finanční krizi a následnou krizi eurozóny. Na počátku byla strana AfD označena Berndem Luckem jako strana nového typu, čímž myslel, že tato strana bude zastávat politický střed a nebude tedy ani pravicová, ani levicová. Ve straně AfD se vyprofilovaly dva hlavní názorové proudy. Jako první lze uvést ekonomický liberální proud, jehož cílem je návrat k ordoliberalním principům v přístupu k hospodářství. Za podporovatele tohoto proud lze označit Bernda Luckeho nebo Hanse-Olafa Henkela. Druhým proudem je národní konzervatismus, který prosazuje ochranu radikálně konzervativních hodnot v oblasti víry (požaduje referenda o výstavbě mešit), ve vztahu k rodině (odmítá homosexualitu) a v přístupu k potratům. Mezi podporovatele tohoto proud patří Beatrix von Storch nebo Alexander Gauland.⁹⁰

Politickou stranu Alternativu pro Německo je velmi těžké zařadit, neboť její politická orientace je velmi sporná. V některých analýzách je charakterizována jako liberálně konzervativní strana, ale převládá charakteristika krajně pravicové populistické strany, avšak takovému označení se strana brání. Samotní představitelé AfD zdůrazňují ideologickou nevyhraněnost jejího programu a prohlašují, že se jedná o stranu zdravého rozumu, jejímž úkolem je řešení aktuálních problémů. Směrem k pravici stranu posouvá i její voličský potenciál, který představují především pravicoví liberálové a národní konzervativci, avšak hlasy také získává od levicově orientovaných protestních voličů. Tento voličský potenciál potvrdily i průzkumy, podle nichž jedna třetina voličů volí AfD z přesvědčení, kdežto dvě třetiny stranu volí proto, že jsou zklamány politikou stran, které volily dříve. Další věcí, která stranu přiklání k pravici, je to, že AfD musí řešit neustálé pronikání radikálně pravicových osob a vlivů do svých řad a zároveň se snaží vyvracet podezření z příklonu k extrémně pravicovému populismu. Problém AfD spočívá v tom, že neodmítá zájemce, kteří dříve patřili k extremistickým stranám nebo organizacím, pouze je podrobuje zvláštnímu režimu, kdy o jejich přijetí rozhoduje přímo spolkové předsednictvo strany. Samotný Bernd Lucke se od pravicového extremismu distancoval, ale sám uznal, že je ve straně relativně hodně členů, kteří podporují pravicový populismus.⁹¹

⁹⁰ INFONORDOST. *Entstehung und Entwicklung der rechtspopulistischen „Alternative für Deutschland“* [online]. 27. 08. 2017 [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <https://www.infonordost.de/entstehung-und-entwicklung-der-rechtspopulistischen-alternative-fuer-deutschland>

⁹¹ BEBROWSKI, David. *Die Alternative für Deutschland: Aufstieg und gesellschaftliche Repräsentanz einer rechten populistischen Partei*. Springer Verlag, 2015. 46 s. ISBN 978-3-6580-8286-4.

Jednou z podmínek k tomu, aby byla strana označena za pravicově populistickou, je to, že musí být vedena charismatickým lídrem. Tato podmínka se v případě AfD přímo nepotvrdila, neboť strana nestaví na výjimečnosti lídra, který by měl chránit obyčejný lid. Naopak se soustředí na expertní a akademické zázemí a na mobilizaci vlastních příznivců. Pokud se zaměříme na prvního lídra AfD, kterým byl Bernd Lucke, lze jej označit spíše za ekonomického odborníka a vysokoškolského profesora, který byl vnímán jako odborná autorita a jako člen národně konzervativního křídla AfD, avšak roli charismatického lídra rozhodně nevykonával. Tento deficit charismatického lídra začal roce 2014 vyrovnávat Hans-Olaf Henkel, který byl významnou charismatickou postavou strany nezbytnou pro její rychlou institucionalizaci. Avšak koncem dubna 2015 Henkel z vedení strany odstoupil stejně jako jiní členové, a svůj odchod odůvodnil obavou, že stranu postupně ovládnou pravicoví ideologové. Většina dalších osobností AfD je spojena s organizacemi neoliberalních ekonomů, kdy tyto představitelé určují programovou orientaci strany a vytvářejí mnohem širší neoliberalně konzervativní diskurs na národní úrovni, avšak označit tyto osobnosti za charismatické a vůdčí lze jen velmi těžko.⁹²

Další podmínkou populismu je kritika elit – AfD kritizuje ostatní strany a politickou elitu za to, že nedostatečně reprezentují německý zájem a nelegitimně plýtvají zdroji tvrdě vybojovanými produktivitou německého hospodářství. AfD se distancuje od etablovaných stran, zvláště od strany kancléřky Angely Merkel (CDU), kterou kritizuje za špatnou strategii při řešení krize eurozóny a za to, že vnucuje občanům představu o jediném správném postupu při jejím řešení. AfD viní politické strany, opět hlavně stranu CDU, ze sociální demokratizace, tedy z jejich posunu směrem k levému středu a oslabování hranice mezi politikou a ekonomikou. Dále strana AfD kritizuje establishment za neposkytování dostatečného prostoru pro debatu, která se netýká pouze krize eurozóny, ale celkově nemá zájem řešit aktuální problémy. Strana klade důraz na národní stát, kdy suverenita a subsidiarita jsou hlavními principy, které mají určovat další vývoj EU, a rovněž podporuje zavedení přímé demokracie dle švýcarského typu.⁹³

Dalším charakteristickým znakem pro pravicově populistické strany jsou xenofobní a rasistické postoje, které se u AfD vyskytují čím dál častěji. Nejprve se tento charakteristický znak pro pravicový populismus vyskytoval u AfD jako strach a pocit ohrožení kvůli společné

⁹² BEBNOWSKI, David. *Die Alternative für Deutschland: Aufstieg und gesellschaftliche Repräsentanz einer rechten populistischen Partei*. Springer Verlag, 2015. 46 s. ISBN 978-3-6580-8286-4.

⁹³ Tamtéž.

měně nebo kvůli vzniku bankovní unie, která díky svému nastavení ohrozila daňové poplatníky. Avšak postupem času začala strana stále více vystupovat vůči nekontrolovatelné nelegální imigraci, genderové politice, multikulturalismu, rovnoprávnosti homosexuálů a vůči dalším tématům.⁹⁴ Jako příklad lze uvést kontroverzní výrok z roku 2014, který pronesla členka AfD Beatrix von Storch, která prohlásila: „*Úkolem multikulti je homogenizovat národy a tím je nábožensky a kulturně vyhladit*“.⁹⁵ Tento výrok byl označen za rasistický a měl mnoho negativních ohlasů, a to i u členů AfD, díky němuž ze strany vystoupilo několik členů. Dalším příkladem je výrok od zástupce AfD v Durynsku Björna Höckeho, který o berlínském památníku holocaustu prohlásil, že je to památník hanby a že Německo se již nadále nemá omlouvat za svoji nacistickou minulost.⁹⁶ Tyto krajně pravicové výroky neustále stranu posouvají směrem k extrémní pravici. Týkají se však pouze jednotlivých členů AfD, ne vždy s nimi všichni členové souhlasí, v důsledku čehož mnozí z nich vystupují ze strany. AfD jde tedy pravicovou cestu nesvobody se silnými tendencemi diskriminovat menšinové a zřetelně odlišné skupiny.⁹⁷

Ve své počáteční fázi se strana AfD orientovala pouze na kritiku finanční krize a eurozóny, avšak rychle překonala charakter strany jednoho tématu a začala se výrazně profilovat v dalších problematických oblastech, jako je například imigrace. Dále velmi těžko hledá AfD svůj postoj k protipřistěhovaleckým a protiislámským hnutím. Zde jako příklad můžeme uvést hnutí PEGIDA, které chtělo spolupracovat s AfD a očekávalo podporu od strany. Hnutí PEGIDA tak rozdělilo stranu na dva tábory. První tábor byl zastoupen Berndem Luckem, který nechtěl toto hnutí podpořit, neboť nechtěl vytvářet další podněty ke kritice AfD za příklon k rasismu a k radikálně pravicové orientaci. Naopak druhý tábor byl zastoupen Alexandrem Gaulandem, který podporoval toto hnutí a sám se dokonce podílel v prosinci roku 2014 na jedné z demonstrací. Nejasný postoj zastává AfD k zahraniční a bezpečnostní politice. Strana se hlásí k orientaci na západní partnery a členství v NATO. Ale co se týče Ruska a krize na Ukrajině, v těchto názorech je strana opět uvnitř rozdělená. Alexander Gauland vyjádřil pochopení

⁹⁴ FRIEDRICH, Sebastian. *Die AfD: Analyse – Hintergründe – Kontroversen*. Bertz und Fischer, 2017. 168 s. ISBN 978-3-8650-5741-9.

⁹⁵ SPIEGEL ONLINE. *AfD-Chef Lucke bricht Friedman-Talk ab* [online]. 21. 02. 2014 [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <http://www.spiegel.de/kultur/tv/afd-chef-bernd-lucke-bricht-friedman-talk-auf-n24-ab-a-954945.html>

⁹⁶ TAGESSCHAU.DE. *Höcke bekommt sein eigenes Mahnmahl* [online]. 22. 11. 2017 [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/hoেকে-kunstaktion-101.html>

⁹⁷ WELT. *Auflösungerscheinungen in der AfD* [online]. 5. 03. 2014 [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article125450132/Auflösungerscheinungen-in-der-AfD.html>

pro ruský postup, zatímco Bernd Lucke odmítl anexi Krymu, avšak zároveň chtěl zachovat strategické partnerství s Ruskem, neboť je nadále jadernou velmocí.⁹⁸

Pokud se zaměříme na volby do Evropského parlamentu, euroskeptické strany měly vždy v Německu těžké podmínky pro to, aby se do Evropského parlamentu dostaly, zejména kvůli jejich negativnímu postoji vůči evropské integraci. I přesto se v roce 2014 dostala AfD do Evropského parlamentu, konkrétně 7 jejich zástupců. Tuto situaci z roku 2014 lze přirovnat k situaci, která se udála v roce 1989, kdy ve volbách do Evropského parlamentu dosáhla velkého úspěchu pravicově populistická strana Republikáni (REP – *Die Republikaner*), která získala 7,1 % hlasů. A o 25 let později, v roce 2014, získala pravicově populisticky vnímaná AfD shodou okolností také 7,1 % hlasů. AfD ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2014 požadovala, aby Německo díky své velikosti získalo větší vliv v evropských institucích. Dále AfD požadovala minimální rozšiřování EU, vůči Turecku zaujala strana opatrné, ne však odmítavé stanovisko. AfD chtěla, aby se o přijetí Turecka do EU hlasovalo v evropském referendu, což by pravděpodobně znamenalo odmítnutí jeho členství, čehož AfD chtěla dosáhnout.⁹⁹

Vývoj AfD v roce 2015 dal zapravdu skeptikům, kteří očekávali, že posilování národně konzervativního křídla stranu rozloží. Bernd Lucke inicioval v rámci strany platformu za zachování jak její euroskeptické, tak i liberální identity, avšak na červencovém sjezdu v Essenu prohrál s Frauke Petry souboj o pozici předsedy, díky čemuž se AfD posunula do nacionalistické, protiislámské a protiamerické pozice. Po odchodu Bernda Luckeho a dalších jeho příznivců ze strany se AfD začala čím dál více zabývat tématy, díky nimž byla strana stále více řazena k extrémní pravici. AfD se bez politické korektnosti v souladu s názory obyčejných lidí zabývá otázkami vnitřní bezpečnosti, přehnanou otevřeností vůči nekontrolovatelné nelegální imigraci, genderovou politikou, multikulturalismem, rovnoprávnosti homosexuálů, ochranou životního prostředí a energetikou.¹⁰⁰

⁹⁸ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-23]. Dostupné z:

<http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

⁹⁹ DER BUNDESWAHLEITER. *Europawahl 2014* [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z:

<https://www.bundeswahlleiter.de/europawahlen/2014.html>

¹⁰⁰ BENDER, Justus. *Was will die AfD? Eine Partei verändert Deutschland*. Pantheon, 2017. 148 s. ISBN 978-3-6412-0716-8.

Od roku 2017 AfD mění německou politickou scénu na systém pěti a půl stran a ztěžuje vytváření koalic zejména pro CDU, neboť právě AfD oslabila především jejího koaličního partnera, a to Svobodnou demokratickou stranu (FDP – *Freie Demokratische Partei*). Spolupráci s AfD naprosto odmítá strana kancléřky Angely Merkel (CDU), která označila AfD jako nesolidní a populistickou stranu, která ohrožuje evropskou politiku Německa i samotnou EU. Kancléřka také prohlásila, že její strana CDU neměla AfD ve volební kampani ignorovat, ale měla otevřeně ukazovat, kde postupuje AfD populisticky a kde si její kampaň žádá seriózní odpovědi. AfD se v současné době prezentuje jako strana evropské politické devoluce, která usiluje o rozvolnění EU a o návrt kompetencí na národní úroveň. Její vztah k EU, imigraci a menšinám představuje kombinaci nacionalismu a postoje kritického vůči vládnoucím elitám. Jak již bylo výše uvedeno, AfD splňuje některé charakteristické znaky pravicového populismu, a to kritiku elit a politických stran a využívání xenofobní rétoriky jak v souvislosti s ekonomickým ohrožením, tak i z pocitu ohrožení etnické nebo náboženské skupiny. Avšak AfD nesplňuje podmínku charismatického lídra, dostatečně nezdůrazňuje roli lidu a také zde nelze nalézt anti-stranické apely, pomocí kterých by se strana vymezovala vůči jiným politickým stranám. Další znak, který AfD nesplňuje je, že populismus není stranickou ideologií, ale spíše se jedná o fenomén navázaný na jinou ideologii, z tohoto důvodu je těžké označit přímo AfD jako pravicově populistickou stranu.¹⁰¹

¹⁰¹ BENDER, Justus. *Was will die AfD? Eine Partei verändert Deutschland*. Pantheon, 2017. 148 s. ISBN 978-3-6412-0716-8.

3 Německý volební systém

Německý stranický systém se začal vyvíjet již v době před sjednocením Německa, které proběhlo v roce 1871, kdy se začaly vyvíjet základy pozdějších celoněmeckých i regionálně významných politických stran. Až do roku 1918 se pohybovaly politické strany v polodemokratickém prostředí, kde se postupně rozšiřovalo volební právo. Neexistovala zde žádná vazba odpovědnosti exekutivy vůči legislativě, tím pádem byl vliv politických stran na německou politiku jen omezený. Další vývoj německého stranického systému se kryje s obdobím Výmarské republiky (1919-1933). V tomto období strany působily již v plně kompetitivním a demokratickém prostředí, avšak německý stranický systém se nacházel v permanentní krizi, která je charakterizována narůstající polarizací stranické politiky i veřejného mínění spojenou s růstem vlivu antisystémových stran. Tato permanentní krize Výmarské republiky přivedla německý stranický systém do vlády totalitní strany, a to Národně socialistické německé dělnické strany (NSDAP – *Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei*).¹⁰²

Stranický systém, jak jej známe dnes, se začal rozvíjet v roce 1945 po zhroucení nacionálního socialismu. V této době proběhla obnova německého pluralismu a politické strany se poprvé zavázaly k jednoznačným a nesporným demokratickým principům. Byl vytvořen nový právní rámec, který měl zabezpečit dodržování demokratických principů a odstranit všechny předchozí nedostatky, které se objevily a ohrozily demokracii Výmarské republiky, neboť tyto nedostatky vedly v době nacionalismu ke zrušení demokracie a parlamentarismu. Po roce 1945 byly znovu založeny politické strany SPD a Komunistická strana Německa (KPD – *Kommunistische Partei Deutschlands*), které pokračovaly ve své práci dále ve smyslu Výmarské ústavy. Nově založenými stranami byla CDU, Křesťansko-sociální unie (CSU – *Christlich-Soziale Union*) a FDP, které se staly velmi oblíbenými. Kromě těchto stran vznikly i jiné malé strany. V roce 1949 se konaly volby do Spolkového sněmu, kde strany CDU/CSU a SPD obdržely 46 % hlasů a dosáhly tak dvou třetin mandátů, čímž můžeme mluvit o systému dvou (CDU/CSU a SPD) a půl (FDP) strany. Tento systém zůstal neměnný až do roku 1983, kdy v průběhu těchto let došlo pouze k malým úpravám, a to ke snížení počtu stran v parlamentu z deseti na čtyři. Důvodem této změny byla obměna volebního zákona, ve kterém došlo k zakotvení uzavírací klauzule, jež stanovila, že strana musí získat alespoň 5 % hlasů, aby se mohla dostat do parlamentu nebo jiného zastupitelského sboru, což vedlo

¹⁰² DECKER, Frank a NEU Viola. *Handbuch der deutschen Parteien*. Bonn: Bundeszentrale für politische Bildung, 2007. 440 s. ISBN 978-3-89331-794-3. s. 114-131.

k posílení větších stran. Po roce 1980 začaly vznikat další nové politické strany, které se velmi rychle staly úspěšnými. Jako první velký úspěch slavila strana „*die Grüne*“ (Strana zelených), jejíž vstup do Spolkového sněmu v roce 1983 ukončil několik desetiletí trvající německý stranický systém dvou a půl strany – tímto německý stranický systém přešel do své současné podoby. Další velká změna se udála 3. října 1990, kdy došlo k znovusjednocení Německa, tím se tedy od konce roku 1990 začala formovat společná demokratická politika všech spolkových zemí.¹⁰³

V roce 1949 vyšel ve Spolkové republice Německo tzv. „*Grundgesetz*“, který lze přeložit jako Základní zákon. Tento Základní zákon měl být pouze provizorní do doby, než bude přijata nová Německá ústava, což se ovšem nestalo, a tento „*Grundgesetz*“ prošel jen malými úpravami a platí dodnes.¹⁰⁴

*Podle „Grundgesetz“ je „Spolková republika Německo demokratický, právní, sociální a federální spolkový stát s parlamentní demokracií. V německém politickém systému se i často používá pojem racionalizovaný parlamentarismus, což znamená, že byly v rámci tohoto systému zavedeny některé modifikace, které napomáhají stabilizaci a konsolidaci demokratických forem i norem chování“.*¹⁰⁵

3.1 Spolkový sněm a Spolková rada

Zákonodárnou moc ve Spolkové republice Německo vykonává parlament, který se nazývá Spolkový sněm (*Bundestag*), lze jej chápat jako ekvivalent k naší Poslanecké sněmovně.¹⁰⁶

*„Spolkový sněm je jediným přímo voleným orgánem německého politického systému. Mezi jeho nejdůležitější funkce lze zařadit zákonodárné pravomoci, zastupování lidu, volbu spolkového kancléře, kontrolu vlády, schvalování rozpočtu a hlasování o vyhlášení obranného stavu. Za nejdůležitější orgány fungující uvnitř Spolkového sněmu lze označit poslanecké frakce jednotlivých politických stran. Spolkový sněm je volen na základě personalizovaného poměrného systému na dobu čtyř let v přímých, tajných, svobodných a rovných volbách“.*¹⁰⁷

¹⁰³ SCHMIDT, Manfred. *Das politische System der Bundesrepublik Deutschland*. C. H. Beck, 2016. 129 s. ISBN 978-3-40669-045-7. s. 7-11.

¹⁰⁴ STRMISKA, Maxmilián. *Politické strany moderní Evropy: analýza stranicko-politických systémů*. Praha: Portál, 2005. 728 s. ISBN 80-7367-038-0. s. 286.

¹⁰⁵ Tamtéž. s. 286.

¹⁰⁶ Tamtéž. s. 286.

¹⁰⁷ Tamtéž. s. 286-287.

Tento personalizovaný poměrný systém je typický pro volby do Spolkového sněmu a je založený na tom, že každý oprávněný německý volič má ve volbách dva hlasy. První hlas (*Erststimme*) odevzdává kandidátovi v jednomandátových obvodech, kterých je v Německu celkem 299, což je polovina křesel ve Spolkovém sněmu. Vítěz na základě těchto hlasů obdrží přímé mandáty ve sněmu. Tento první hlas je úzce spojen s fenoménem personalizace politiky. Druhý hlas (*Zweitstimme*) volič uděluje politické straně, na jehož základě je dle principu proporcionality dosazen kandidát z volební listiny. Tento druhý hlas je důležitější, neboť definuje dělbu moci v parlamentu, tedy počet míst pro každou politickou stranu. Volič však nemusí dát oba své hlasy téže straně, může je rozdělit mezi dvě rozdílné politické strany. Tento volební systém byl v Německu zaveden po druhé světové válce jako opatření vyhnout se komplikacím a problémům výmarského období s příliš mnoha stranami v parlamentu. Mezi hlavní výhody tohoto systému patří vznik stabilních vlád a rovněž také vysoká míra reprezentativnosti voličů, které je dosaženo kombinací většinového a poměrného systému.¹⁰⁸

Podmínkou pro vstup do parlamentu je zapotřebí překonat 5% uzavírací klauzuli nebo získat alespoň tři přímé mandáty. Spolkový sněm má řádně 598 mandátů, ale toto číslo se může měnit, například od voleb do Spolkového sněmu konané v roce 2017 má celkem 709 poslanců.¹⁰⁹

*„Konkrétní obsazování mandátů se odehrává tak, že nejprve obsadí křesla vítězové v jednomandátových volebních obvodech (první hlas) a případná zbylá křesla pak obsadí kandidáti z vázaných kandidátních listin politických stran (druhý hlas). V tomto systému se tedy může stát, a pravidelně se stává, že strana získá v některém volebním obvodu více přímých mandátů, než na kolik křesel má nárok podle proporcčního volebního systému. V takovém případě si podrží všechny přímé mandáty a ty, které jsou navíc, se nazývají přesahující. Proto má většinou Spolkový sněm více poslanců, než by teoreticky měl mít.“*¹¹⁰

„Vedle Spolkového sněmu existuje ještě Spolková rada (Bundesrat), která je často mylně uváděna jako druhá komora německého parlamentu, avšak formálně i fakticky tomu tak není. Německý parlament je pouze jednokomorový a Spolková rada představuje

¹⁰⁸ STRMISKA, Maxmilián. *Politické strany moderní Evropy: analýza stranicko-politických systémů*. Praha: Portál, 2005. 728 s. ISBN 80-7367-038-0. s. 286-289.

¹⁰⁹ SO TICKT DEUTSCHLAND. *So funktioniert die Bundestagswahl* [online]. 25. 08. 2017 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <https://www.deutschland.de/de/topic/politik/bundestagswahl-2017:so-funktioniert-das-deutsche-wahlssystem>

¹¹⁰ STRMISKA, Maxmilián. *Politické strany moderní Evropy: analýza stranicko-politických systémů*. Praha: Portál, 2005. 728 s. ISBN 80-7367-038-0. s. 288.

*svébytný orgán, který je v řadě svých funkcích v úzkém vztahu ke Spolkovému sněmu, a reprezentuje německý federalismus“.*¹¹¹

Je složena z 69 členů jednotlivých spolkových zemích. Počet křesel je spolkovým zemím přidělen podle obydlivosti, avšak každá země má minimálně tři hlasy, z čehož vyplývá, že členové nejsou voleni, ale jmenováni zákonodárnými sbory na dobu čtyř let, a mají tzv. imperativní mandát, což znamená, že jsou tito členové při svém jednání a hlasování vázáni postojem svých zemských vlád. Spolková rada je zprostředkující orgán umožňující spolkovým zemím zasahovat do tvorby legislativy.¹¹²

3.2 Zemský sněm

Zemským sněmem (*Landtag*) je nazván parlament jednotlivých spolkových zemí. Stejně jako do Spolkového sněmu jsou kandidáti do Zemských sněmů voleni ve všeobecných, tajných, přímých a rovných volbách, kde platí stejná uzavírací klauzule. Rozdíl můžeme nalézt v délce volebního období, která se v jednotlivých spolkových zemích liší, je buď čtyřleté, nebo pětileté. Další rozdíl mezi Spolkovým sněmem a Zemským sněmem je ten, že v některých zemích disponují voliči pouze jedním hlasem a v jiných zase dvěma. Jeho úkoly jsou velmi podobné úkolům německého Spolkového sněmu, avšak tyto úkoly jsou omezeny pouze na konkrétní spolkovou zemi. Zemský sněm kontroluje práci zemské vlády a schvaluje zákony.¹¹³

3.3 Spolkový prezident a vláda

*„Exekutivní moc ve Spolkové republice Německo vykonává prezident a vláda. Spolkový prezident je považován za hlavu státu a do svého úřadu je volen nepřímým prostřednictvím Spolkového shromáždění, které je složeno z jedné poloviny z poslanců Spolkového sněmu a z druhé poloviny z delegátů proporcčně volených Zemskými sněmy“.*¹¹⁴

Mandát prezidenta trvá pět let a může být zvolen pouze dvakrát za sebou. Zástupcem spolkového prezidenta je předseda Spolkové rady. Pravomoci spolkového prezidenta jsou velmi malé, spíše ceremoniálního řádu. Mezi jeho hlavní úkoly patří reprezentace státu, uzavírání

¹¹¹ STRMISKA, Maxmilián. *Politické strany moderní Evropy: analýza stranicko-politických systémů*. Praha: Portál, 2005. 728 s. ISBN 80-7367-038-0. s. 287.

¹¹² Tamtéž. s. 287.

¹¹³ BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Landtag* [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/nachschlagen/lexika/das-junge-politik-lexikon/161360/landtag>

¹¹⁴ STRMISKA, Maxmilián. *Politické strany moderní Evropy: analýza stranicko-politických systémů*. Praha: Portál, 2005. 728 s. ISBN 80-7367-038-0. s. 287.

mezinárodní smlouvy, vyhlášení a podepisování zákonů, udělování milosti a jmenování a odvolávání spolkového kancléře. Aby byla jeho nařízení platná, musejí být v naprosté většině kontrasignována spolkovým kancléřem nebo příslušnými ministry.¹¹⁵

Reálnou exekutivní moc vykonává vláda, v jejímž čele stojí spolkový kancléř, kterého volí Spolkový sněm. Kancléř je volen na dobu čtyř let a není nijak omezeno, kolikrát za sebou může být znovuzvolen. Spolkový kancléř je formálně navrhován spolkovým prezidentem a je volen ve Spolkovém sněmu absolutní většinou. Vláda kancléře může skončit pouze vypršením volebního období Spolkového sněmu nebo tím, že bude odvolán Spolkovým sněmem, a to pouze konstruktivním vyjádřením nedůvěry, což znamená, že se Spolkový sněm musí dohodnout na jeho nástupci, který musí získat většinovou podporu. Kancléř má mnoho pravomocí, mezi ty nejdůležitější však patří jeho kompetence vydávat politické direktivy, a zásadní vliv má i na personální složení vlády a na stanovení jejích obecných cílů a agendy.¹¹⁶

Nejvyšším ústavním orgánem výkonné moci ve Spolkové republice Německo je Spolková vláda. Mimo spolkového kancléře ji tvoří čtrnáct spolkových ministrů a vedoucí Úřadu spolkového kancléře. Vláda přijímá rozhodnutí v zahraničněpolitických i vnitropolitických otázkách, má právo zákonodárné iniciativy a v přesně vymezených případech může vydávat vládní nařízení. Ministři a ministryně vedou své resorty na vlastní odpovědnost, spolkový kancléř jim vydává pouze směrnici pro práci kabinetu jako celku.¹¹⁷

3.4 Spolkový ústavní soud

Významnou institucí v Německu je Spolkový ústavní soud, který dohlíží na fungování politických stran a stranického systému. Členy ústavního soudu volí Spolkový sněm.¹¹⁸

„Ve vztahu k politickým stranám stojí za zmínku to, že senáty Spolkového ústavního soudu mohou dvoutřetinovou většinou rozhodovat o zákazu činnosti politických stran. V roce 1952 byla takto zrušena Socialistická říšská strana (SRP – Sozialistische Reichspartei), o čtyři roky později pak KPD. Při zrušení těchto stran došlo i ke zrušení veškerých přičleněných organizací a všech poslaneckých mandátů.“¹¹⁹

¹¹⁵ STRMISKA, Maxmilián. *Politické strany moderní Evropy: analýza stranicko-politických systémů*. Praha: Portál, 2005. 728 s. ISBN 80-7367-038-0. s. 287

¹¹⁶ Tamtéž. s. 286-288.

¹¹⁷ Tamtéž. s. 286-289.

¹¹⁸ Tamtéž. s. 287.

¹¹⁹ Tamtéž. s. 287.

4 Volby do Spolkového sněmu 2013

Dne 22. září 2013 se konaly v pořadí 18. volby do německého Spolkového sněmu. Volební účast v těchto volbách byla 71,5 %, a voleb se účastnilo celkem 34 politických stran a kandidovalo celkem 4 451 osob, z toho celkem 1 149 žen. I přes tento velký počet politických stran, které usilovaly o vstup do Spolkového sněmu, překonaly 5% překážku pouze čtyři politické strany. Nejvyšší počet hlasů obdržela strana kancléřky Angely Merkel (CDU), která tvoří společně s CSU frakci a bývá velmi často označována jako Unie. Tato frakce CDU/CSU získala celkem 41,5 % hlasů a stala se tak nejsilnější stranou ve Spolkovém sněmu. Jako druhá skončila strana SPD s 25,7 % hlasů, dále se umístila strana „*die Linke*“ s 8,6 % hlasů a jako poslední se nad 5% hranicí umístila strana „*die Grüne*“ s celkovým počtem 8,4 % hlasů. Co se týče obsazenosti mandátů, i v těchto volbách byl překročen řádný počet (598) o 33 křesel. Od voleb do Spolkového sněmu 2013 je tedy obsazeno celkem 631 mandátů. Nejvíce mandátů obdržela frakce CDU/CSU, a to celkem 311 mandátů, SPD získala 193 mandátů, „*die Linke*“ obdržela 64 mandátů a „*die Grüne*“ získala o jeden mandát méně, tedy 63.¹²⁰

Pokud se zaměříme na strany, které zůstaly pod 5% hranicí, jako největší neúspěch vidíme výsledek strany FDP, která obdržela 4,8 % hlasů a poprvé tak od založení Spolkové republiky (1949) nebyla součástí Spolkového sněmu. Naopak strana, které nikdo nedával velké šance, se stala obrovským překvapením. Nově založená strana AfD, která během pár měsíců od svého založení dokázala získat 4,7 % hlasů. Přestože nepřekonalala hranici pro vstup do Spolkového sněmu, byl i tak tento výsledek obrovským úspěchem.¹²¹

4.1 Výsledky voleb AfD v jednotlivých spolkových zemích

Alternativa pro Německo ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2013 nezískala potřebný počet hlasů pro vstup do Spolkového sněmu, přesto se stala velmi úspěšnou a její výsledek byl pro ostatní politické strany překvapením. Tato kapitola se zabývá výsledky AfD v jednotlivých spolkových zemích a zaměřuje se na to, kolik strana získala prvních a druhých hlasů ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2013.

¹²⁰ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Bundestagswahl 2013* [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2013-09-22-BT-DE/index.shtml>

¹²¹ Tamtéž.

Tabulka č. 1: Výsledky voleb do Spolkového sněmu 2013 AfD v jednotlivých spolkových zemích

Spolková země	První hlasy		Druhé hlasy	
	Počet hlasů	Počet v %	Počet hlasů	Počet v %
Bádensko-Württembersko	133 727	2,4	295 988	5,2
Bavorsko	146 714	2,2	283 570	4,3
Berlín	67 483	3,8	88 060	4,9
Braniborsko	-	-	83 075	6,0
Brémy	10 764	3,3	12 307	3,7
Dolní Sasko	82 424	1,9	165 875	3,7
Durynsko	23 981	2,0	76 013	6,2
Hamburk	29 835	3,4	37 142	4,2
Hesensko	37 910	1,2	176 319	5,6
Meklenbursko-Přední Pomořansko	-	-	48 885	5,6
Porýní-Falc	6 316	0,3	106 414	4,8
Sársko	24 912	4,4	29 291	5,2
Sasko	-	-	157 781	6,8
Sasko-Anhaltsko	16 657	1,4	49 661	4,2
Severní Porýní-Vestfálsko	171 511	1,8	372 258	3,9
Šlesvicko-Holštýnsko	58 681	3,6	74 346	4,6

Zdroj: DER BUNDESWAHLLEITER. *Bundestagswahl 2013 – Ergebnisse* [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2013/ergebnisse.html>, tabulka: vlastní

Tabulka č. 1 popisuje výsledky voleb do Spolkového sněmu v roce 2013 Alternativy pro Německo v jednotlivých spolkových zemích. Z této tabulky lze vyčíst, kolik získala AfD prvních a druhých hlasů v jednotlivých spolkových zemích. Jak již bylo zmíněno, druhé hlasy jsou v německém volebním systému důležitější než první hlasy, avšak první hlasy jsou v tabulce také zmíněny pro úplnost volebních výsledků. Z tabulky vidíme, že u spolkových zemích Meklenbursko-Přední Pomořansko, Braniborsko a Sasko nejsou uvedeny žádné první hlasy, je to z toho důvodu, že AfD v těchto třech spolkových zemích nedosadila žádné kandidáty na přímé mandáty. To bylo zapříčiněno tím, že AfD v době voleb do německého parlamentu 2013 existovala jen několik měsíců a nebyla schopna dosadit kandidáty pro přímé mandáty ve všech 299 volebních obvodech.

AfD byla nejúspěšnější ve spolkové zemi Sasko, kde obdržela celkem 6,8 % hlasů. Ve spolkové zemi Braniborsko, Sársko, Hesensko, Meklenbursko-Přední Pomořansko, Durynsko a Bádensko-Württembersko získala strana více než 5 % hlasů, nejhorší výsledek zaznamenala v zemi Dolní Sasko a Brémy, kde obdržela 3,7 % hlasů.

5 Volby do Zemských sněmů

Spolková republika Německo je složená ze šestnácti spolkových zemí. Každá tato spolková země má svůj parlament, který se nazývá Zemský sněm (*Landtag*). Volby do Zemských sněmů jsou všeobecné, tajné, přímé a rovné, kde platí 5% uzavírací klauzule. Volební období do Zemských sněmů se v jednotlivých spolkových zemích liší – je buď čtyřleté, nebo pětileté.¹²²

5.1 Volby do Zemských sněmů 2013

V roce 2013 se konaly volby do Zemských sněmů ve dvou spolkových zemích. Dne 15. září 2013 se konaly volby do Zemského sněmu ve spolkové zemi Bavorsko, o týden později (22. září 2013) se konaly volby v Hesensku. Strana Alternativa pro Německo se těchto voleb do Zemských sněmů neúčastnila, neboť jako nově vzniklá strana neměla vytvořené volební programy pro tyto dvě spolkové země. V tomto roce se AfD soustředila pouze na volby do Spolkového sněmu. AfD tak nemá zastoupení v těchto dvou Zemských sněmech, ale v roce 2018 se konají další volby pro spolkovou zemi Bavorsko a Hesensko, kterých se AfD již zúčastní.¹²³

5.2 Volby do Zemských sněmů 2014

V roce 2014 se ve Spolkové republice Německo konaly volby do Zemských sněmů ve třech spolkových zemích, a to konkrétně v Brandenburgu, Sasku a Durynsku. Jako první se dne 31. srpna 2014 konaly volby ve spolkové zemi Sasko. V této spolkové zemi byla volební účast velmi nízká, činila 49,1 %. Voleb se účastnilo celkem 19 politických stran a tou neúspěšnější s 39,4 % hlasů se stala CDU. Za ní skončila strana „*die Linke*“ s 18,9 % hlasů, dále se umístila strana SPD s 12,4 % hlasů, AfD zde získala 9,7 % hlasů a jako poslední se do saského Zemského sněmu dostala strana „*die Grüne*“ s 5,7 % hlasů. AfD se stala ve spolkové zemi Sasko čtvrtou nejsilnější stranou a obdržela tak 14 mandátů. Strana CDU získala 59 mandátů, „*die Linke*“ obdržela 27 mandátů, SPD získala 18 mandátů a „*die Grüne*“ získala nejméně mandátů, a to 8.¹²⁴

¹²² BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Landtag* [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/nachschlagen/lexika/das-junge-politik-lexikon/161360/landtag>

¹²³ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahlen und Bundesrat* [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/landtag.shtml>

¹²⁴ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Sachsen 2014* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2014-08-31-LT-DE-SN/index.shtml>

Další volby do Zemského sněmu se konaly dne 14. září 2014 ve spolkové zemi Brandenburg, kde volební účast byla 47,9 %, což byla nejnižší volební účast v Zemských volbách v Brandenburgu od sjednocení Německa. Těchto voleb se celkem účastnilo 12 politických stran a do Zemského sněmu se dostalo pět stran. Jako první se umístila strana SPD s 31,9 % hlasů, druhá skončila CDU s 23,0 % hlasů, za ní se umístila strana „*die Linke*“ s 18,6 % hlasů, dále AfD obdržela 12,2 % hlasů a strana „*die Grüne*“ obdržela 6,2 % hlasů. AfD skončila i v této spolkové zemi jako čtvrtá nejsilnější strana a získala 11 mandátů. SPD ve spolkové zemi Brandenburg získala 30 mandátů, CDU 21 mandátů, „*die Linke*“ 17 mandátů a „*die Grüne*“ získala 6 mandátů.¹²⁵

Ve stejný den (14. září 2014) se konaly i volby do Zemského sněmu ve spolkové zemi Durynsko. Volební účast byla 52,7% a voleb se účastnilo celkem 12 politických stran. V této spolkové zemi překonalo 5% hranici pět stran. Jako první se umístila strana CDU s 33,5 % hlasů, za ní skončila strana „*die Linke*“ s 28,2 % hlasů, dále se umístila strana SPD s 12,4 % hlasů, AfD obdržela 10,6 % hlasů a strana „*die Grüne*“ získala 5,7 % hlasů. V Durynsku bylo rozděleno celkem 91 mandátů, z toho 34 obdržela CDU, 28 mandátů získala strana „*die Linke*“, SPD získala 12 mandátů, AfD obdržela o jeden hlas méně než SPD (11) a „*die Grüne*“ získala 6 mandátů.¹²⁶

5.3 Volby do Zemských sněmů 2015

Volby do Zemských sněmů v roce 2015 se konaly ve dvou spolkových zemích. Dne 15. března 2015 se konaly volby ve spolkové zemi Hamburk, kde v tomto roce došlo ke změně volební periody, která byla ze čtyřletého období zvýšena na pětileté, další volby do Zemského sněmu v Hamburku se budou konat na jaře roku 2020. Ve volbách do Zemského sněmu v roce 2015 byla ve spolkové zemi Hamburg volební účast 56,5 %. Voleb se účastnilo celkem 19 politických stran a do Zemského sněmu se jich dostalo šest. Jako první skončila strana SPD s 45,6 % hlasů, za ní byla strana CDU s 15,9 % hlasů, dále se umístila strana „*die Grüne*“ se ziskem 12,3 % hlasů, strana „*die Linke*“ obdržela 8,5 % hlasů. V Hamburku překonala 5% hranici i strana FDP, která získala 7,4 % hlasů a nejhůře dopadla strana AfD, která získala 6,1 % hlasů. Celkem bylo v této spolkové zemi rozděleno 121 mandátů. Nejsilnější stranou v této spolkové zemi se stala SPD, která obdržela 58 mandátů, dále strana CDU, která

¹²⁵ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Brandenburg 2014* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2014-09-14-LT-DE-BB/index.shtml>

¹²⁶ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Thüringen 2014* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2014-09-14-LT-DE-TH/index.shtml>

získala 20 mandátů, „*die Grüne*“ obdržela 15 mandátů, strana „*die Linke*“ získala 11 mandátů, FDP obdržela 9 mandátů a AfD získala o jeden mandát méně než FDP (8).¹²⁷

Další volby do Zemského sněmu se konaly dne 10. května 2015 ve spolkové zemi Brémy, kde volební účast byla 50,1 %. V Brémách usilovalo o vstup do Zemského sněmu celkem 11 politických stran a uspět se podařilo pouze šesti stranám. S výsledkem 32,8 % hlasů se SPD stala nejsilnější stranou ve spolkové zemi Brémy, za ní skončila CDU s 22,4 % hlasů, dále se umístila strana „*die Grüne*“ s výsledkem 15,1 % hlasů, strana „*die Linke*“ získala 9,5 % hlasů, FDP obdržela 6,6 % hlasů a jako poslední se opět umístila AfD se ziskem 5,5 % hlasů. Mandátů bylo rozděleno celkem 83 – SPD získala 30 mandátů, CDU obdržela 20 mandátů, strana „*die Grüne*“ získala 14 mandátů, „*die Linke*“ obdržela 8 mandátů, strana FDP získala 6 mandátů a AfD získala pouze 4 mandáty.¹²⁸

5.4 Volby do Zemských sněmů 2016

V roce 2016 se konaly volby do Zemského sněmu celkem v pěti spolkových zemích. Dne 15. března 2016 se konaly volby ve třech spolkových zemích, a to v Bádensku-Württembersku, Porýní-Falc a Sasku-Anhaltsku. Ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko byla volební účast poměrně vysoká a činila 70,4 %. Voleb se účastnilo celkem 22 politických stran a do Zemského sněmu se dostalo pouze pět stran. Největším překvapením se stala strana „*die Grüne*“, která obdržela 30,3 % hlasů, což byl její nejlepší výsledek v historii voleb do Zemských sněmů. Jako druhá se umístila CDU s 27,0 % hlasů. Dalším překvapením byla strana AfD, která obdržela 15,1 % hlasů a stala se tak třetí nejsilnější stranou v Bádensku-Württembersku. Strana SPD skončila až jako čtvrtá s výsledkem 12,7 % hlasů a FDP obdržela 8,3 % hlasů. V této spolkové zemi bylo rozděleno celkem 143 mandátů, z toho 47 mandátů obdržela strana „*die Grüne*“, CDU získala 42 mandátů, AfD obdržela 23 mandátů, SPD získala 19 mandátů a strana FDP obdržela 12 mandátů.¹²⁹

Ve spolkové zemi Porýní-Falc byla volební účast taktéž vysoká, a to 70,4 %. Voleb se účastnilo celkem 16 politických stran a z toho pouze pět bylo úspěšných. Nejvíce hlasů obdržela strana SPD, a to 36,2 %. Dále se umístila strana CDU s 31,8 % hlasů, AfD získala 12,6 % hlasů, kdy tento výsledek byl opět překvapením, neboť se AfD i v této spolkové zemi

¹²⁷ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Bürgerschaftswahl Hamburg 2015* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2015-02-15-LT-DE-HH/index.shtml>

¹²⁸ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Bürgerschaftswahl Bremen 2015* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2015-05-10-LT-DE-HB/index.shtml>

¹²⁹ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Baden-Württemberg 2016* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2016-03-13-LT-DE-BW/index.shtml>

stala třetí nejsilnější stranou. Strana FDP získala 6,2 % hlasů a „*die Grüne*“ získala 5,3 % hlasů. Mezi jednotlivé strany bylo rozděleno celkem 101 mandátů, kdy SPD získala 39 mandátů, CDU obdržela 35 mandátů, AfD získala 14 mandátů, FDP obdržela 7 mandátů a strana „*die Grüne*“ získala o jeden mandát méně než FDP (6).¹³⁰

Ve spolkové zemi Sasko-Anhaltsko se volební účast vyšplhala na 61,1 %. O místo v Zemském sněmu v této spolkové zemi usilovalo celkem 16 politických stran, avšak 5% hranici dokázalo překonat pouze pět politických stran. Jako první se umístila strana kancléřky Angely Merkel (CDU) se ziskem 29,8 % hlasů. Největším překvapením v těchto volbách se stala strana AfD, která se ziskem 24,3 % hlasů překonala SPD a stala se tak druhou nejsilnější stranou v Sasku-Anhaltsku. Dále se umístila strana „*die Linke*“, která obdržela 16,3 % hlasů, SPD získala 10,6 % hlasů a strana „*die Grüne*“ obdržela 5,2 % hlasů. Celkem bylo rozděleno 87 mandátů, kdy CDU získala 30 mandátů, AfD 25 mandátů, „*die Linke*“ získala 16 mandátů, SPD obdržela 11 mandátů a strana „*die Grüne*“ získala 5 mandátů.¹³¹

Další volby do Zemského sněmu se konaly dne 4. září 2016 ve spolkové zemi Meklenbursko-Přední Pomořansko, kde se volební účast vyšplhala na 61,6 %. Voleb v této spolkové zemi se účastnilo 11 politických stran a úspěšnými se staly pouze čtyři strany. Nejvíce hlasů obdržela strana SPD s výsledkem 30,6 % hlasů. Obrovský úspěch slavila strana AfD, která v této spolkové zemi získala 20,8 % hlasů a překonala tak stranu kancléřky Angely Merkel (CDU), čímž se stala druhou nejsilnější stranou v Meklenbursku-Předním Pomořansku. Jako třetí se umístila CDU se ziskem 19,0 % hlasů a za ní skončila strana „*die Linke*“ se ziskem 13,2 % hlasů. Mezi jednotlivé čtyři strany bylo rozděleno celkem 71 mandátů. SPD získala 26 mandátů, AfD získala 18 mandátů, CDU obdržela o dva mandáty méně než AfD (16), a strana „*die Linke*“ získala 11 mandátů.¹³²

Jako poslední se konaly dne 18. září 2016 volby do Zemského sněmu ve spolkové zemi Berlín. Volební účast v této spolkové zemi činila 66,9 %. Voleb se účastnilo celkem 26 politických stran, avšak do Zemského sněmu v Berlíně se dostalo pouze šest politických stran. Nejvíce hlasů obdržela strana SPD se ziskem 21,6 % hlasů. Další výsledky byly téměř vyrovnané až na stranu FDP, která získala pouze 6,7 % hlasů. CDU získala 17,6 % hlasů, strana

¹³⁰ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Rheinland-Pfalz 2016* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2016-03-13-LT-DE-RP/index.shtml>

¹³¹ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Sachsen-Anhalt 2016* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2016-03-13-LT-DE-ST/index.shtml>

¹³² WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Mecklenburg-Vorpommern 2016* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2016-09-04-LT-DE-MV/index.shtml>

„die Linke“ obdržela 15,6 % hlasů, strana „die Grüne“ získala 15,2 % hlasů. AfD získala 14,2 % hlasů a stala se tak až pátou nejsilnější stranou ve spolkové zemi Berlín. Celkem bylo v Berlíně obsazeno 160 mandátů, kdy SPD získala 38 mandátů, CDU obdržela 31 mandátů, strany „die Linke“ a „die Grüne“ získaly stejný počet mandátů, a to 27. Strana AfD získala 25 mandátů a FDP obdržela 12 mandátů.¹³³

5.5 Volby do Zemských sněmů 2017

V roce 2017 se konaly volby do Zemského sněmu ve čtyřech spolkových zemích. Jako první se dne 26. března 2017 konaly volby ve spolkové zemi Sársko, kde volební účast byla 69,7 %. Voleb se účastnilo celkem 16 politických stran, úspěšnými byly pouze čtyři strany. CDU se se ziskem 40,7 % hlasů stala nejsilnější stranou v Sársku. Za ní se umístila SPD s 29,6 % hlasů, strana „die Linke“ získala 12,8 % hlasů a AfD obdržela 6,2 % hlasů. Mezi tyto politické strany bylo rozděleno celkem 51 mandátů, z toho 24 mandátů získala CDU, SPD obdržela 17 mandátů, „die Linke“ získala 7 mandátů a strana AfD obdržela pouze 3 mandáty.¹³⁴

Dne 7. května 2017 se konaly volby do Zemského sněmu ve spolkové zemi Šlesvicko-Holštýnsko, kde se volební účast vyšplhala na 64,2 %. Celkem 13 politických stran se účastnilo voleb do Zemského sněmu, ovšem 5% hranici dokázalo překonat pouze pět stran. Nejvíce hlasů obdržela CDU, která získala 32,0 % hlasů. Jako druhá se umístila SPD se ziskem 27,3 % hlasů, „die Grüne“ obdržela 12,9 % hlasů, FDP získala 11,5 % hlasů a nejhůře dopadla strana AfD s 5,9 % hlasů. V Šlesvicko-Holštýnsku bylo rozděleno celkem 73 mandátů, kdy 25 mandátů získala CDU, 21 mandátů obdržela SPD, 10 mandátů získala strana „die Grüne“, o jeden mandát méně (9) získala strana FDP, AfD získala pouze 5 mandátů.¹³⁵

Další volby do Zemského sněmu se konaly o týden později (14. května 2017) ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko, kde volební účast byla 65,2 %. V této spolkové zemi se voleb účastnilo celkem 34 politických stran a pouze pět stran se dostalo do Zemského sněmu v Severním Porýním-Vestfálsku. Strana CDU získala 33,0 % hlasů, těsně za ní skončila SPD s 31,2 % hlasů, dále se umístila strana FDP s 12,6 % hlasů, AfD získala 7,4 % hlasů a jako poslední strana se umístila nad 5% hranicí „die Grüne“ s výsledkem 6,4 % hlasů. Mezi těchto pět politických stran bylo rozděleno 199 mandátů, kdy CDU získala 72 mandátů, SPD obdržela

¹³³ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Berlin 2016* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2016-09-18-LT-DE-BE/index.shtml>

¹³⁴ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Saarland 2017* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-03-26-LT-DE-SL/index.shtml>

¹³⁵ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Schleswig-Holstein 2017* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-05-07-LT-DE-SH/index.shtml>

69 mandátů, FDP získala 28 mandátů, AfD obdržela 16 mandátů a strana „*die Grüne*“ získala o dva mandáty méně než AfD (14).¹³⁶

Jako poslední se dne 15. října 2017 konaly volby do Zemského sněmu ve spolkové zemi Dolní Sasko. Volební účast se zde vyšplhala na 63,1 %. V této spolkové zemi se voleb účastnilo celkem 17 politických stran a pouze pět stran překonalo 5% hranici. Nejvíce hlasů obdržela strana SPD se ziskem 36,9 % hlasů, za ní se umístila CDU s 33,6 % hlasů, dále se umístila strana „*die Grüne*“ se ziskem 8,7 % hlasů, FDP získala 7,5 % hlasů. AfD získala 6,2 % hlasů a stala se tak pátou nejsilnější stranou v Zemském sněmu ve spolkové zemi Dolní Sasko. Celkem bylo rozděleno 137 mandátů, kdy SPD obdržela 55 mandátů, CDU získala o 5 mandátů méně (50), strana „*die Grüne*“ získala 12 mandátů, FDP získala o jeden mandát méně než strana „*die Grüne*“ (11), a AfD získala 9 mandátů.¹³⁷

5.6 Srovnání výsledků AfD v jednotlivých Zemských sněmech

Vzhledem k tomu, že AfD existuje teprve od roku 2013, měla možnost se účastnit voleb do Zemských sněmů v jednotlivých spolkových zemích pouze jednou, neboť volební období v Zemských sněmech se v jednotlivých spolkových zemích liší – buď je čtyřleté, nebo pětileté. Z tohoto důvodu nemůžeme sledovat vývoj AfD v jednotlivých Zemských sněmech v horizontu několika volebních období. Lze však alespoň porovnat dosažené volební výsledky v jednotlivých Zemských sněmech, kde se volby konaly v rozmezí let 2013 až 2017.

¹³⁶ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Nordrhein-Westfalen 2017* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-05-14-LT-DE-NW/index.shtml>

¹³⁷ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Niedersachsen 2017* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-10-15-LT-DE-NI/index.shtml>

Tabulka č. 2: Výsledky voleb AfD v jednotlivých Zemských sněmech

Spolková země	Rok voleb	Počet získaných hlasů v %	Počet získaných mandátů
Bádensko-Württembersko	2016	15,1	23
Bavorsko	2013	0	0
Berlín	2016	14,2	25
Braniborsko	2014	12,2	11
Brémy	2015	5,5	4
Dolní Sasko	2017	6,2	9
Durynsko	2014	10,6	11
Hamburk	2015	6,1	8
Hesensko	2013	0	0
Meklenbursko-Přední Pomořansko	2016	20,8	18
Porýní-Falc	2016	12,6	14
Sársko	2017	6,2	3
Sasko	2014	9,7	14
Sasko-Anhaltsko	2016	24,3	25
Severní Porýní-Vestfálsko	2017	7,4	16
Šlesvicko-Holštýnsko	2017	5,9	5

Zdroj: WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahlen und Bundesrat* [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/landtag.shtml>, tabulka: vlastní

Tabulka č. 2 srovnává výsledky voleb v Zemských sněmech Alternativy pro Německo v jednotlivých spolkových zemích. Jak již bylo zmíněno, v roce 2013 se AfD neúčastnila voleb do Zemských sněmů ve spolkové zemi Bavorsko a Hesensko. Tím pádem má AfD zastoupení v Zemských sněmech ve 14 spolkových zemích z 16. Z tabulky vyplývá, že AfD nejvíce hlasů získala ve spolkové zemi Sasko-Anhaltsko, kde získala celkem 24,3 % hlasů, a naopak nejméně hlasů získala ve spolkové zemi Brémy, kde obdržela pouze 5,5 % hlasů. Ačkoliv nejhorší výsledek získala ve spolkové zemi Brémy, kde získala celkem 4 mandáty, nejméně mandátů získala ve spolkové zemi Sársko, kde obdržela o jeden mandát méně než v Brémách. Nejvíce mandátů získala strana ve spolkové zemi Berlín a Sasko-Anhaltsko, v těchto dvou spolkových zemích obdržela stejný počet mandátů, a to 25.

6 Volby do Spolkového sněmu 2017

Dne 24. září 2017 se konaly 19. volby do Spolkového sněmu. Volební účast byla 76,2 %, což je o necelých pět procentních bodů více než ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2013. V roce 2017 žilo ve Spolkové republice Německo 61,5 miliónů občanů, kteří byli starší 18 let, což znamená, že již měli právo volit, z tohoto čísla bylo celkem 32,2 miliónů žen a 29,3 miliónů mužů, a z toho jsou zhruba tři miliony prvovoliči. Ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2017 byl zaznamenán rekordní počet politických stran, celkem se těchto voleb účastnilo 42 politických stran a 4 828 kandidátů. Volby do Spolkového sněmu v roce 2017 se nesly v duchu velkých očekávání, mezi ty nejvýznamnější patřila otázka, zda se stane spolkovým kancléřem stávající kancléřka Angela Merkel, nebo zda dojde ke změně a tuto funkci obsadí Martin Schulz z SPD. S napětím se očekávaly i výsledky AfD, která v roce 2013 skončila těsně pod 5% hranicí, a výsledky tradiční FDP, která poprvé od roku 2013 není ve Spolkovém sněmu.¹³⁸

Ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2017 překonalo 5% překážku šest politických stran, což je nejvyšší počet stran v německém parlamentu od jeho vzniku. Nejvyšší počet hlasů obdržela opět frakce CDU/CSU a stala se tak s 32,9 % hlasů nejsilnější stranou ve Spolkovém sněmu a kancléřka Angela Merkel se znovu stala spolkovým kancléřem. I přesto, že strana obdržela nejvyšší počet hlasů, její výsledek 32,9 % hlasů je jejím nejhorším výsledkem po roce 1949. Jako druhá strana skončila SPD s 20,5 % hlasů – tato strana obdržela svůj nejhorší výsledek za celou dobu v německém parlamentu. Největší překvapení a úspěch přišel s třetím místem, které obsadila AfD se ziskem 12,6 % hlasů a dostala se tak poprvé do Spolkového sněmu. Čtvrtá skončila strana FDP, která obdržela 10,7 % hlasů a slavila tak svůj návrat do německého parlamentu. Strana „*die Linke*“ v těchto volbách obdržela 9,2 % hlasů a strana „*die Grüne*“ získala 8,9 % hlasů. Vysoký počet politických stran ve Spolkovém sněmu navýšil i počet mandátů – v roce 2017 stoupl počet mandátů z 631 na 709. Nejvíce mandátů opět získala CDU/CSU, a to 246 mandátů, SPD obdržela 153 mandátů, AfD získala 94 mandátů, FDP obdržela 80 mandátů, „*die Linke*“ obdržela 69 mandátů a „*die Grüne*“ získala o dva mandáty, méně tedy 67.¹³⁹

¹³⁸ SO TICKT DEUTSCHLAND. *So funktioniert die Bundestagswahl* [online]. 25. 08. 2017 [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <https://www.deutschland.de/de/topic/politik/bundestagswahl-2017:so-funktioniert-das-deutsche-wahlssystem>

¹³⁹ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Bundestagswahl 2017* [online]. [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-09-24-BT-DE/index.shtml>

Volby do Spolkového sněmu v roce 2017 znamenaly největší úspěch pro Alternativu pro Německo. Nejenže se strana poprvé dostala do německého parlamentu, ale získala i svůj nejlepší výsledek od svého vzniku. AfD se stává stále úspěšnější a získává stále více příznivců, což ukazují poslední výsledky voleb konané v roce 2017. AfD se sice stala třetí nejsilnější stranou v německém parlamentu, ale když se zaměříme na výsledky voleb v západním Německu a východním Německu, lze zde vidět velké rozdíly. Zatímco AfD v západním Německu obdržela celkem 10,7 % hlasů a stala se až čtvrtou nejsilnější stranou, ve východním Německu AfD porazila stranu SPD a získala překvapujících 21,9 % hlasů, čímž se zde stala druhou nejsilnější stranou.¹⁴⁰

6.1 Výsledky voleb AfD v jednotlivých spolkových zemích

Alternativa pro Německo získala ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2017 celkem 12,6 % hlasů a dostala se tak poprvé od svého založení do německého parlamentu, kde obsadila 94 křesel. V této kapitole se zaměříme na výsledky AfD v jednotlivých spolkových zemích a na to, kolik obdržela prvních a druhých hlasů ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2017.

¹⁴⁰ WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Bundestagswahl 2017* [online]. [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-09-24-BT-DE/index.shtml>

Tabulka č. 3: Výsledky voleb do Spolkového sněmu 2017 AfD v jednotlivých spolkových zemích

Spolková země	První hlasy		Druhé hlasy	
	Počet hlasů	Počet v %	Počet hlasů	Počet v %
Bádensko-Württembersko	690 128	11,5	730 499	6,9
Bavorsko	773 542	10,5	916 300	12,4
Berlín	212 211	11,4	225 170	12,0
Braniborsko	289 204	19,4	301 103	20,2
Brémy	30 935	9,3	33 244	10,0
Dolní Sasko	369 663	8,0	422 362	9,1
Durynsko	291 466	22,5	294 069	22,7
Hamburk	71 527	7,3	76 511	7,8
Hesensko	375 528	11,2	398 712	11,9
Meklenbursko-Přední Pomořansko	168 456	18,2	172 409	18,6
Porýní-Falc	223 659	9,5	265 688	11,2
Sársko	54 587	9,3	58 920	10,1
Sasko	628 048	25,4	669 940	27,0
Sasko-Anhaltsko	210 127	16,9	244 401	19,6
Severní Porýní-Vestfálsko	799 777	8,1	928 425	9,4
Šlesvicko-Holštýnsko	128 641	7,5	140 362	8,2

Zdroj: DER BUNDESWAHLLEITER. *Bundestagswahl 2017 – Ergebnisse* [online]. [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2017/ergebnisse.html>, tabulka: vlastní

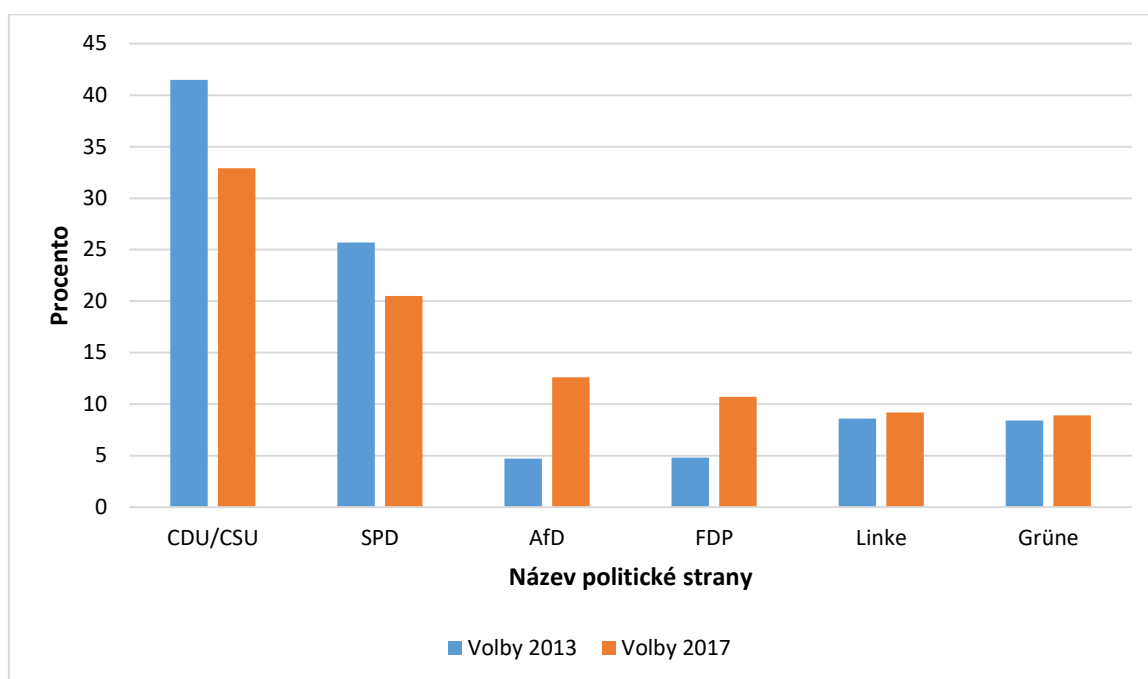
Tabulka č. 3 popisuje výsledky voleb do Spolkového sněmu v roce 2017 Alternativy pro Německo v jednotlivých spolkových zemích. Z této tabulky lze vyčíst, kolik získala AfD prvních a druhých hlasů v jednotlivých spolkových zemích. Oproti volbám v roce 2013 měla AfD v roce 2017 ve všech zemích kandidáty na přímé mandáty.

AfD ve všech spolkových zemích získala více než 5 % hlasů, což pro ni znamenalo vstup do německého parlamentu a velký úspěch oproti volbám konaných v roce 2013. Když se opět zaměříme na druhé hlasy, nejméně hlasů získala AfD ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko, kde obdržela 6,9 % hlasů. Naopak největší úspěch slavila strana v Sasku se ziskem 27 % hlasů – v této spolkové zemi porazila i stranu kancléřky Angely Merkel (CDU), čímž se v této spolkové zemi stala nejsilnější stranou. AfD ve čtyřech spolkových zemích překonala i stranu SPD, což bylo v Durynsku (22,7 %), Braniborsku (20,2 %), Sasku-Anhaltsku (19,6 %) a Meklenbursku-Předním Pomořansku, a stala se tak druhou nejsilnější stranou hned za CDU.

7 Srovnání voleb do Spolkového sněmu v roce 2013 a 2017

Ve Spolkové republice Německo se v září roku 2013 a 2017 konaly volby do Spolkového sněmu. Pokud se zaměříme na srovnání těchto voleb konaných v roce 2013 a 2017, lze vidět mnoho odlišností, a to nejen ve volebních výsledcích. Hned první odlišnost vidíme ve volební účasti, kdy v roce 2013 byla 71,5 % a v roce 2017 vzrostla o necelých pět procentních bodů (76,2 %). Každé čtyři roky vzrůstá počet politických stran, které se chtějí dostat do německého parlamentu, v roce 2013 se voleb účastnilo celkem 34 politických stran, v roce 2017 se účastnilo voleb o osm politických stran více (42) a byl tak zaznamenán rekordní počet politických stran, které se chtěly dostat do Spolkového sněmu. S politickými stranami roste i počet kandidujících osob – v roce 2013 kandidovalo celkem 4 451 osob a v roce 2017 se počet zvýšil na 4 828 osob. Další rozdíl lze vidět v počtu těch politických stran, které překonaly 5% hranici a dostaly se tak do německého parlamentu. V roce 2013 se do Spolkového sněmu dostaly celkem čtyři politické strany, a to CDU/CSU, SPD, „*die Linke*“ a „*die Grüne*“. V roce 2017 tuto 5% hranici překonalo šest politických stran, kdy čtyři již zmíněné strany z roku 2013 doplnila nově zvolená AfD, která se do Spolkového sněmu dostala poprvé, a strana FDP, která se znovu vrátila do německého parlamentu. Poslední rozdíl vidíme ve změně počtu mandátů – v roce 2013 bylo obsazeno celkem 631 mandátů, což je o 33 mandátů více, než je stanoven řádný počet (598), a o čtyři roky později se počet mandátů navýšil, a to na 709, což je o 78 mandátů více než v roce 2013.

Graf č. 1: Výsledky voleb v roce 2013 a 2017

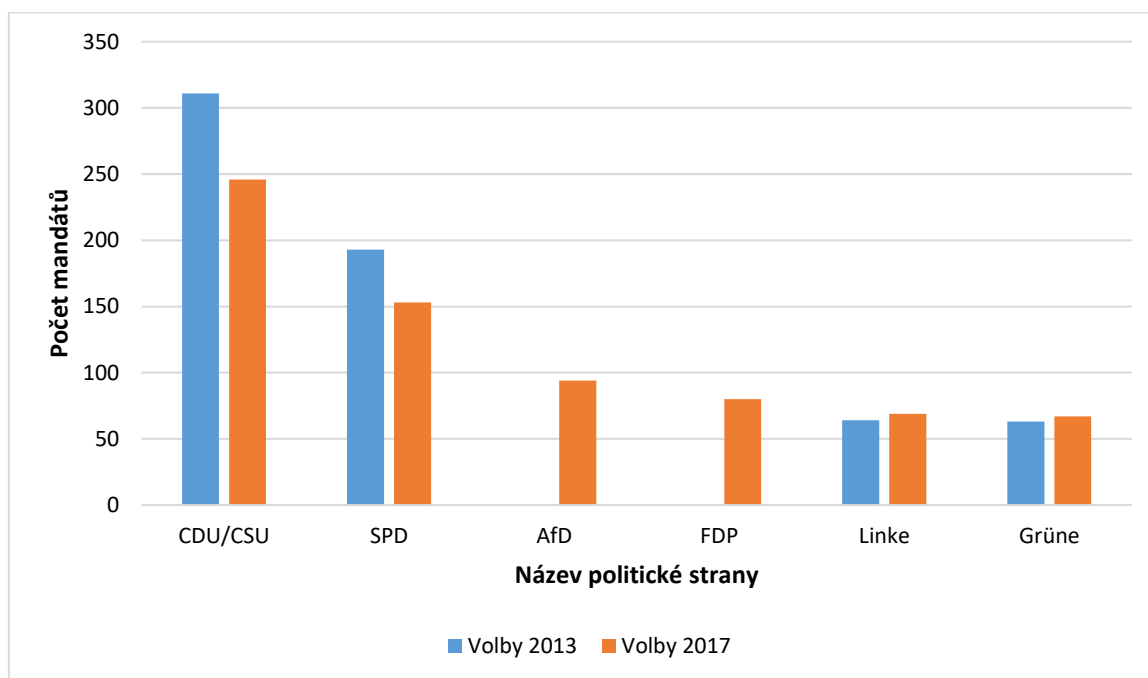

Zdroj: DER BUNDESWAHLLEITER. *Bundestagswahl 2013 – Ergebnisse* [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2013/ergebnisse.html>, DER BUNDESWAHLLEITER. *Bundestagswahl 2017 – Ergebnisse* [online]. [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2017/ergebnisse.html>, graf: vlastní

Graf č. 1 popisuje výsledky voleb do Spolkového sněmu z roku 2013 a 2017. Podle grafu se do německého parlamentu v roce 2013 dostaly čtyři politické strany a o čtyři roky později bylo ve Spolkovém sněmu celkem šest politických stran. Z grafu vidíme, že v roce 2013 i 2017 se nejúspěšnější stranou stala CDU/CSU, kdy v roce 2013 získala 41,5 % hlasů a o čtyři roky později se tento výsledek snížil o 8,6 procentních bodů, čímž tato strana obdržela pouze 32,9 % hlasů. Druhou nejsilnější stranou se ve Spolkovém sněmu pro obě volební období stala strana SPD, která v roce 2013 získala celkem 25,7 % hlasů a v roce 2017 se její volební úspěchy snížily o více než pět procentních bodů (20,5 %). Strany „die Linke“ a „die Grüne“ si ve volbách do německého parlamentu v roce 2013 a 2017 vedly relativně stejně a jejich dosažené výsledky v těchto volbách jsou poměrně stabilní. Strana „die Linke“ v roce 2013 ve volbách do Spolkového sněmu obdržela celkem 8,6 % hlasů a v roce 2017 lze pozorovat nepatrný nárůst, kdy získala 9,2 % hlasů. Obdobný nárůst hlasů lze pozorovat i u strany „die Grüne“, která v roce 2013 obdržela 8,4 % hlasů a v roce 2017 8,9 % hlasů. Strana FDP se se ziskem 4,8 % hlasů v roce 2013 nedostala do německého parlamentu a poprvé tak od založení Spolkové republiky (1949) nebyla součástí Spolkového sněmu. Podle výsledků voleb do Spolkového sněmu z roku 2017 dokázala strana FDP získat nazpět své ztracené voliče

a obdržela v těchto volbách 10,7 % hlasů, což jí umožnilo navrátit se do německého parlamentu. Za neúspěšnější stranu, která dosáhla nejlepších výsledků ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2013 a 2017, lze označit nově vzniklou AfD. Tato strana měla v roce 2013 pouze pět měsíců na to, aby získala své voliče, překonala 5% hranici a dostala se do německého parlamentu. Ačkoliv AfD v roce 2013 obdržela jen 4,7 % hlasů a nedostala se tak do Spolkového sněmu, byl tento výsledek obrovským úspěchem, který pokračoval v nadcházejících letech. V roce 2017 se AfD se ziskem 12,6 % hlasů dostala do německého parlamentu a stala se třetí nejsilnější stranou. U AfD lze vidět největší nárůst hlasů během čtyř let, a to konkrétně o 7,9 procentních bodů.

Graf č. 2: Mandáty získané ve volbách v roce 2013 a 2017

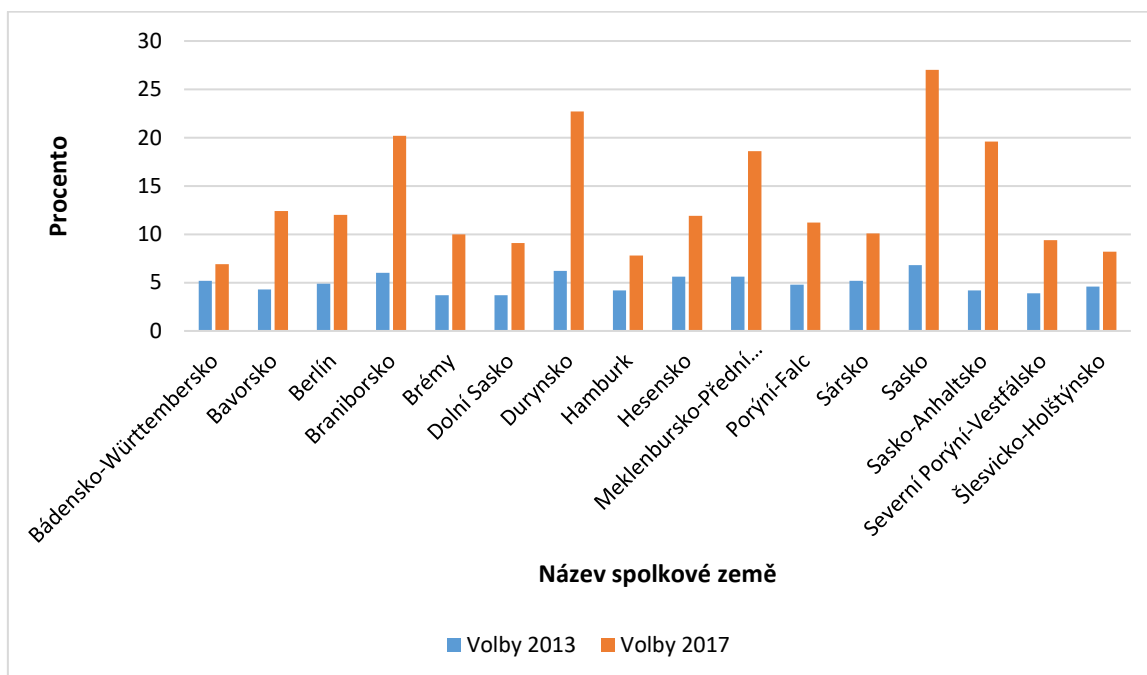

Zdroj: DER BUNDESWAHLLEITER. *Bundestagswahl 2013 – Ergebnisse* [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2013/ergebnisse.html>, DER BUNDESWAHLLEITER. *Bundestagswahl 2017 – Ergebnisse* [online]. [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2017/ergebnisse.html>, graf: vlastní

Graf č. 2 nám ukazuje, kolik mandátů získaly jednotlivé politické strany ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2013 a 2017. Frakce CDU/CSU získala v roce 2013 a 2017 nejvíce mandátů. V roce 2013 to bylo celkem 311 mandátů a v roce 2017 o 65 méně (246). V roce 2013 strana SPD získala 193 mandátů a v roce 2017 jich získala 153. Strany „die Linke“ a „die Grüne“ získaly v roce 2013 a 2017 relativně stejný počet mandátů. Strana „die Linke“ v roce 2013 obdržela 64 mandátů a o čtyři roky později získala o pět mandátů více (69). V roce 2013 získala strana „die Grüne“ 63 mandátů a v roce 2017 67. Strana FDP v roce 2013

nezískala ani jeden mandát, zato v roce 2017 jich obdržela 80. Strana AfD v roce 2013 taktéž nezískala ani jeden mandát, ale v roce 2017 jich obdržela celkem 94. Z grafu lze vidět, že u stran CDU/CSU a SPD se v roce 2017 snížil počet mandátů, kdežto u zbývajících stran se mandáty zvýšily. Největší nárůst mandátů pozorujeme u strany AfD, která získala o 94 mandátů více než v roce 2013.

Graf č. 3: Počet obdržených druhých hlasů AfD v jednotlivých spolkových zemích ve volbách v roce 2013 a 2017

Zdroj: Tabulka č. 1: Výsledky voleb do Spolkového sněmu 2013 AfD v jednotlivých spolkových zemích, Tabulka č. 2: Výsledky voleb do Spolkového sněmu 2017 AfD v jednotlivých spolkových zemích, graf: vlastní

Graf č. 3 porovnává počet obdržených druhých hlasů AfD v jednotlivých spolkových zemích ve volbách do Spolkového sněmu konaných v roce 2013 a 2017. Jak již bylo zmíněno, druhé hlasy jsou v německém volebním systému důležitější, neboť definují dělbu moci v parlamentu, tím tedy určují počet míst pro každou politickou stranu.

Z grafu je patrné, že AfD byla úspěšnější ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2017, kdy ve všech spolkových zemích překonala 5% hranici, kdežto v roce 2013 tuto hranici nepřekonala v devíti spolkových zemích, a to konkrétně v Bavorsku, Berlíně, Brémách, Dolním Sasku, Hamburku, Porýní-Falc, Sasku-Anhaltsku a Severním Porýním-Vestfálsku. V roce 2013 byla AfD nejúspěšnější ve spolkové zemi Sasko, kde obdržela 6,8 % hlasů, a naopak nejméně hlasů získala ve spolkové zemi Brémy a Dolní Sasko, v obou těchto zemích získala stejný počet hlasů, a to 3,7 %. Ve volbách do Spolkového sněmu v roce 2017 AfD obdržela nejvíce hlasů

ve spolkové zemi Sasko, s počtem 27,0 % hlasů překonala i stranu kancléřky Angely Merkel (CDU) a stala se tak nejsilnější stranou v této spolkové zemi. Druhou nejsilnější stranou se AfD stala ve spolkové zemi Durynsko (22,7 %), Brandenburg (20,2 %), Sasko-Anhaltsko (19,6 %) a Meklenbursko-Přední Pomořansko (18,6 %), v těchto zemích překonala stranu SPD. Nejhorší výsledek v roce 2017 AfD obdržela ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko, kde získala pouze 6,9 % hlasů. Z výsledků z roku 2013 a 2017 ve spolkové zemi Sasko vidíme, že AfD v roce 2017 získala o 20,2 procentních bodů více. Při porovnání výsledků z roku 2013 a 2017 ve spolkové zemi Bádensko-Württembersko, kde AfD v roce 2017 obdržela nejméně hlasů, vidíme nepatrný nárůst hlasů, a to konkrétně o 1,7 procentních bodů. Ve spolkové zemi Brémy, kde AfD obdržela nejhorší výsledek v roce 2013, získala v roce 2017 v této zemi o 6,3 procentních bodů více. A ve spolkové zemi Dolní Sasko, kde AfD získala také nejnižší počet hlasů, v roce 2017 v této zemi získala o 5,4 procentních bodů více. Dle dosažených volebních výsledků AfD lze říci, že nejvíce podporovatelů má ve východní části země. AfD je stále populárnější stranou, která je čím dál více silnější a začíná konkurovat velkým stranám jako je CDU/CSU nebo SPD.

8 Alternativa pro Německo a média

V dnešní době hrají média čím dál více důležitější roli pro volební kampaň všech politických stran. Až do minulého století byly noviny a časopisy jediným médiem, díky kterému získávali voliči veškeré informace o politických stranách. Poté se však začala rozšiřovat i jiná média, po novinách a časopisech následovalo nejprve rozšíření rádiového vysílání a později vzniklo nejpoblárnější a nejdůležitější masové médium – televizor (TV). Další obrovskou revoluci v médiích přinesl vznik internetu, který předběhl TV a stal se tak nejpoblárnějším masovým médiem. Jakmile se rozšířila média, díky nimž voliči mohou získávat nejrůznější informace z více zdrojů, změnilo se i postavení voličů, kteří již nejsou pouhými příjemci, ale mohou se nyní i podílet na politickém životě a říkat svoje vlastní názory prostřednictvím těchto médií. Dokonce i politikové mají díky novým médiím mnoho příležitostí, jak komunikovat s voliči a jejich podporovateli, k této komunikaci využívají především internet a sociální sítě, kde se tak mohou v online diskuzích postavit přímo voličům a vyjádřit své politické názory, případně zodpovědět veškeré dotazy, aby ovlivnili nebo změnili názor voličů. Rozšířením těchto médií již není kampaň pouze omezená na tradiční reklamní materiály, jako jsou plakáty, inzeráty v novinách nebo reklamní spoty v TV, ale především politické strany své kampaně propagují na internetu v nejrůznějších diskuzích, na nejrůznějších stránkách, v živých vysíláních a podobně. Pro politické strany a politiky je tak mnohem jednodušší propagovat své politické záměry a zájmy prostřednictvím masových médiích. Pro voliče je mnohem jednodušší si najít veškeré potřebné informace o politických stranách nebo o jednotlivých politikách na internetu. Tím se tedy média stávají důležitou a užitečnou součástí politického dění.¹⁴¹

8.1 Internet

V současné době lze internet považovat za nejdůležitější a nejrozšířenější masové médium. Alternativa pro Německo má svojí vlastní domovskou stránku a prezentuje se i na sociálních sítích, jako je *Facebook* a *Twitter*. Sociální sítě jsou pro politické strany důležité, neboť zde se nachází nejvíce mladých občanů a prvovoličů, kteří se čím dál méně zajímají o média jako je TV, hlasový rozhlas nebo noviny. Tím pádem je pro strany důležitá i prezentace a komunikace na sociálních sítích, neboť prostřednictvím nich mohou oslovit co nejvíce

¹⁴¹ SCHULZ, Winfried. *Medien und Wahlen*. Springer Verlag, 2014. 133 s. ISBN 978-3-6580-0857-4. s. 10-12.

mladých lidí. Na sociálních sítích mohou politické strany své názory mnohem rychleji vyjádřit a následně je komentovat, vysvětlovat a rozvádět dále.¹⁴²

8.1.1 Domovská stránka

Alternativa pro Německo má svoji vlastní domovskou stránku, kterou lze najít pod odkazem www.afd.de. Na úvodní straně zaujme především velký slogan AfD, který zní: „*AfD – Mut zur Wahrheit!*“, do českého jazyka jej lze přeložit jako „Odvaha pro Německo“, dále se pod tímto sloganem promítají fotky z různých německých oblastí a je k nim připsáno: „Jde o nás. Naše Německo. Naše vlast. Naše budoucnost“.¹⁴³

Na úvodní straně domovské stránky v horní části se nachází menu s následujícími body: aktuálně, strana, program, tisk a nyní AfD. Kromě tohoto menu zde ještě nalezneme nejaktuálnější zprávy o AfD a o její činnosti a také aktuální přesný počet členů a podporovatelů na sociálních sítích.¹⁴⁴

Pokud se zaměříme na menu a jeho jednotlivé části, v první části s názvem „Aktuálně“ nalezneme tyto pod body: stranický sjezd v Dolním Sasku, zprávy spolkového svazu (*Bundesverband*), zprávy z Evropského parlamentu, AfD kompakt – online magazín, AfD kompakt – TV, AfD kompakt – soubory, AfD karikatury, AfD reklamní předměty a volná pracovní místa. Lze tedy shrnout, že v prvních šesti pod bodech nalezneme nejaktuálnější informace o AfD. Tato část je neustále obměňována podle témat, která jsou zrovna ve straně nebo v Německu aktuální, avšak téměř všechny tyto informace se dozvíme na úvodní stránce a nemusíme ani najíždět na tento odkaz. V Německu jsou velmi oblíbené karikatury, tím pádem AfD i na svých stránkách některé z nich prezentuje, a to konkrétně v pod bodu AfD karikatury. Co se týče AfD a reklamních předmětů, lze zde najít nejrůznější reklamní předměty, které AfD vyrábí a dále prodává za symbolické ceny svým podporovatelům, a jejich finanční příspěvky z této oblasti sponzorují činnost strany. V poslední oblasti s názvem: volná pracovní místa, můžeme najít nejrůznější volné pozice, které právě ve straně jsou.¹⁴⁵

¹⁴² SCHULZ, Winfried. *Medien und Wahlen*. Springer Verlag, 2014. 133 s. ISBN 978-3-6580-0857-4. s. 10-12.

¹⁴³ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Alternative für Deutschland* [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <https://www.afd.de/>

¹⁴⁴ Tamtéž.

¹⁴⁵ Tamtéž.

Pod druhým bodem, který nese název „Strana“ nalezneme, především strukturu strany, její orgány a veškeré členy strany. Také zde nalezneme videa z jednotlivých sjezdů strany, které se kdy konaly. V tomto bodě jsou i zahrnuty veškeré informace o mládežnické organizaci JA. Pokud nám nestačí informace o Zemských sněmech v jednotlivých spolkových zemích a chceme se dozvědět podrobnější informace, při kliknutí na mapě na konkrétní spolkovou zemi dojde k přesměrování na konkrétní odkaz, kde nalezneme veškeré informace, které na stránkách AfD již nejsou. AfD má své vlastní stránky pro každý Zemský sněm v jednotlivých spolkových zemích.¹⁴⁶

Pod třetí bodem s názvem „Program“ nalezneme nejaktuálnější volební program AfD, tedy volební program do Spolkového sněmu z roku 2017, kde je celé znění tohoto programu, ale i znění ve zkrácené verzi. Tento program je v německém jazyce, ale je zde uveden i překlad do anglického, francouzského, španělského a ruského jazyka.¹⁴⁷

Ve čtvrtém bodě nalezneme jednotlivé tiskové konference, které se kdy konaly, seřazené od nejnovějších po nejstarší. Tyto záznamy z jednotlivých konferencí jsou jak v psané podobě, tak i ve formě video záznamu.¹⁴⁸

Poslední bod „Nyní AfD“ nám podává informace o tom, jak se stát členem AfD, pokud se rozhodneme stát se členem strany, můžeme ihned v tomto bodě vyplnit přihlašující online formulář. Také zde nalezneme veškeré informace o dárcovských příspěvcích strany, a to informace, jak strana příspěvky využívá, ale i jak může někdo novou stranu finančně podpořit.¹⁴⁹

8.1.2 Facebook

Alternativa pro Německo si založila profil na *Facebooku* krátce před jejím oficiálním vznikem, a to dne 11. března 2013. Na konci roku 2017 měla strana na těchto stránkách celkem 395 000 podporovatelů. I přesto, že strana CDU je mnohem větší a úspěšnější strana než AfD, nedosahuje tak velkých úspěchů na sociálních sítích – konkrétně na *Facebooku* má CDU o více než polovinu méně podporovatelů (180 000) než AfD. Důvodem může být to, že AfD je neustále online, každý den přidává aktuální příspěvky o dění uvnitř strany, ale i o dění německé politiky. AfD používá *Facebook* jako médium k co nejrychlejšímu šíření zpráv,

¹⁴⁶ ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Alternative für Deutschland* [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <https://www.afd.de/>

¹⁴⁷ Tamtéž.

¹⁴⁸ Tamtéž.

¹⁴⁹ Tamtéž.

kdy příspěvky strany jsou velmi stručné, věcné a přesně formulované. Veškeré příspěvky strany obsahují nejen text, ale i krátké video nebo obrázek, který přesně vystihuje danou situaci a úvodní popis, čímž si AfD získává stále více sympatizantů. Při zobrazení *facebookové* stránky AfD lze v informacích najít celý volební program strany. Informuje tak uživatele o svých názorech a plánech, aniž by museli uživatelé navštívit jejich domovskou stránku. AfD má své *facebookové* stránky propojené se svými domovskými stránkami, takže například pokud se někdo rozhodne stát se členem AfD, může vyplnit registrační formulář pomocí *Facebooku* a při kliknutí na odkaz „vyplnit formulář“ bude uživatel přesměrován na domovské stránky AfD s registračním formulářem. Takovéto propojení *facebookové* stránky s domovskou stránkou lze najít u všech témat.¹⁵⁰

8.2 Tisk

Strana AfD nemá žádné oficiální noviny ani časopis, nicméně existuje online zpravodaj, který se nazývá „*AfD Kompakt*“ a je veřejně přístupný na stránkách www.afdkompakt.de, na těchto stránkách zpravodaj vychází jednou za měsíc a popisuje všechna důležitá rozhodnutí AfD. Tento zpravodaj lze označit jako online noviny AfD. Pro volby do Zemského sněmu v roce 2016 ve spolkové zemi Porýní-Falc a Bádensko-Württembersko byly vydány speciální noviny, které zde byly rozdávány jako speciální edice. Avšak AfD si od této speciální novinové edice drží odstup a říká, že to není jejich iniciativa, ale iniciativa jejich podporovatelů. Strany jako CDU, FDP a „*die Grüne*“ jsou k těmto novinám velmi skeptické a považují tyto noviny za nelegální dárcovství. Co se týče obsahu těchto pochybných novin, kritizují především imigrační politiku a záchranu eura, obsahují rozhovor s členem AfD Jörgem Meuthenem, ale také doporučují lidem, aby volili AfD.¹⁵¹

Do tisku lze zařadit i propagaci strany pomocí volebních plakátů, které AfD používá pro svoji volební kampaň, ať už na ulici nebo na různých legálních informačních stáncích. Kromě internetu a zpravodajství v TV jsou volební plakáty považovány za médium s největším pokrytím.¹⁵²

¹⁵⁰ FACEBOOK. *AfD* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/alternatiefuerde/>

¹⁵¹ AFD KOMPAKT. *AfD Kompakt* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <https://afdkompakt.de/>

¹⁵² ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Alternative für Deutschland* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <https://www.afd.de/>

8.3 TV

Za druhé nejsilnější masové médium u Alternativy pro Německo lze označit televizor, kde je strana velmi často prezentována prostřednictvím online přenosů ze sjezdu strany, zpravodajství v TV, tiskových zpráv, mnoha talkshow a politických debat. AfD je prezentována na různých televizních stanicích v jejich nejrůznějších pořadech, avšak strana nemá žádnou svoji vysílací stanici v TV, ale má svůj vlastní vysílací kanál na internetovém serveru *YouTube*. Tento vysílací kanál AfD je nazván jako „*AfD Kompakt TV*“ a lze jej nalézt pod internetovým odkazem www.youtube.com/channel/UCq2rogaxLtQFrYG3X3KYNww. Tento kanál byl založen dne 30. října 2010 a na konci roku 2017 měl 4 000 odběratelů. Můžeme zde naléznout všechna videa, která se týkají strany AfD, například zde nalezneme proslovy ze všech sjezdů strany, rozhovory se všemi členy AfD, volební spoty, detailněji rozebraná volební témata, která má strana obsažená ve svých volebních programech, veškeré tiskové konference nebo různé reportáže, které byly odvysílány v televizi. Také na tomto kanálu probíhá i živé vysílání ze sjezdů strany, tím pádem mají podporovatelé AfD, ale nejen ti, možnost vidět proslovy členů AfD a celý průběh sjezdu naživo. Dále na vysílacím kanálu lze nalézt i odkazy na jiné kanály, které se týkají AfD, a to konkrétně kanál Beatrix von Storch, AfD-Fraktion Meklenbursko-Přední Pomořansko, Nicolaus Fest a AfD Fraktion Abgeordnetenhaus Berlin. Jako poslední informaci na tomto kanálu lze nalézt informace o straně, kde AfD odkazuje na své domovské stránky a na svůj online zpravodaj.¹⁵³

¹⁵³ YOUTUBE. *AfD Kompakt TV* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/channel/UCq2rogaxLtQFrYG3X3KYNww>

Závěr

Tato diplomová práce se zabývá nově vzniklou politickou stranou Alternativou pro Německo (*Alternative für Deutschland*), kterou lze označit jako novou sílu v německém Spolkovém sněmu. Alternativa pro Německo se během krátkého období stala velmi silnou stranou a její popularita neustále roste, čímž ohrožuje ostatní německé politické strany. Alternativa pro Německo sama sebe považuje za stranu, kterou Německo potřebuje, protože chce změnit politiku kancléřky Angely Merkel a její vlády. Z tohoto důvodu je strana velmi populární u německých občanů, neboť čím dál více občanů je nespokojeno se stávající německou politikou.

Cílem diplomové práce bylo analyzovat politickou stranu Alternativu pro Německo, a to konkrétně od jejího vzniku do konce roku 2017. Diplomová práce je zaměřena především na vývoj, cíle a ideologii strany a také i na analýzu výsledků německých voleb v rozmezí let 2013–2017, kterých Alternativa pro Německo dosáhla.

Tohoto cíle dosahují prostřednictvím jednotlivých kapitol – první kapitola popisuje vznik nové strany Alternativy pro Německo, která vznikla na počátku roku 2013 z nadstranického hnutí Volební alternativa 2013 (*WahlAlternative 2013*) z důvodu nesouhlasu německých předních ekonomů s řešením hospodářské krize v rámci EU. Kapitola se dále zaměřuje na strukturu a charakteristiku strany od jejího vzniku až po konec roku 2017. V této části je i zmíněna mládežnická organizace Mladá Alternativa (*Junge Alternative*), která neodmyslitelně patří k Alternativě pro Německo. Organizace sdružuje německé občany od 14 do 35 let a jejím cílem je probudit v mladých lidech zájem o politiku.

Dále jsou v této kapitole rozebrány jednotlivé volební programy, a to konkrétně volební programy z roku 2013 a 2017, které byly vydány pro volby do Spolkového sněmu, a volební program z roku 2014, který byl vydán pro volby do Evropského parlamentu. Na základě těchto volebních programů lze určit cíle Alternativy pro Německo, ze kterých vyplývá, že strana usiluje o zásadní politické změny, které jsou důležité pro budoucnost Německa. Konkrétně se jedná o změny v oblasti Evropské unie a měny, ochrany a bezpečnosti občanů, zajištění budoucnosti pro německé děti a rodiny, ale také se strana zaměřuje na problematiku azylu, přistěhovalců, islámu a identity.

Závěr této kapitoly je věnován nejvýraznějším členům Alternativy pro Německo, kterými je Frauke Petry, Bernd Lucke, Alexander Gauland, Konrad Adam a Beatrix von Storch.

Druhá kapitola objasňuje pojem populismus a pravicový populismus, poukazuje na jejich charakteristické znaky, které dále srovnává s politickou stranou Alternativou pro Německo, čímž analyzuje, zda stranu lze řadit k pravicově populistickým stranám. Ve svých počátcích měla Alternativa pro Německo sklon k pravicovému populismu, nacionalismu a kriticky se vyhrazovala vůči EU a přistěhovalcům, avšak nelze jí jednoznačně zařadit k pravicovému populismu. V roce 2013 se Alternativa pro Německo prezentovala jako euroskeptická strana, která je ideologicky nevyhraněna, avšak uvnitř strany se nacházel ekonomický liberální proud a národně konzervativní proud, bylo tedy pouze otázkou času, který proud se dostane do popředí. V roce 2015 se strana přiklonila k pravicovému populismu, neboť došlo ke změně stranického vedení, kdy se k moci dostala Frauke Petry a bývalý předseda Bernd Lucke opustil Alternativu pro Německo. Tato změna zapříčinila i změnu orientace strany – Alternativa pro Německo se stala z euroskeptické strany stranou anti-migrační. Svě původní téma strana neopustila a i nadále se věnuje kritice EU a eurozóny, i když jen velmi okrajově a anti-imigrační témata dělají stranu radikálnější, neboť jsou založena na pravicovém populismu a xenofobii. Touto změnou v programové orientaci strany si Alternativa pro Německo velmi pomohla, neboť vzrostly její volební preference, a to v důsledku sociálních změn v německé společnosti vyvolané migrační krizí. Od tohoto momentu lze řadit Alternativu pro Německo k pravicově populistickým stranám, neboť začala vykazovat prvky populistické radikálně pravicové strany, kdy mezi tyto prvky patří nacionalismu, xenofobie, rasismu a islámofobie.

Následující kapitola popisuje německý volební systém a jeho formování po roce 1945, do podoby, jak jej známe dnes. Dále se kapitola věnuje dělení státní moci – legislativní pravomoci v Německu vykonává Spolkový sněm, Spolková rada a Zemský sněm. Exekutivní moc je zastoupena spolkovým prezidentem a vládou a v oblasti justice kapitola krátce uvádí funkci Spolkového ústavního soudu.

Kapitoly čtyři, pět a šest se věnují německým volbám do Spolkového sněmu, které se konaly v roce 2013 a 2017, a volbám do Zemských sněmů, které se uskutečnily v rozmezí let 2013–2017. Kapitoly, které se věnují volbám do Spolkového sněmu v roce 2013 a 2017, popisují výsledky voleb jednotlivých politických stran a posléze se detailněji zaměřují na výsledky voleb Alternativy pro Německo jak v celém Německu, tak i v jednotlivých spolkových zemích. Kapitola věnující se volbám do Zemských sněmů se zaměřuje pouze na Alternativu pro Německo. Tato kapitola popisuje jednotlivé výsledky strany v Zemských sněmech – strana má zastoupení ve čtrnácti spolkových zemích, neboť v roce 2013 se strana neúčastnila voleb do Zemských sněmů ve spolkové zemi Bavorsko a Hesensko.

Sedmá kapitola srovnává výsledky voleb do Spolkového sněmu, které se konaly v roce 2013 a 2017. Kapitola nejvíce zaměřuje na porovnání výsledků politické strany Alternativy pro Německo. V roce 2013 obdržela Alternativa pro Německo ve volbách do německého parlamentu 4,7 % hlasů, což nestačilo pro vstup do Spolkového sněmu, avšak o čtyři roky později strana získala 12,6 % hlasů a s tímto výsledkem se stala třetí nejsilnější stranou v německém parlamentu hned za stranou CDU/CSU a SPD. Dále kapitola popisuje úspěchy Alternativy pro Německo v jednotlivých spolkových zemích. Strana v roce 2013 nepřekonalala v devíti spolkových zemích 5% uzavírací klauzuli, avšak ve volbách v roce 2017 tuto uzavírací klauzuli překonalala ve všech šestnácti spolkových zemích. Tyto výsledky voleb poukazují na to, že Alternativa pro Německo je stále populárnější a silnější, čímž zřetelně ohrožuje ostatní německé politické strany.

Poslední kapitola zkoumá média, která Alternativa pro Německo využila ke své propagaci. Nejvíce je strana viditelná na internetu, a to konkrétně na svých domovských stránkách a na facebookových stránkách Alternativy pro Německo, kam denně přidává aktuální příspěvky o dění ve straně a v Německu. Méně viditelná je strana v TV a tisku, neboť strana nemá žádné vlastní noviny ani televizní kanál, pouze má pro všechny veřejně přístupný online zpravodaj (*AfD Kompakt*) a online vysílací kanál (*AfD Kompakt TV*).

Prameny a literatura

ARDITI, Benjamin. *Politics on the Edges of Liberalism – Difference, Populism, Revolution, Agitation*. London: Verso, 2007. 166 s. ISBN 978-0-7486-2511-6.

BEBNOWSKI, David. *Die Alternative für Deutschland: Aufstieg und gesellschaftliche Repräsentanz einer rechten populistischen Partei*. Springer Verlag, 2015. 46 s. ISBN 978-3-6580-8286-4.

BENDER, Justus. *Was will die AfD? Eine Partei verändert Deutschland*. Pantheon, 2017. 148 s. ISBN 978-3-6412-0716-8.

DECKER, Frank a NEU Viola. *Handbuch der deutschen Parteien*. Bonn: Bundeszentrale für politische Bildung, 2007. 440 s. ISBN 978-3-89331-794-3.

ECKHARD, Jesse. *Bundestagswahlen, Wahlverhalten – Parteiensystem – Koalitionsszenarien*. Springer VS, 2018. 55 s. ISBN 978-3-65818-901-3.

FRANK, Tobias. *Die AfD bei der Bundestagswahl 2013*. Tectum Verlag 2015, 2015. 104 s. ISBN 978-3-8288-3675-4.

FRIEDRICH, Sebastian. *Die AfD: Analyse – Hintergründe – Kontroversen*. Bertz und Fischer, 2017. 168 s. ISBN 978-3-8650-5741-9.

GERLACH, Irene. *Bundesrepublik Deutschland: Entwicklung, Strukturen und Akteure eine politischen Systems*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2010. 398 s. ISBN 978-3-531-16265-2.

GRABOW, Karsten a HARTLEB Florian. *Europa – nein danke?*, Berlin: Sankt Augustin, 2013. 52 s. ISBN 978-3-944015-99-6.

HILLEBRAND, Ernst. *Rechtspopulismus in Europa: Gefahr für die Demokratie?*. Bonn: Dietz, 2015. 190 s. ISBN 978-3-8012-0467-9.

HLOUŠEK, Vít a KOPEČEK Lubomír. *Politické strany: původ, ideologie a transformace politických stran v západní a střední Evropě*. Praha: Grada, 2010. 320 s. ISBN 978-80-247-3192-6.

KIEBLING, Andreas. *Politische Kultur und Parteien im vereinten Deutschland. Determinanten der Entwicklung des Parteiensystems*. München Forschungsgruppe Deutschland, 1999. 192 s. ISBN 3-933456-07-X.

- KORTE, Karl-Rudolf. *Die Bundestagswahl 2013: Analyse der Wahl-, Parteien-, Kommunikations- und Regierungsforschung*. Springer VS, 2015. 533 s. ISBN 978-3-658029-14-2.
- KRAUTKRÄMER, Felix. *Aufstieg und Etablierung der "Alternative für Deutschland": Geschichte, Hintergründe und Bilanz einer neunten Partei*. Junge Freiheit, 2014. 216 s. ISBN 978-3-9298-8644-3.
- MELZER, Ralf. *Wut, Verachtung, Abwertung: Rechtspopulismus in Deutschland*. Bonn: Dietz, 2015. 224 s. ISBN 978-3-8012-0478-5.
- MÜLLER, Jan-Werner. *Was ist Populismus?* Berlin: Suhrkamp, 2016. 128 s. ISBN 978-3-518-74085-9.
- NIEDERMAYER, OSKAR. *Die Parteien nach der Bundestagswahl 2013*. Wiesbaden, 2015. 258 s. ISBN 978-3-658-02852-7.
- RUDZIO, Wolfgang. *Das politische System der Bundesrepublik Deutschland*. Opladen: Verlag Leske + Budrich, 2000. 589 s. ISBN 3-8100-2593-3.
- SCHMIDT, Manfred. *Das politische System der Bundesrepublik Deutschland*. C. H. Beck, 2016. 129 s. ISBN 978-3-40669-045-7.
- SCHULZ, Winfried. *Medien und Wahlen*. Springer Verlag, 2014. 133 s. ISBN 978-3-6580-0857-4.
- SONTHEIMER, Kurt a BLEEK Wilhelm. *Grundzüge des politischen Systems Deutschlands*. München: Piper Verlag GmbH, 2002. 442 s. ISBN 3-492-21200-X.
- STEGEMANN, Bernd. *Das Gespenst des Populismus*. Theater der Zeit GmbH, 2017. 182 s. ISBN 978-3-95749-109-1.
- STRMISKA, Maxmilián. *Politické strany moderní Evropy: analýza stranicko-politických systémů*. Praha: Portál, 2005. 728 s. ISBN 80-7367-038-0.
- STÝSKALÍKOVÁ, Věra. *Modely integrace imigrantů a jejich projevy v české politice. Středoevropské politické studie*. [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cepsr/article/view/4041/5279>
- WILDT, Michael. *Volk, Volksgemeinschaft, AfD*. Hamburger Edition HIS, 2017. 160 s. ISBN 978-3-86854-913-3.

Internetové zdroje

AFD KOMPAKT. *AfD Kompakt* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z:

<https://afdkompakt.de/>

ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Alternative für Deutschland* [online]. [cit. 2018-02-06]. Dostupné z: <https://www.afd.de/>

ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Bundestagswahl 2017, Wahlprogramm der AfD* [online]. 22. 04. 2017 [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: https://www.afd.de/wp-content/uploads/sites/111/2017/06/2017-06-01_AfD-Bundestagswahlprogramm_Onlinefassung.pdf

ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Die AfD im Deutschen Bundestag* [online]. [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://www.afd.de/>

ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Dr. Hugh Bronson Mda, Alternative für Deutschland* [online]. 28. 06. 2013 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: https://hughbronson.files.wordpress.com/2013/11/alternative_fuer_deutschland1.pdf

ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Dr. Hugh Bronson Mda, Programm der AfD zur Bundestagswahl 2013* [online]. 14. 09. 2013 [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <https://hughbronson.de/2013/09/14/programm-der-afd/>

ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Europawahlprogramm* [online]. 22. 03. 2014 [cit. 2018-01-14]. Dostupné z: http://www.afd-cottbus.de/wp-content/uploads/2014/07/AfD-Europaprogramm_Langfassung.pdf

ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Partei – Bundesvorstand*. [online]. [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <https://www.afd.de/partei/bundesvorstand/>

ALTERNATIVE FÜR DEUTSCHLAND. *Wahlprogramm, Parteitagsbeschluss vom 14. 04. 2013* [online]. [cit. 2018-01-13]. Dostupné z: <http://www.afd-hessen.org/wp-content/uploads/2013/07/Wahlprogramm-AFD.pdf>

BEATRIX VON STORCH. *Beatrix von Storch* [online]. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <https://beatrixvonstorch.de/beatrix-von-storch/>

BERND LUCKE. *Bernd Lucke – über mich* [online]. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <http://bernd-lucke.de/ueber-mich/>

BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Bundestagswahl 2017* [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/wahlen/bundestagswahl-2017/>

BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Das Wahlsystem* [online]. 31. 05. 2012 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/deutsche-verhaeltnisse-eine-sozialkunde/138728/das-wahlsystem>

BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Landtag* [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/nachschlagen/lexika/das-junge-politik-lexikon/161360/landtag>

BUNDESZENTRALE FÜR POLITISCHE BILDUNG. *Parteien in Deutschland – Alternative für Deutschland* [online]. 5. 06. 2017 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <http://www.bpb.de/politik/grundfragen/parteien-in-deutschland/211108/afd>

DER BUNDESWAHLLEITER. *Bundestagswahl 2013 – Ergebnisse* [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2013/ergebnisse.html>

DER BUNDESWAHLLEITER. *Bundestagswahl 2017 – Ergebnisse* [online]. [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <https://www.bundeswahlleiter.de/bundestagswahlen/2017/ergebnisse.html>

DER BUNDESWAHLLEITER. *Europawahl 2014* [online]. [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <https://www.bundeswahlleiter.de/europawahlen/2014.html>

DERFLUEGEL.DE. *Die “Erfurter Resolution“ – Wortlaut und Erstunterzeichner* [online]. 14. 03. 2015 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.derfluegel.de/2015/03/14/die-erfurter-resolution-wortlaut-und-erstunterzeichner/>

DEUTSCHER BUNDESTAG. *Abgeordnete – Alexander Gauland* [online]. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <https://www.bundestag.de/abgeordnete/biografien/G/-/519654>

DEUTSCHLAND-RESOLUTION. *Deutschland-Resolution* [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://deutschland-resolution.de/deutschland-resolution/>

EVROPSKÝ PARLAMENT. *Skupina Evropských konzervativců a reformistů* [online]. [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/elections-2014/cs/political-groups/european-conservatives-and-reformists-group>

FACEBOOK. *AfD* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/alternativefuerde/>

FRANKFURTER ALLGEMEINE. *Volksparteien schrumpfen, die AfD wächst* [online]. 24. 12. 2014 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.faz.net/aktuell/politik/inland/mitgliederschwund-volksparteien-schrumpfen-die-afd-waechst-13340441.html>

FRAUKE PETRY. *Frauke Petry* [online]. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <https://www.frauke-petry.de/>

INFONORDOST. *Entstehung und Entwicklung der rechtspopulistischen „Alternative für Deutschland“* [online]. 27. 08. 2017 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <https://www.infonordost.de/entstehung-und-entwicklung-der-rechtspopulistischen-alternative-fuer-deutschland>

JUNGE ALTERNATIVE. *Junge Alternative – über uns* [online]. [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://www.jungealternative.com/info/ueber-uns/>

KONRAD ADAM. *Konrad Adam – über mich* [online]. [cit. 2018-01-18]. Dostupné z: <https://konradadam.wordpress.com/about/>

MEDRUM, Christliches Informationsforum. *Gründungsaufruf, Wahlalternative 2013* [online]. 19. 09. 2012 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: http://www.medrum.de/files/Gr%C3%BCndungsaufruf_Wahlalternative_2013_1.pdf

SO TICKT DEUTSCHLAND. *So funktioniert die Bundestagswahl* [online]. 25. 08. 2017 [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <https://www.deutschland.de/de/topic/politik/bundestagswahl-2017:so-funktioniert-das-deutsche-wahlsystem>

SPIEGEL ONLINE. *AfD-Chef Lucke bricht Friedman-Talk ab* [online]. 21. 02. 2014 [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <http://www.spiegel.de/kultur/tv/afd-chef-bernd-lucke-bricht-friedman-talk-auf-n24-ab-a-954945.html>

TAGESSCHAU.DE. *Höcke bekommt sein eigenes Mahnmal* [online]. 22. 11. 2017 [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/hoেকে-kunstaktion-101.html>

TAGGART PAUL. *The Populist Turn in the Politics of the New Europe* [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: <http://aei.pitt.edu/2962/1/165.pdf>

TATSACHEN ÜBER DEUTSCHLAND. *Bundesregierung* [online]. [cit. 2018-01-25]. Dostupné z: <https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/de/rubriken/auf-einen-blick/bundesregierung>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Baden-Württemberg 2016* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2016-03-13-LT-DE-BW/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Berlin 2016* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2016-09-18-LT-DE-BE/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Bundestagswahl 2013* [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2013-09-22-BT-DE/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Bundestagswahl 2017* [online]. [cit. 2018-01-30]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-09-24-BT-DE/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Bürgerschaftswahl Bremen 2015* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2015-05-10-LT-DE-HB/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Bürgerschaftswahl Hamburg 2015* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2015-02-15-LT-DE-HH/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Brandenburg 2014* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2014-09-14-LT-DE-BB/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahlen und Bundesrat* [online]. [cit. 2018-01-26]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/landtag.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Niedersachsen 2017* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-10-15-LT-DE-NI/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Nordrhein-Westfalen 2017* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-05-14-LT-DE-NW/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Sachsen 2014* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2014-08-31-LT-DE-SN/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Schleswig-Holstein 2017* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-05-07-LT-DE-SH/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Landtagswahl Thüringen 2014* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2014-09-14-LT-DE-TH/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Mecklenburg-Vorpommern 2016* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2016-09-04-LT-DE-MV/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Rheinland-Pfalz 2016* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2016-03-13-LT-DE-RP/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Saarland 2017* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2017-03-26-LT-DE-SL/index.shtml>

WAHL.TAGESSCHAU.DE. *Sachsen-Anhalt 2016* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://wahl.tagesschau.de/wahlen/2016-03-13-LT-DE-ST/index.shtml>

WELT. *Anti-Euro-Partei geißelt die Politik der Kanzlerin* [online]. 3. 03. 2013 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article114091447/Anti-Euro-Partei-geisselt-die-Politik-der-Kanzlerin.html>

WELT. *Auflösungserscheinungen in der AfD* [online]. 5. 03. 2014 [cit. 2018-01-23]. Dostupné z: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article125450132/Aufloesungserscheinungen-in-der-AfD.html>

WELT. *Enttäuschte CDU-Politiker gründen Wahlalternative* [online]. 4. 10. 2012 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article109606449/Enttaeuschte-CDU-Politiker-gruenden-Wahlalternative.html>

WIRTSCHAFTS WOCHE. *“Junge Alternative“ will die AfD bewegen* [online]. 7. 03. 2014 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <http://www.wiwo.de/politik/deutschland/afd-junge-alternative-will-die-afd-bewegen/9572498-all.html>

YOUTUBE. *AfD Kompakt TV* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/channel/UCq2rogaxLtQFrYG3X3KYNww>

ZEIT MAGAZIN. *Alternative für Deutschland – Die Stunde der Gründer* [online]. 20. 07. 2017 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: <http://www.zeit.de/zeit-magazin/2017/30/alternative-fuer-deutschland-gruendung-bernd-lucke>

Seznam použitých zkratk

- AfD** Die Alternative für Deutschland
- ALFA** Allianz für Fortschritt und Aufbruch
- CDU** Die Christlich Demokratische Union Deutschlands
- DPH** daň z přidané hodnoty
- CSU** Die Christlich-Soziale Union
- ECR** European Conservatives and Reformists Group
- EFDD** Europe of Freedom and Direct Democracy Group
- ENF** Europe of Nations and Freedom
- ESM** Evropský stabilizační mechanismus
- EU** Evropská unie
- FAZ** Frankfurter Allgemeine Zeitung
- FDP** Die Freie Demokratische Partei
- JA** Die Junge Alternative
- JU** Die Junge Union Deutschlands
- KPD** Die Kommunistische Partei Deutschlands
- LKR** Liberal-Konservative Reformer
- NSDAP** Die Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei
- OSN** Organizace spojených národů
- PEGIDA** Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes
- REP** Die Republikaner
- resp.** respektive
- SPD** Die Sozialdemokratische Partei Deutschlands
- SRP** Die Sozialistische Reichspartei
- TV** televizor
- tzv.** tak zvaný

Přílohy

Příloha č. 1, Logo AfD, dostupné z: <https://www.afd.de/>

Příloha č. 2, Slogan AfD, dostupné z:

<https://meine-alternative.de/produkt/kuehlschrankmagnet-mut-zur-wahrheit/>

Příloha č. 3, Logo JA, dostupné z: <https://jungealternative.com/>

Příloha č. 4, Bernd Lucke – bývalý předseda a člen strany AfD, dostupné z: <http://bernd-lucke.de/pressefotos-bernd-lucke/>

Příloha č. 5, Konrad Adam – člen strany AfD a bývalý spolupředseda AfD, dostupné z: <http://www.afdneuwied.de/aktuelles/afd-neuwied-laedt-zum-neujahrsempfang-mit-dr-konrad-adam-am-17-01-2016>

Příloha č. 6, Frauke Petry – bývalá spolupředsedkyně a členka strany AfD, dostupné z: <http://www.der-blaue-kanal.de/aktuelles/frauke-petry-die-linke-gibt-vor-die-interessen-der-einfachen-leute-in-deutschland-zu-vertreten-tut-es-in-der-tagespolitik-aber-nicht>

Příloha č. 7, Jörg Meuthen – spolupředseda a člen strany AfD, dostupné z: <http://afd-niedersachsen.de/joerg-meuthen-weitere-eskalation-in-syrien-verhindern>

Příloha č. 8, Alexander Gauland – spolupředseda a člen strany AfD, dostupné z: <https://visegradpost.com/en/2017/07/07/alexander-gauland-we-refuse-to-continue-the-federalisation-of-europe/>

Příloha č. 9, protiislámské hnutí PEGIDA – protestní pochod, dostupné z: <http://svobodnenoviny.eu/nemecky-zakladatel-hnuti-pegida-bude-asi-pokracovat-ve-sve-funkci-navzdory-jeho-kontroverznimu-obrazku-na-facebooku/>

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Žaneta Běhalová
Katedra nebo ústav:	Katedra společenských věd
Vedoucí práce:	doc. dott. Giuseppe Maiello, Ph.D.
Rok obhajoby:	2018

Název práce:	Vývoj a cíle německé politické strany Alternative für Deutschland
Název v angličtině:	Development and goals of German political party Alternative for Germany
Anotace práce:	Diplomová práce se zabývá německou politickou stranou Alternativou pro Německo, která vznikla na začátku roku 2013. Práce se zaměřuje na vznik, vývoj, cíle a ideologii strany Alternativy pro Německo, a to konkrétně od jejího vzniku do konce roku 2017. Práce také analyzuje výsledky voleb do Spolkového sněmu, které se konaly v roce 2013 a 2017, a také zkoumá výsledky voleb v jednotlivých Zemských sněmech, které se konaly v rozmezí let 2013–2017.
Klíčová slova:	Alternativa pro Německo, AfD, volby, Spolkový sněm, Zemský sněm, spolková země, kancléř, volební program, populismus, pravicový populismus, Frauke Petry, Alexander Gauland, Bernd Lucke
Anotace v angličtině:	This diploma thesis deals with German political party Alternative for Germany that was established at the beginning of 2013. The thesis focuses on the establishment, development, goals and ideology of the Alternative for Germany party – specifically from the establishment of the party until the end of 2017. The thesis also analyzes the results

	of the elections to the Federal assembly held in 2013 and 2017 and examines the results of the elections into each of the Provincial assemblies that took place between 2013 and 2017.
Klíčová slova v angličtině:	Alternative for Germany, AfD, elections, Federal assembly, Provincial assembly, Federal state, Chancellor, electoral program, populism, right-wing populism, Frauke Petry, Alexander Gauland, Bernd Lucke
Přílohy vázané v práci:	<p>Příloha č. 1, Logo AfD</p> <p>Příloha č. 2, Slogan AfD</p> <p>Příloha č. 3, Logo JA</p> <p>Příloha č. 4, Bernd Lucke – bývalý předseda a člen strany AfD</p> <p>Příloha č. 5, Konrad Adam – člen strany AfD a bývalý spolupředseda AfD</p> <p>Příloha č. 6, Frauke Petry – bývalá spolupředsedkyně a členka strany AfD</p> <p>Příloha č. 7, Jörg Meuthen – spolupředseda a člen strany AfD</p> <p>Příloha č. 8, Alexander Gauland – spolupředseda a člen strany AfD</p> <p>Příloha č. 9, protiislámské hnutí PEGIDA – protestní pochod</p>
Rozsah práce:	91
Jazyk práce:	Český jazyk

